

Slovenska vadnica

za

nemške ljudske šole.

Zvezek 2.

Sestavil

Josip Novak.

Velja mehko vezana Din. 4'—.

V Ljubljani.

V kr. zalogi šolskih knjig in učil.

1921.

Šolske knjige, izdane v kr. zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani, se ne smejo prodajati za višjo nego na čelni strani označeno ceno.

Pridržujejo se vse pravice.

41825

**Naredba poverjenišтва za uk in bogočastje v sporazumu
z oddelkom ministrstva za trgovino in industrijo
o cenah šolskih knjig.**

(Ur. l. II, 103 str. 472. št. 330.)

§ 1.

Pri šolskih knjigah morajo knjigotržci založniki odslej dajati knjigo-tržcem prodajalcem na drobno (sortimentovcem) vsem enak popust (rabat), in sicer 25 % od odobrene cene dolične učne knjige.

§ 2.

Cene, odobrene po poverjeništvu za uk in bogočastje, morajo biti na naslovnem listu vsake knjige v tisku razvidne (tudi če so se po dolisku dovolili poviški) z navedbo odloka, s katerim so se dovolile.

§ 3.

Razen odobrene cene je dovoljeno, da si zaračuni tisti, ki trpi odpravnino, poštnino ali prevoznino (ali založnik ali knjigotržec-prodajalec) še v to svrhu 10 % prodajne cene. Zaračunati druge doklade pri šolskih knjigah je prepovedano.

Noben prodajalec torej ne sme nobene šolske knjige prodajati za višjo ceno nego za odobreno z omenjenim 10 % nim poviškom vred.

§ 4.

Knjigotržcu, ki prestopi to naredbo, se odtegne prodaja šolskih knjig za dobo dveh let, ako pa ponovi prestop, za vselej. Odtegnitev prodaje izreka obrtno oblastvo.

Razen tega se kaznuje radi navijanja cen v zmislu II. Člena naredbe celokupne deželne vlade za Slovenijo z dne 16. decembra 1919., št. 809 Ur. l., z denarno globo do 4000 K, oziroma ob neizterljivosti z zaporom.

§ 5.

Ta naredba mora biti pri vsaki šolski knjigi, ki se odslej izda na novonatisnjena na drugi strani naslovnega lista.

§ 6.

Ta naredba stopi v veljavo z razglasitvijo v Uradnem listu.

V LJUBLJANI, dne 28. avgusta 1920.

Deželna vlada za Slovenijo.

Poverjenišтво za uk in bogočastje.

Poverjenik: dr. Verstovšek s. r.

547
21.

I. Jesen.

(Janskega slika št. 18.)

1.

Na tej sliki vidimo vrt. Okoli vrta je plot iz latev. Večji del vrta je s travo porastel. Tu rasto tudi različna sadna drevesa. To je sadni vrt. Koncem vrta stoji hiša. Spredaj cveto cvetice. To je cvetični vrt. Ob plotu rasto različni grmi. Drevesa, grmi, trava in cvetice rasto. To so rastline.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kaj vidimo na tej sliki? — Kje vidimo vrt?
2. Kaj je okoli vrta? — Kje je plot? — Iz česa je plot?
3. S čim je večji del vrta porastel?
4. Kaj raste tu? — Kakšna drevesa rasto tukaj?
5. Kakšen vrt je to?
6. Kaj stoji koncem vrta? — Kje stoji hiša?
7. Kje cveto cvetice? — Kaj cvete spredaj?
8. Kakšen vrt je to?
9. Kaj raste ob plotu? — Kje rasto grmi?
10. Kaj delajo drevesa? — Kaj delajo grmi? — Kaj dela trava? — Kaj delajo cvetice?
11. Kaj je drevo? — Kaj je grm? — Kaj je trava? — Kaj je cvetlica?

2. naloga: Povej, kar si si zapomnil!

3. naloga: Povej, kakšne so nastopne stvari in reči: vrt, plot, drevo, hiša, cvetlica, grm — velik, nizek, visok, bel, lep, majhen.

4. naloga: Povej stavke 3. naloge tudi v dvojini in množini!

5. naloga: Spregaj v sedanjem, preteklem in prihodnjem času: Na tej sliki vidim vrt.

2.

Pomni: Berilo ali spis sestoji iz stavkov. Na konec stavka navadno stavimo piko (.).

1. naloga: Čitaj 1. vajo stavek za stavkom in šteje stavke! (I, čitaj prvi stavek! P, čitaj drugi stavek! i. t. d.) — Koliko stavkov ima prva vaja?

2. naloga: Prepiši prvih pet stavkov 1. vaje!

3.

Na vrtu.

Na vrtu, na vrtu,
oj, tam sem kaj rad,
tam rajam pod drevjem,
ki daje mi hlad.

Po gredah tam pestre
cvetice imam,
iz njih delam šopke,
jih mamici dam.

In plički preljubi
veselo pojó,
da jaz še iz srca
zavrísnem glasno.

Zato mi pa jablan
stresava svoj sad.
Na vrtu, na vrtu,
oj, tam sem kaj rad!

1. naloga: Nauči se to pesem na pamet!

2. naloga: Spregaj: Na vrtu sem kaj rad. Tam rajam pod drevjem. Po gredah imam pestre cvetice. Iz njih delam šopke in jih mamici dam.

4.

Pomni: Pesem sestoji iz kitic.

1. naloga: Koliko kitic ima gorenja pesem?

— 2. naloga: Poišči v knjigi še druge pesmi in povej, koliko kitic ima vsaka!

5.

Blizu plota stoji visoko drevo. To drevo ima košat vrh. Na vejah vise lepa rdeča jabolka. To je jablana. Ob jablani sloni lestva. Na lestvi stoji mož. On trga

jabolka z drevesa. Na lestvi visi tudi jerbas. Mož deva jabolka vanj. Pri drevesu stojita še drug jerbas in naramen koš. Na drevo sta prislonjena tudi dva droga.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kaj stoji blizu plotu? — Kje stoji drevo? — Kakšno je drevo?
2. Kakšen vrh ima to drevo?
3. Kaj visi na vejah? — Kje vise jabolka? — Kakšna so jabolka?
4. Kaj je to drevo?
5. Kaj sloni ob jablani? — Kje sloni lestva?
6. Kdo stoji na lestvi? — Kje stoji mož?
7. Kaj dela mož? — Kdo trga jabolka?
8. Kaj visi na lestvi? — Kje visi jerbas?
9. Kaj deva mož v jerbas? — Kam deva mož jabolka?
10. Kaj stoji pri drevesu?
11. Kam sta prislonjena dva droga?

2. naloga: Povej, kar si si zapomnil!

3. naloga: Povej, kakšne so nastopne osebe, stvari in reči: vrh, veja, jabolko, jablana, lestva, mož, jerbas, koš, drog — košat, kriv, rdeč, visok, lesen, delaven, okrogel, pleten, dolg.

4. naloga: Povej stavke 3. naloge tudi v dvojini in množini!

5. naloga: Spregaj: Stojim na lestvi in trgam jabolka. Jabolka devam v jerbas.

6. naloga: Odgovori temle vprašanjem s prislovi: zgoraj, spodaj, spredaj i. l. d.: Kje je hiša? Kje je plot? Kje je koš? Kje je jabolko? Kje je vrh?

6.

1 2 1 2 3 4

Učenec piše. Mož stoji na lestvi.

Pomni: Stavek sestoji iz besed.

1. naloga: Povej, koliko besed ima vsak stavek 5. vaje!

2. naloga: Prepiši 5. vajo ter naznani koncem vsakega stavka s številko v oklepaju, koliko besed ima!

7.

Jablana.

Jablana je sadno drevo. Ima debelo deblo in košat vrh. Deblo je pokrito z gladkim lubom. V zemlji so

korenine in koreninice. Iz debla rasto veje in vejice. Na vejicah so spomladi popki, pozneje listi, cveti in jabolka. Listi imajo peclje. Cveti so beli in rdečkasti. Tudi jabolka vise na pecljih. V jabolku so črne pečke. Nezrelih jabolk ne smemo jesti.

1. naloga: Določi število besed v stavkih 7. vaje!

2. naloga: Spregaj: Nezrelih jabolk ne smem jesti. Imam lepa jabolka.

8.

Uganka.

Spomladi dišim,
poleti hladim,
jeseni redim,
pozimi gorim.

Kaj je to?

Pomni: Pomlad — spomladi; poletje — poleti; jesen — jeseni; zima — pozimi.

1. naloga: Spregaj stavke gorenje uganke!

2. naloga: Povej, kdaj kmet orje, žanje, pospravlja, počiva?

9.

Na vrtu vidimo še tri osebe. Deklica pobira jabolka in jih deva v jerbasa. Eno jabolko je dala svoji sestrici. Ta sedi v travi in veselo je sladko jabolko. Jabolka so lepo rdeča in zelo okusna. Mati nese polno košaro jabolk z vrta. Shranila jih bo v kleti.

Na vrtu vidimo še več sadnih dreves. Sadna drevesa so: jablane, hruške, češplje, slive, črešnje, marelice, breskve, orehi i. dr.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Koga vidimo še na vrtu?

2. Kaj dela deklica? — Kam jih deva? — Kdo pobira jabolka? — Kdo deva jabolka v jerbasa?

3. Kaj je dala svoji sestrici? — Komu je dala eno jabolko?

4. Kje sedi sestrica? — Kaj je sestrica? — Kdo sedi v travi? — Kdo je sladko jabolko?

5. Kakšno je jabolko? — Kakšna so jabolka?
6. Kaj nese mati? — Kam nese mati polno košaro jabolk? — Kdo nese polno košaro jabolk?
7. Kje jih bo shranila? — Kaj bo shranila v kleti?
8. Kaj vidimo še na vrtu? — Imenuj sadna drevesa!
9. Kaj so jablane in hruške? — Kaj so češplje in slive? — Kaj so breskve in marelice?

2. naloga: Povej vse, kar si si zapomnil!

3. naloga: Povej tele stavke v preteklem in prihodnjem času: Deklica pobira jabolka. Deva jih v jerbas. Sestrica sedi v travi. Jé sladko jabolko. Mati nese košaro jabolk. Na vrtu vidimo več sadnih dreves.

10.

1 1 2 1 2 3 1 2 1 2 3

Na vr-tu vi-di-mo šli-ri o-se-be.

Pomni: Besede sestojе iz zlogov. Besede imajo en, dva ali več zlogov. Besede so enozložne, dvo-zložne in večzložne.

1. naloga: Čitaj 1. odstavek 9. vaje in povej, kolikozložna je vsaka beseda!

2. naloga: Izpiši iz 9. vaje 10 enozložnih besed!

3. naloga: Izpiši iz 9. vaje 10 dvo-zložnih besed!

4. naloga: Izpiši iz 9. vaje vse mnogozložne besede!

5. naloga: Razzloguj stavke 3. naloge 9. vaje!

11.

Stanko in Vida.

Malemu Stanku podari stric lepo jabolko. Pokaže ga sestri Vidi, rekoč: „Glej, kako lepo jabolko imam! Pojejva ga!“

„Ko bi bilo večje,“ odvrne ljubezniva sestra, „bi ga delila; ali ker je tako majhno, pojej ga sam!“

„Ne!“ reče Stanko. „Ako ga pojeva oba, nama bo boljše teknilo.“

Stanko seže po nož, razpolovi jabolko in da polovico sestrici.

1. naloga: Spregaj: Malemu Stanku podarim lepo jabolko. Pokažem ga sestri Vidi. Kako lepo jabolko imam! Sežem po nož in razpolovim jabolko.

2. naloga: Razzloguj besede 1. odstavka 11. vaje!

12.

Glej!

Glejva!

Glejmo!

Glejta!

Glejte!

Pomni: Kadar vелеvamo, stavimo na konec klicaj (!).

1. naloga: Imenuj vse vелеlnikove oblike glagolov: pojesti, podariti, pokazati, imeti, odvrniti, deliti, reči, razpoloviti, dati!

2. naloga: Napiši vелеlnike, ki si jih imenoval v 1. nalogi!

15.

Jabolko.

Oj jabolko lepo rdeče,
kako se mi ljubko smehljaš,
glej tukaj me dete proseče,
saj vem, da me rado imaš!

Obliki tu tvoji se čudim,
res ličca prekrasna imaš;
da bi te doseglo, se trudim,
a da te ne morem, to znaš.

Zatorej, ti jabolko zrelo,
čuj prošnjo zdaj mojo le-to:
Prav pridno bom dete, veselo,
oj, padi mi, padi v roko!

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

14.

Poleg vrta je velika njiva. Na njivi je rastel krompir. Krompirjevko so že poželi. Zgrabili so jo na tri kupe.

Na njivi dela več ljudi. Na desni orje hlapec krompir iz zemlje. Tri delavke ga za njim pobirajo. Devajo ga v košare. Nekaj delavk ga koplje z motikami. Dva delavca ga nosita v košarah k vozu. Pri vozu so vreče. Vanje stresata krompir. Polne vreče bosta naložila na voz. Peljali ga bodo domov.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kaj je poleg vrta? — Kje je njiva?
2. Kaj je raslo na njivi? — Kje je rasel krompir?
3. Kaj so že poželi?
4. Kam so zgrabili krompirjevko?
5. Kdo dela na njivi? — Kje dela več ljudi?
6. Kaj dela hlapec?
7. Kaj delajo tri delavke?
8. Kam devajo krompir?
9. S čim kopljejo delavke?
10. Kaj delata dva delavca? — Kam nosita krompir? — V čem ga nosita?
11. Kje so vreče? — Kaj je pri vozu?
12. Kam stresata krompir? — Kaj stresata v vreče?
13. Kaj bosta naložila na voz? — Kam bosta naložila polne vreče?
14. Kam bodo peljali krompir? — Kaj bodo peljali domov?

2. naloga: Povej, kar si si zapomnil!

3. naloga: Razzloguj besede 15. vaje!

4. naloga: Povej, kaj delajo tele osebe: mož, mati, deklica, dete, hlapec, dekla, delavec, delavka.

5. naloga: Povej stavke 4. naloge tudi v dvojini in množini!

6. naloga: Spregaj: Krompirjevko sem že požela. Krompirjevko sem zgrabila na kup. Orjem krompir iz zemlje. Devam ga v košaro. Polno vrečo bom naložil na voz. Krompir bom peljal domov.

15.

P·r·i v·o — z·u s·o v·r·e — č·e.

Pomni: Zlogi sestojе iz glasnikov. Znamenja za glasnike so črke:

Glasniki so: a A, b B, c C, č Č, d D, e E, f F, g G, h H, i I, j J, k K, l L, m M, n N, o O, p P, r R, s S, š Š, t T, u U, v V, z Z, ž Ž.

1. naloga: Glaskuj besede 13. vaje!

2. naloga: Prepiši 1. odstavek 13. vaje in naznani s številko v oklepaju, koliko črk ima vsaka beseda!

16.

Martinek in Blažek.

Martinek in Blažek sta pasla krave. Martinek je rekel Blažku: „Zakuriva in peciva krompir! Jaz bom tukaj iz plota izruval kolec in zakuril, ti pa pojdi na sosedovo njivo in nakoplji krompirja! Dela ga bova peč in se potem gostila z njim.“

Blažek pa je bil pošten deček. Rekel je Martinku: „Ni prav, če kaj vzameva; ljubi Bog naju vidi. Ne, tega nočem storiti! Rajši grem od tebe in bom sam pasel svoje krave.“

Martinek je spoznal svoj pregrešek, ga obžaloval in se poboljšal.

1. naloga: Spregaj: Pasel sem krave. Jaz bom iz plota izruval kolec. Pojdem na sosedovo njivo. Del ga bom peč. Gostil se bom z njim. Sem bil pošten deček. Rekel sem Martinku. Ni prav, če kaj vzamem. Tega nočem storiti. Sam bom pasel svoje krave. Spoznal sem svoj pregrešek. Obžaloval sem ga in sem se poboljšal.

2. naloga: Izpiši iz gorenjega berila besede s črkami: c, č, s, š, z, ž!

3. naloga: Odgovori temle vprašanjem: Kakšna je krava? Kakšen je krompir? Kakšen je plot? Kakšen je kolec? Kakšna je njiva? Kakšen je deček?

4. naloga: Postavi vprašanja 3. naloge tudi v dvojino in množino in odgovori!

17.

Pomni: a, e, i, o, u so samoglasniki. Vsi drugi so soglasniki.

1. naloga: Čitaj 15. vajo in povej pri vsaki besedi, katere samoglasnike ima!

2. naloga: Prepiši prvi odstavek 15. vaje in podčrtaj samoglasnike!

Jesen.

Jesen, jesen, bogati čas,
s potrebnim vsem zalagaš nas;
a kdo je, ki ti to veli? —
To dobri Oče naš stori.

Naloga: Nauči se to pesemco na pamet!

Na tej sliki vidimo tudi gozd. V gozdu je mnogo dreves. To so gozdna drevesa. Pred gozdom je večje posestvo. Okrog poslopij je dolg zid.

Nebo je oblačno. Dolga jata ptičev leti v toplejše kraje. To so ptice selilke.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kaj še vidimo na tej sliki?
2. Kaj je v gozdu? — Kje je mnogo dreves?
3. Kakšna drevesa so to?
4. Kaj je pred gozdom? — Kje je posestvo?
5. Kaj je okrog poslopij? — Kje je zid? — Kakšen je zid?
6. Kakšno je nebo?
7. Kam leti dolga jata ptičev? — Kdo leti v toplejše kraje?
8. Kaj so te ptice?

2. naloga: Povej vse, kar si si zapomnil!

3. naloga: Povej vse, kar vidiš na tej sliki!

4. naloga: Odgovori temle vprašanjem nikalno-trdilno: Kakšen ni gozd (majhen, velik)? Kakšno ni drevo (nizek, visok)? Kakšno ni poslopje (star, nov)? Kakšen ni zid (kratek, dolg)? Kakšno ni nebo (jasen, oblačen)?

5. naloga: Vprašaj, čigave so nastopne stvari in reči, ter odgovori s svojimi zaimki: moj, tvoj itd.: gozd, drevo, posestvo, poslopje, ptica, vrt, njiva, hiša, plot.

U - či - te - lji - ca, ku - hi - nja, kle - šče.

Pomni: „lj“, „nj“, „šč“ so navadno neločljivi.

1. naloga: Razzloguj: Učiteljica uči. Vijolica vonja. Mož je usmiljen. Čevljar dela čevlje. Kuhinja je del hiše. Hvaljen Jezus! Na dvorišču so piščeta. Deklica je pazljiva. Učitelj opominja nepazljivega učenca. Nedelja je prvi dan tedna. Deček je poslušen in miroljuben. Kleščice so orodje. Ponoči spimo in sanjamo.

2. naloga: Izpiši iz prve naloge besede z lj, nj, šč ter jih razzloguj! (N. pr.: U-či-te-lji-ca.)

21.

Vrabc in lastovka.

Na streho je priletel vrabc k lastovki.

„Kam greš, lastovka?“ je vprašal ščebetaje brhko sosedo.

„Na jug, na jug“ je zacvrčala ptica. „Kaj, ti pa ne pojdeš na zimo iz teh mrzlih in neprijetnih krajev?“

„Jaz, a zakaj neki?“

„Glej ga bedaka, saj tu ne boš imel ni gorkega stanovanja ni dovolj hrane...“

„In ko bi tudi moral poginiti“, je odvrnil dobri rjavček, „ne zapustim svoje preljube domovine, marveč z njo hočem trpeti in stradati ter pričakovati boljših in srečnejših dni.“

1. naloga: Čitaj gorenje berilo z razdeljenimi vlogami!

2. naloga: Izpiši iz gorenjega berila besede z lj, nj, šč ter jih razzloguj!

22.

Kam greš, lastovka?

Pomni: Kadar vprašamo, stavimo na konec vprašaj (?).

1. naloga: Vprašaj z nastopnimi besedami: kdo (prileleti, vprašati, zacvrčati) — kaj (ura, zvezek, okno) — kakšen (učenec, deklica, jabolko) — kje (miza, pero, strop) — čigav (posestvo, vrt, knjiga)!

2. naloga: Napiši vprašanja, ki si jih tvoril v 1. nalogi!

Tja na južni vrt.

Z Bogom, drobne ptičke,
z Bogom, lastovičke!
Hej, če perutničke
bi imel še jaz,
pa čez hrib in log
z vami zletel bi
tja na južni vrt,
tja, kjer vesne prt
vedno razprostrl
v solncu se blešči.

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

II. Kmetija.

(Janskega slika št. 9.)

1.

Pred seboj vidimo kmetijo. Okrog dvorišča so poslopja. Na levi stoji velika hiša. V hiši stanuje kmet s svojo družino. Hiša je enonadstropna. Pokrita je z opeko. V prvem nadstropju je mostovž. Mostovž ima leseno ograjo. Pred vežnimi vrati sta dve stopnici. Pri hiši je drvarnica. V drvarnici so drva.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kaj vidimo pred seboj?
2. Kaj je okrog dvorišča? — Kje so poslopja?
3. Kaj stoji na levi? — Kje stoji hiša?
4. Kdo stanuje v hiši? — Kje stanuje kmet s svojo družino?
5. Kakšna je hiša? — Koliko nadstropij ima hiša?
6. S čim je pokrita?
7. Kaj je v prvem nadstropju? — Kje je mostovž?
8. Kaj ima mostovž? — Kakšna je ograja?
9. Kaj je pred vežnimi vrati? — Kje sta stopnici?
10. Kaj je pri hiši? — Kje je drvarnica?
11. Kaj je v drvarnici? — Kje so drva?

2. naloga: Povej, kar si si zapomnil?

3. naloga: Povej, kakšne so nastopne reči: dvor, poslopje, hiša, opeka, mostovž, ograja, vrata, stopnica, drvarnica, drva — prostoren, zidan, velik, težek, dolg, lesen, visok, kamenit, majhen, suh.

2.

Mož, deklica; vrabec, lastovka; hiša, pero.

Pomni: Imena oseb, živali in reči so samostalniki.

1. naloga: Imenuj 5 imen oseb, 5 imen živali in 5 imen reči!

2. naloga: Prepiši iz 1. vaje vse samostalnike!

3. naloga: Zapiši nad vsak samostalnik 2. naloge, koliko zlogov ima!

3.

Kako se stavi hiša.

Gospodar izbere prostor, na katerem naj stoji hiša. Ta prostor imenujemo stavbišče. Stavbnik nariše načrt. Delavci izkopljejo temelj. Pri kopanju rabijo krampe in lopate. Drugi delavci gase apno in delajo malto. Opekarji žgo opeko. Zidarji zidajo zidove. Tesarji tešejo bruna in postavijo ostrešje. Krovci pokrijejo streho. Mizarji napravijo vrata in okna. Ključavničarji nastavijo kljuke ter nabijejo okove in stožere. Steklarji vde-nejo šipe. Pečarji postavijo peči. Slikarji slikajo stene.

1. naloga: Izpiši iz gorenjega berila vsa imena oseb!

2. naloga: Izpiši iz gorenjega berila vsa imena reči!

3. naloga: Naštej rokodelce, ki so zaposleni pri gradbi hiše!

4.

Leni Jakec.

Jakec rad mizar postal bi, stružec je nadležen.

Dimnikar nato postal bi, posel ta ni nežen.

Jakec rad rudar postal bi, klanjati se neče.

Jakec mlinar rad postal bi, a teže ga vreče.

Jakec tkalec rad postal bi, posel ta je oster.

Komaj delo prav začel je, že spodi ga mojster.

Jakec, Jakec, misli to, kaj še kdaj iz tebe bo!

Jakec rad kovač postal bi, ogli so prežarni.
 Jakec rad črevljar postal bi, črevljev njemu mar ni.
 Jakec rad krojač postal bi, a šivanka zbada.
 Jakec rad steklar postal bi, toda steklo vbada.
 Jakec knjigovez postal bi, kleja duh je oster.
 Komaj delo prav začel je, že spodi ga mojster.
 Jakec, Jakec, misli to, kaj še kdaj iz tebe bo!

Z marsičim se je še bavil, a končal ničesa.
 Leta mlada je zapravlil, starost ga pretresa.
 Jakec nosi glavo prazno, a skrbi obilo.
 Jakec toži, bridko toži, Jakec vzdise milo:
 „Oh, ko bi se v dobi mladi bil učil pokoren,
 ne bi bil tako neumen, ne tako uboren!
 Oh, zdaj pač verjamem to, da iz mene nič ne bo!“

1. naloga: Izpiši iz gorenjega berila vse rokodelce!

2. naloga: Povej, kaj v 1. nalogi imenovani rokodelci delajo, in uporabi nastopne glagole: kopati, kovati, krpiti, mleti, ometati, rezati, šivati, tkati, vezati, žagati.

3. naloga: Povej stavke 2. naloge tudi v dvojini in množini!

5.

Pri vežnih vratih je pes. Pes je domača žival. Pri-
 klenjen je z verigo. On čuva hišo in vse posestvo. Poleg
 psa vidimo pasjo hišico.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kdo je pri vežnih vratih? — Kje je pes?

2. Kaj je pes?

3. S čim je priklenjen?

4. Kaj čuva pes? — Kdo čuva hišo?

5. Kaj vidimo poleg psa?

2. naloga: Povej, kar si si zapomnil?

3. naloga: Odgovori temle vprašanjem s samostalniki, ki jih najdeš v 5. vaji: Kaj je leseno? Kdo je hud? Kaj je železno? Kaj je visoko? Kaj je veliko? Kdo je koristen? Kaj je majhno?

4. naloga: Napiši stavke 3. naloge in podčrtaj samostalnike!

Pes je priklenjen; on je hud.
 Hiša je lepa; ona je nova.
 Posestvo je veliko; ono je drago.

Pomni: Spol samostalnikov je trojen: moški, ženski in srednji spol.

Moškega spola so tisti samostalniki, ki jih lahko zamenjaš z besedico „on“.

Ženskega spola so tisti samostalniki, ki jih lahko zamenjaš z besedico „ona“.

Srednjega spola so tisti samostalniki, ki jih lahko zamenjaš z besedico „ono“.

1. naloga: Postavi v tehle stavkih namesto samostalnikov besedice „on“, „ona“ ali „ono“: Pes je zvest. Drevo je visoko. Hiša je nova. Vrt je lep. Jablana je košata. Jabolko je sladko. Hlapec orje. Dekla pobira. Dete je. Zidar zida. Streha je poševna. Okno je visoko. Drevo raste. Njiva je velika. Plot je lesen.

2. naloga: Napiši 5 samostalnikov moškega, 5 ženskega in 5 srednjega spola!

3. naloga: Določi spol temle samostalnikom: gospodar, prostor, hiša, stavbišče, stavbnik, načrt, delavec, temelj, kramp, lopata, apno, malta, opekar, opeka, zidar, zid, tesar, bruno, ostrešje, krovce, streha, mizar, okno, ključavničar, kljuka, okov, stožer, steklar, šipa, pečar, peč, slikar, stena.

Pes.

Psiček naš, hav, hav!
 lajaj, to je prav!
 Da pred hišna vrata
 k nam ne bode tata;
 psiček naš, hav, hav!
 lajaj, to je prav!

Naloga: Nauči se to pesemco na pamet!

Ne draži psov!

Aleš je kaj rad dražil pse. Psi so si to dobro zapomnili. Kadar je šel po vasi, so nanj lajali in se vanj zaganjali. Nespametni Aleš pa se je temu le posmehoval.

Nekoč je poslal oče Aleša v mlin. Veliki mlinarjev pes je bil ravno odklenjen. Ko je zagledal Aleša, je skočil ves srdit nanj. Raztrgal bi ga bil, da ni pritekel mlinar in ga otel.

1. naloga: Spregaj: Ne dražim psov. To si dobro zapomnim. Kadar grem po vasi. Temu se le posmehujem. Pošljem Aleša v mlin. Da ne pritečem in ga otmem.

2. naloga: Spregaj stavke 1. naloge tudi v preteklem in prihodnjem času!

Uganka.

Podnevi, ponoči
pri hiši vse sliši;
če se oglasi,
tatu odpodí.

Pomni: Dan — podnevi; noč — ponoči; jutro — zjutraj; poldan — opoldne; večer — zvečer; dopoldan — dopoldne; popoldan — popoldne.

Naloga: Povej, kdaj učenec vstane, kdaj se uči, kdaj obeduje, kdaj se igra, kdaj moli, kdaj spi?

Zadaj in na desni sta gospodarski poslopji. Pokriti sta s slamo. Na strehi je štorkljino gnezdo. Na levi je odprt prostor. V njem so vozovi in različno orodje. Ta prostor imenujemo kolnico. Na desni je skedenj. V skednju mlatijo žito. To so mlatiči. Mlatiči imajo cepce. Pred skednjem stoji veliko rešeto.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kaj je zadaj in na desni? — Kje sta gospodarski poslopji?
2. S čim sta pokriti?
3. Kaj je na strehi? — Kje je štorokljino gnezdo?
4. Kaj je na levi?
5. Kaj je v njem? — Kje so vozovi?
6. Kako imenujemo ta prostor?
7. Kaj je na desni? — Kje je skedenj?
8. Kaj delajo v skednju?
9. Kdo so to? Kdo mlati žito?
10. Kaj imajo mlatiči? — Kdo ima cepce?
11. Kaj stoji pred skednjem? — Kje stoji rešeto?

2. naloga: Povej, kar si si zapomnil!

3. naloga: Določi spol nastopnim samostalnikom: slama, gnezdo, prostor, voz, orodje, kolnica, skedenj, žito, mlatič, cepec, rešeto, mrva.

4. naloga: Vprašaj, kakšne so v 3. nalogi imenovane reči ter odgovori z nastopnimi pridevniki: dolg, velik, odprt, nov, potreben, prostoren, prazen, zrel, močen, lesen, okrogel, suh.

11.

Mlatič mlati.	Streha je slamnata.
Mlatiča mlatita.	Strehi sta slamnati.
Mlatiči mlatijo.	Strehe so stamnate.

Gnezdo je veliko.

Gnezdi sta veliki.

Gnezda so velika.

Pomni: Število samostalnikov je trojno: ednina, dvojina in množina.

1. naloga: Določi število samostalnikom v tehle stavkih: Poslopja so velika. Vozovi so stari. Kolnica je prostorna. Mlatiči so marljivi. Učenca pišeta. Rešeto je okroglo. Zidarja zidata. Delavke grabijo. Okni sta visoki. Hlapec nosi. Deklici sedita. Drevo je košato. Jabolka so kislá. Vrt je ograjen. Cvetice cveto. Bruni sta dolgi. Peč je lončena. Okova sta železna. Hiši sta zidani.

2. naloga: Postavi stavke 1. naloge, ki so v ednini, v dvojino in množino, one v dvojini v ednino in množino in one v množini v ednino in dvojino!

Mlatiči.

Hej, junaki, hej, mlatiči,
kup pšenični je visok!
Krepko naj pojo cepiči:
Pika, poka, pika, pok!

Kruhku belemu se smeje
oče, mati in otrok.
Pritiskajmo še krepkeje:
Pika, poka, pika, pok!

Ko mlatič je pri obedi
gologlav in golorok,
hitro mine, kar je v skledi:
Pika, poka, pika, pok!

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

Na desni vidimo hlev. V hlevu ima kmet različne živali. Imenujemo jih domače živali. Domače živali so: konj, žrebe, krava, vol, tele, osel, prasič, ovca, koza i. t. d. Na dvorišču vidimo petelina, kokoši, gosi, golobe. Ponekod imajo tudi race, purane in pava. Te živali imajo peruti. Imenujemo jih perutnino.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kaj vidimo na desni? — Kje vidimo hlev?
2. Kaj ima kmet v hlevu? — Kdo ima v hlevu različne živali?
— Kje ima kmet različne živali?
3. Kako imenujemo te živali?
4. Naštej domače živali! — Kaj je konj? — Kaj je krava? —
Kaj je vol? — Kaj je tele? — Kaj je prasič? itd.
5. Kaj vidimo na dvorišču?
6. Kaj imajo ponekod?

7. Kaj imajo te živali?

8. Kako jih imenujemo? — Kaj je kokoš? — Kaj je raca? —
Kaj je gos? — Kaj je golob? — Kaj je pav? —

2. naloga: Povej, kar si si zapomnil!

3. naloga: Določi spol nastopnim samostalnikom: konj, žrebe, krava, vol, tele, osel, prasič, ovca, koza, petelin, kokoš, raca, gos, golob, puran, pav.

4. naloga: Postavi v dvojino in množino tele stavke: Konj je hiter. Žrebe je živahno. Krava je koristna. Vol je močen. Tele je mlado. Osel je irmast. Prasič je umazan. Ovca je boječa. Gos je bela. Golob je čist. Raca je počasna. Pav je lep.

14.

Kdo poje?

Deček poje.	Dečka pojeta.	Dečki pojejo.
Deklica poje.	Deklici pojeta.	Deklice pojejo.
Dete poje.	Deteti pojeta.	Deteta pojejo.

Kaj cvete?

Grm cvete.	Grma cveteta.	Grmi cvetejo.
Cvetica cvete.	Cvetici cveteta.	Cvetice cvetejo.
Drevo cvete.	Drevesi cveteta.	Drevesa cvetejo.

Pomni: Kadar vprašamo z vprašanjem: kdo? ali kaj?, stoji samostalnik v prvem sklonu ali imenovalniku.

Pomni: S kdo? vprašamo po živih, s kaj? po neživih stvareh.

1. naloga: Vprašaj v nastopnih stavkih z vprašanjem: kdo? ali kaj?: Mož stoji na lestvi. Deklica pobira jabolka. Mati nese težko košaro. Jablana raste na vrtu. Lestva sloni ob drevesu. Koš stoji na tleh. Jabolko leži v travi. — Dekli pobirata krompir. Hlapca polnita vreče. Konja vlečeta plug. Žrebeti skačeta. Vozova stojita na njivi. Vreči ležita pri vozu. Ravnili visita na steni. — Mlatiči mlatijo žito. Učenke pišejo nalogo. Deteta se igrajo. Krave so v hlevu. Poslopja obdajajo dvorišče. Ure kažejo čas. Vozovi stoje v kolnici.

2. naloga: Prepiši stavke 1. naloge in podčrtaj samostalnike v imenovalniku!

3. naloga: Tvorí vprašanja in odgovori: Kdo ali kaj je le-seno, dolgo, marljivo, živahno, staro, belo, visoko, suho, poslušno, rdeče, kralko, mlado, okroglo, težko, koristno?

4. naloga: Postavi v 3. nalogi tvorjene stavke tudi v dvo-jino in množino!

15.

Domače živali.

Pes laja. Mačka mijavka. Konj hrže. Krava muka. Osel riga. Prasič kruli. Koza mekeče. Ovca bleketa. Pe-telin poje. Kokoš kokoče. Gos gaga. Golob gruli. Pav vpije.

1. naloga: Vprašaj po samostalnikih gorenjega berila z vprašanjem: kdo? ali kaj?

2. naloga: Povej gorenje stavke v dvojini in množini!

3. naloga: Povej gorenje stavke v preteklem in prihodnjem času!

4. naloga: Povej stavke, ki si jih povedal v 2. nalogi v dvojini in množini, tudi v preteklem in prihodnjem času!

16.

Konj.

Konj je lepe in visoke rasti. Glava mu je dolga. Oči so bistre. Ušesa so kratka in gibka. Vrat je dolg. Na vratu je kodrasta griva. Truplo je zalito. Dlaka je gladka. Rep je žimnat. Noge so tenke in skočne. Na vsaki nogi ima po eno kopito.

Konj pozna svojega gospodarja. Je poslušen, razu-men, pomniv in pogumen. Žrebe je kaj živahno. Konj vleče voz in plug, nosi jezdeca in tovore. Kožo strojijo.

1. naloga: Vprašaj v nastopnih stavkih z vprašanjem: kdo? ali kaj?: Konj je lepe rasti. Glava je dolga. Oči so bistre. Ušesa so gibka. Vrat je dolg. Na vratu je griva. Truplo je zalito. Dlaka je gladka. Rep je žimnat. Noge so tenke. Konj pozna gospodarja. Žrebe je živahno. Konj vleče voz.

2. naloga: Prepiši stavke 1. naloge, podčrtaj samostalnice v imenovalniku in zaznamenuj vrhu samostalnika, ali stoji v ednini ali množini!

(N. pr.: ^{ed.} **Konj** je lepe rasti.)

17.

Petelin.

Petelin jutro znani že:

„Oj, dete ljubo, vstani že!“

Če spalo boš mi jutro celo,

te solnce nič ne bo veselo.

Le vstani, dete, že je čas!

Umij roke, umij obraz!

Potem te solnce bo ljubilo

in zdravje, moč ti bo delilo.

Čuj, dan petelin znani že! —

Oj, dete ljubo, vstani že!

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

18.

Na dvorišču stoji deklica. V roki ima košarico z zrnjem. Zrnje potresa kuretini. Petelin in kokoši ga pridno zobljejo. Koklja kliče svoja piščeta. En golob sedi deklici na rami, dva zobljeta na tleh, drugi še lete. Gosi se le počasi približujejo.

Na dvorišču vidimo tudi visoko drevo, [vodnjak in golobjak. Pred hlevom stoji majhen voziček. Na vozičku so konve za mleko.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kje stoji deklica? — Kdo stoji na dvorišču?
2. Kaj ima deklica v roki?
3. Kaj dela deklica? — Komu potresa deklica zrnje?
4. Kdo zoblje zrnje? — Kaj zobljejo kokoši?
5. Koga kliče koklja? — Kdo kliče piščeta?

6. Kje sedi en golob? — Kdo sedi deklici na rami?
7. Kaj delata dva goloba?
8. Kaj delajo drugi golobi?
9. Kdo se le počasi približuje?
10. Kaj še vidimo na dvorišču? — Kakšno je drevo?
11. Kaj stoji pred hlevom? — Kje stoji voziček? — Kakšen je voziček?
12. Kaj je na vozičku? — Kje so konve za mleko?
 2. naloga: Povej, kar si si zapomnil!
 3. naloga: Povej vse, kar vidiš na tej sliki!
 4. naloga: Določi z vprašanjem: kdo? ali kaj? samostalnike v imenovalniku v nastopnih stavkih: Na dvorišču stoji deklica. Kokoši pridno zobljejo. Koklja kliče svoja piščeta. Golob sedi deklici na rami. Goloba zobljeta na fleh. Gosi se počasi približujejo. Na dvorišču je vodnjak. Pred hlevom stoji voziček. Na vozičku so konve.
 5. naloga: Prepiši stavke 4. naloge in podčrtaj samostalnike v imenovalniku!
 6. naloga: Špregaj: V roki imam košarico z zrnjem. Zrnje potresam kuretini. Na dvorišču vidim visoko drevo.

19.

Koga ali kaj vidimo na sliki?

- Na sliki vidimo **vodnjak**.
 Na sliki vidimo **mlatiča**.
 Na sliki vidimo **gos**.
 Na sliki vidimo **hišo**.
 Na sliki vidimo **drevo**.

Pomni: Kadar vprašamo z vprašanjem: koga? ali kaj?, stoji samostalniki v četrtem sklonu ali tožilniku.

Pomni: Tožilnik je enak imenovalniku a) pri samostalnikih moškega spola, ki pomenijo nežive stvari, b) pri samostalnikih ženskega spola, ki se končujejo na soglasnik, c) pri vseh samostalnikih srednjega spola.

1. naloga: Vprašaj v nastopnih stavkih z vprašanjem: koga? ali kaj?: Na sliki vidimo vrh. Drevo ima vrh. Delavka koplje krompir. Kmet kupi konja. Pes pozna gospodarja. Konj nosi jezdeca. Vola vlečeta plug. — Mostovž ima ograjo. Delavci delajo

malto. Opekarji žgo opeko. Pečar stavi peč. Mizar dela klop. Učenec piše nalogo. Oirok ljubi mater. Mati hvali hčer. — Deklica je jabolko. Gospodar izbere stavbišče. Delavci gase apno. Tesarji stavijo ostrešje. Deček gladi žrebe. Učenec kupi pero.

2. naloga: Prepiši stavke 1. naloge in podčrtaj samostalnike v tožilniku!

3. naloga: Odgovori vprašanju „Koga ali kaj vidimo v šoli?“ z nastopnimi besedami: Učitelj, učiteljica, omara, klop, razpelo, deček, deklica, okno, strop, katehet, goba, kreda, ravnilo, tabla.

4. naloga: Odgovori vprašanju „Koga ali kaj ima kmet?“ z nastopnimi besedami: Hlapec, dekla, vol, krava, tele, hiša, dvorišče, njiva, konj, voz, rešelo, gos, golob, pes, konj.

5. naloga: Odgovori temle vprašanjem: Koga kaznuje učitelj? Kaj ima učitelj? — Koga ljubi mati? Kaj kuha mati? — Koga spoštuje učenec? Kaj kupi učenec? — Koga kliče dete? Kaj je dete? — Koga hvali kmet? Kaj obdeluje kmet? — Koga uči učiteljica? Kaj čita učiteljica?

20.

Tatič iz navade.

Vravec, zviti postopač,
putkam pičo krade,
o, pa ne iz hudobije —
samo iz navade.

Mucek naš za plički rad
maló semterlja poškili;
pa zaloli vrabčka v hipu,
ko prav v sledo kuram sili.

Vravec, zviti postopač,
putkam pičo krade,
mucek skoči mu za vrat —
samo iz navade.

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

Česa te uči kokoš.

Mati stoji z Marico na dvorišču. Po dvorišču hodijo kokoši ter pobirajo zrnca in črvičke. Stara kakoš gre h koritu, da se napije. To vidi Marica in vpraša mater: „Zakaj pa kokoš vselej pogleda proti nebu, ko zajme s kljunom vode?“ Mati odgovori: „Nebeškega Očeta zahvaljuje za kapljico vode, ki jo je popila.“

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem: Kdo ali kaj stoji na dvorišču? Koga ali kaj vpraša Marica? (mati) — Kdo ali kaj leze po tleh? Koga ali kaj pobere kokoš? (črviček) — Kdo ali kaj je v koritu? Koga ali kaj pije kokoš? (voda).

2. naloga: Spregaj: Stojim na dvorišču. Vprašam mater. Zahvaljujem nebeškega Očeta.

Crv, črviček. — Kaplja, kapljica. — Zrno, zrnce.

Naloga: Tvori manjšalne besede iz nastopnih samostalnikov: fant, konj, voz, osel, vol, pes, palec — tabla, soba, hiša, ura, miza, dekla, omara, voda — korito, rešeto, drevo, kolo, vino.

Razbiti vrč.

„Po vodé!“ zakliče mati.
Hitro vrč v roké —
sestrica in brat hitita
mami po vodé.

„Danes vode jaz nastrežem!“
sestra govori.
„Danes jaz!“ de bratec moško,
„včeraj si jo lil“

In beseda da besedo,
vrč zdrči iz rok,
lica, roke in črepinje
moči bridki jok.

Pomni: Danes, včeraj, jutri; predvčerajšnjim, pojutrišnjem.

1. naloga: Nauči se gorenjo pesem na pamet!
2. naloga: Povej, kaj delaš danes, kaj si delal včeraj ali predvčerajšnjim, kaj boš delal jutri ali pojutrišnjem?
3. naloga: Spregaj v 2. nalogi dobljene stavke!

III. Zima.

(Janskega slika št. 4.)

1.

Ta slika nam kaže krajino pozimi. Vse je pokrito s snegom. Spredaj vidimo dvoje poslopij. Na levi je vodna žaga, na desni pa mlin. Poleg levega poslopja je veliko vodno kolo. Kolo in žleb sta zamrzla. Dolge ledene sveče vise od njiju. Tudi ribnik za hišo je zamrzal. Pokriva ga ledena skorja. Na strehi sedi krokar.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kaj nam kaže ta slika?
2. S čim je vse pokrito?
3. Kaj vidimo spredaj? — Kje vidimo dvoje poslopij?
4. Kaj je na levi? — Kaj je na desni?
5. Kaj je poleg levega poslopja? — Kje je vodno kolo? — Kakšno je vodno kolo?
6. Kakšna sta kolo in žleb?
7. Kaj visi od njiju?
8. Kje je ribnik? — Kakšen je ribnik?
9. Kaj ga pokriva?
10. Kdo sedi na strehi? — Kje sedi krokar?

2. naloga: Povej, kar si si zapomnil!

3. naloga: Zveži v stavke nastopne samostalnike in pridevnike: zima, sneg, poslopje, kolo, žleb, ribnik, streha, krokar; mrzel, bel, velik, okrogel, votel, zamrzal, poševen, črn.

4. naloga: Vprašaj v nastopnih stavkih *a)* po samostalnikih v imenovalniku, *b)* po samostalnikih v tožilniku: Slika kaže krajino. Učenci gledajo sliko. Sneg pokriva streho. Voda goni kolo. Mlinar ima mlin. Led pokriva ribnik.

2.

Koga ali kaj ima učenec?

a) Učenec ima (dva) **svinčnika**.

Učenec ima (dve) **knjigi**.

Učenec ima (dve) **peresi**.

b) Učenec ima (tri) **svinčnike**.

Učenec ima (tri) **knjige**.

Učenec ima (tri) **peresa**.

Pomni: V dvojini je pri vseh samostalnikih tožilnik enak imenovalniku. V množini je pri samostalnikih ženskega in srednjega spola tožilnik enak imenovalniku; samostalniki moškega spola pa se končujejo na „e“.

1. naloga: Povej, kaj ima človek po dvoje! (Oko, uho, lice, sence, roka, noga, koleno, bok, stegno, stopalo, rama, komolec, zapeslje, gleženj. — N. pr.: Človek ima dve očesi.)

2. naloga: Povej, kaj imajo ljudje in uporabi samostalnike 1. naloge v množini! (N. pr.: Ljudje imajo oči.)

3. naloga: Odgovori temle vprašanjem *a)* v dvojini, *b)* v množini: Koga ali kaj kupi deklica (zvezek, pletenka, držalo)? — Koga ali kaj vidimo v šoli (učenec, deklica, okno, klop, stena, stol)? — Koga ali kaj rabi kmet (hlapec, dekla, konj, voz, krava, rešeto)?

4. naloga: Vprašaj v nastopnih stavkih *a)* po samostalnikih v imenovalniku, *b)* po samostalnikih v tožilniku: Mož trga jabolka. Hlapec polni vreče. Učiteljica hvali učenki. Kmetje imajo prasiče. Koklja kliče piščeta. Učenec je spisal nalogi. Dete umiva ušesi. Deček je dražil pse.

3.

Pesem nagajivka.

Zima, zima bela
vrh goré sedela,

vrh goré sedela,
 pa tako je pela,
 pa tako je pela,
 da bo Mirka vzela,
 da bo Mirka vzela,
 ker on nič ne dela,
 ker on nič ne dela,
 ker on nič se ne uči —
 čakaj, čakaj, Mirko ti!

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

4.

Zima.

Pozimi počiva zemlja. Drevesa so izgubila lepo zeleno odejo. Cvetlice so odcvetle. Trava je zvenila. Ptice selilke so nas zapustile. Stalne ptice se bližajo hišam. Dobri ljudje jim potresajo živež. Sneg in led pokrivata vso prirodo. Jako mrzlo je. Ljudje se oblačijo v debelejšo obleko. Zdaj že ne moremo biti brez peči. Ubožni ljudje nimajo niti drv niti obleke. Pomagajmo jim! Otroci se sankajo in drsajo po ledu. Božič je pozimi za otroke najveselejši praznik.

1. naloga: Vprašaj po samostalnikih in določi pri vsakem sklon in število: Zemlja počiva. Drevesa so izgubila zeleno odejo. Cvetlice so odcvetle. Trava je zvenila. Ptice se bližajo. Ljudje potresajo živež. Sneg pokriva prirodo.

2. naloga: Spregaj: Nimam niti drv niti obleke. Oblačim se v debelejšo obleko.

5.

Na ribniku se drsata dva dečka. Na nogah imata drsalice. Prvi je padel. Leži na hrbtu in moli noge kvišku. Drugi se drsa boljše. Tretji deček se driča po pobočju poleg žage. Sedi na sankah in se veselo pelje navzdol.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kdo se drsa na ribniku? — Kje se drsata dečka?
2. Kaj imata na nogah? — Kje imata drsalice?
3. Kaj se je zgodilo prvemu?
4. Kako leži? — Kaj molí kvišku?
5. Kako se drsa drugi?
6. Kaj dela tretji deček? — Kje se driča tretji deček?
7. Kje sedi? — Kam se pelje deček?

2. naloga: Povej, kar si si zapomnil!

3. naloga: Spregaj: Na nogah imam drsalice. Drsam se na ribniku. Ležim na hrbtu in molim noge kvišku. Sedim na sankah. Peljem se veselo navzdol.

6.

Komu ali čemu da učitelj knjigo?

Učitelj da učencu knjigo.

Učitelj da, učenki knjigo.

Učitelj da detetu knjigo.

Pomni: Kadar vprašamo z vprašanjem: komu? ali čemu?, stoji samostalnik v tretjem sklonu ali dajalniku.

1. naloga: Vprašaj v nastopnih stavkih z vprašanjem: komu? ali čemu?: Oče da sinu jabolko. Učenec posodi součencu pero. Sestra piše bratu pismo. Dekla nese hlapcu kosilo. — Mati da hčeri robec. Hči pomaga materi. Učenka prinese učiteljici šopek. Deklica poprša kuretini zrnje. — Mati poje detetu. Dele se smeje jabolku. Prevelika svetloba škoduje očesu.

2. naloga: Prepiši stavke 1. naloge in podčrtaj samostalnike v dajalniku!

3. naloga: Odgovori temle vprašanjem: Komu ali čemu se smeje olok (oče, kruh, žrebe)? Komu ali čemu sem hvaležen (Bog, mati, učiteljica)? Komu ali čemu se bližamo (hiša, vrta, delavec)? Komu ali čemu pomagale (siromak, součenka, dete)?

4. naloga: Povej, kako je ime: tvojemu očetu, tvoji materi, tvojemu bratu, tvoji sestri, tvojemu dedu, tvoji babici, tvojemu součencu, tvoji součenki.

Na ledu.

Pozimi zmrzne voda v potokih in ribnikih. Na ledu se otroci kaj radi sučejo. Težko pričakujejo prostega časa, da vzamejo drsalice in hite na drsališče. Tu je zdaj življenje! Kakor blisk švigajo zdaj sem, zdaj tja. In če dva trčita vkup in se zvrneta na tla, kaj to? Hajd na noge in zopet dalje!

1. naloga: Povej gorenje berilo *a)* v preteklem *b)* v prihodnjem času!

2. naloga: Povej, kakšne so nastopne osebe in stvari: voda, potok, ribnik, led, otrok, drsalica, drsališče, noga — mrzel, širok, globok, trd, vesel, železen, gladek, zdrav.

Na saneh.

Toplo v telescu,
na licu smeh —
ej, to je veselo
tu na saneh!

Lepo v dolino
sani drčé,
brez vseh težav
kar samo gre.

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

A če nezgoda
želi takó,
da nosek pod snegom
išče zemljó:

Iz snega vsak se
brž dvigne tedaj
in s hriba zopet
v dolino nazaj!

Spredaj vidimo še tri dečke in eno deklico. Prvi deček zvija sneženo kepo. Drugi deček dela sneženega moža. Sneženi mož ima glavo, trup, dve roki, dve očesi, nos in usta. Namesto nog ima debelo sneženo kepo. Na

trupu ima štiri gumbе. Oči, usta in gumbi so iz oglja. V desni roki drži palico. Videti je prav hud. Dva manjša otroka ga gledata, pa se ga nič ne bojita.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Koga vidimo spredaj?
2. Kaj dela prvi deček? — Kdo zvija sneženo kepo?
3. Kaj dela drugi deček? — Kdo dela sneženega moža?
4. Kaj ima sneženi mož?
5. Kaj ima namesto nog?
6. Kaj ima na trupu?
7. Iz česa so oči, usta in gumbi?
8. Kaj drži v desni roki? — Kje drži palico?
9. Kakšen je videti?
10. Kdo ga gleda? — Ali se ga bojita?

2. naloga: Povej, kar si si zapomnil!

3. naloga: Odgovori temle vprašanjem: Koga ali kaj vidimo spredaj? Koga ali kaj zvija deček? Koga ali kaj ima sneženi mož? Koga ali kaj ima na trupu? Koga ali kaj drži v roki?

4. naloga: Napiši stavke 3. naloge in podčrtaj samostalnike v tožilniku!

10.

a)

Komu ali čemu da učitelj knjigo?

Učitelj da dečkoma knjigo. Učitelj da dečkom knjigo.

Učitelj da učencema knjigo. Učitelj da učencem knjigo.

Pomni: Za soglasniki c, č, š, ž, j (lj, nj) izpreminjamo v končnicah samoglasnik „o“ v „e“.

1. naloga: Vprašaj v nastopnih stavkih z vprašanjem: komu? ali čemu?: Mati reže otrokoma kruh. Deklica nese hlapcema kosilo. Deček se bliža konjema. Bratoma je ime Janko in Stanko. Oče je kupil sinoma novo obleko.

2. naloga: Vprašaj v nastopnih stavkih z vprašanjem: komu? ali čemu?: Učitelj pripoveduje učencem povest. Hlapec nese volom krmo. Deklica potresa golobom zrnje. Ptičem se pozimi slabo godi. Pomagajmo revežem! Dajte dečkom drsalice! Gospodar da mlatičem plačilo. Brat nese konjem vodo.

3. naloga: Prepiši stavke 1. (in 2.) naloge in podčrtaj samostalnice v dajalniku!

4. naloga: Odgovori temle vprašanjem *a)* v ednini, *b)* v dvojini, *c)* v množini: Komu ali čemu se smeje mati (otrok, deček)? Komu ali čemu pomagamo (učenec, hlapec)? Komu ali čemu se čudi otrok (ptič, vr)? Komu ali čemu piše deklica (brat, stric)?

b)

Komu ali čemu daje deklica hrano?

Deklica daje **racama** hrano.

Deklica daje **kokošima** hrano.

Deklica daje **goséma** hrano.

Deklica daje **racam** hrano.

Deklica daje **kokošim** hrano.

Deklica daje **gosém** hrano.

Pomni: Končnico *ama* ali *am* dobivajo samostalniki ženskega spola na *—a* in še nekateri drugi.

Končnico *ima* ali *im*, *ema* ali *em* dobivajo nekateri samostalniki ženskega spola na soglasnik.

1. naloga: Vprašaj v nastopnih stavkih z vprašanjem: komu? ali čemu?: Sestrama se dobro godi. Živalim ne stori nič hudega! Mizar popravlja mizam noge. Mišim nastavljamu pasji. Bližate se hišama. Obleka pristoji hčerama. Otroci so materam hvaležni. Pečem manjka cevi.

2. naloga: Prepiši stavke 1. naloge in podčrtaj samostalnice v dajalniku!

3. naloga: Odgovori temle vprašanjem *a)* v ednini, *b)* v dvojini, *c)* v množini: Komu ali čemu ukazuje učiteljica (učenka, deklica)? Komu ali čemu kupi mati obleko (hči, dekla)? Komu ali čemu popravlja mizar noge (klop, omara)? Komu ali čemu se čudi deklica (pesem, slika)?

c)

Komu ali čemu je treba opore?

Debloma je treba opore. **Deblom** je treba opore.

Drevesoma je treba opore. **Drevesom** je treba opore.

Detetoma je treba opore. **Detetom** je treba opore.

1. naloga: Vprašaj v nastopnih stavkih z vprašanjem: komu? ali čemu?: Deklica potresa piščetom zrnje. Ušesoma škoduje močen pok. Vrtnar je privezal drevesom kole. Mizar je prilrdil oknoma okove. Zrcalom manjka okvirov.

2. naloga: Odgovori temle vprašanjem a) v ednini, b) v dvojini, c) v množini: Komu ali čemu škoduje prehuda svelloba (oko, dele)? Komu ali čemu poklada deček krmo (tele, jagnje)? Komu ali čemu je treba okovov (okno, korito)?

3. naloga: Napiši stavke 2. naloge in podčrtaj samostalnike v dajalniku!

11.

Sneg.

Pozimi zmrzujejo vode. Takrat tudi zmrzujejo vodni hlapovi v oblakih. Narede se prelepe zvezdice. Zvezdica se prime zvezdice. Tako se narede snežinke. Sneg pobeli ulice in strehe, ravnine in hribovje. Na visokih gorah sneži tudi polefi.

Sneg je prav tako potreben kakor dež. Varuje zimske setve, da ne pozebejo.

1. naloga: Tvorl manjšalne besede iz nastopnih samostalnikov s končnico —ica: voda, zvezda, ravnina, gora! — Pomni: streha, strešica; roka, ročica.

2. naloga: Spregaj: Pozimi zmrzujem. Varujem zimske setve. Zmrzlega človeka drgnem s snegom.

3. naloga: Vprašaj po razprto tiskanih samostalnikih in določi sklon in število: Voda je zmrznila. Kokoš pije vodo. Primesaj vodi malo kisa! Nad nami plavajo oblaki. Oblakoma pošiljamo pozdrave. Otrok gleda oblak. Dečki vrte kolesa. Kolo je okroglo. Kolesoma je treba obročev. Konj je domača žival. Kmet ima konje. Daj konjema ovsal Gosi sta beli. Raca je podobna gosi. Deklica gleda gosi. Na vrtu vidimo drevesa. Drevesi sta visoki. Bližam se drevesu.

12.

Kdo je to?

Poznaš li, deček moj, moža,
ki v reki palico ima,

držeč jo trdno noč in dan,
 a ki se ne postavlja v bran,
 ko divjih paglavcev se broj
 zaganja z njim v srditi boj?
 Ubožec velik mož je ta,
 ki tepsti, tekali ne zna,
 ki smrtnobled v obrazu
 živi samo ob mrazu,
 pretakajoč bridké solzé,
 kadâr se drugi veselé,
 kadâr poljubov svojih žar
 pritiska zemlji nebni car.
 No, imenuj moža mi ždaj,
 doklêr — ne pojde v kraj!

1. naloga: Postavi nastopne samostalnike v tožilnik in dajnik ednine, dvojine in množine: deček, mož, roka, palica, noč, paglavec, ubožec, obraz, solza, zemlja, kraj, dan (dv. dneva, mn. dnevi).

2. naloga: Spregaj: Poznam moža. V roki imam palico. Tepsti ne znam. Pretakam bridke solze.

15.

Pri žagi je mlinarica. Potresa golobom zrnje. Tudi vran bi rad dobil kako zrnce.

Po pobočju gre stara žena. Prihaja iz gozda. Na hrbtu nese butaro sehljadi. Nabrala jo je v gozdu. Doma si bo kurila peč z njo.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kdo je pri žagi? — Kje je mlinarica?
2. Kaj potresa? — Komu potresa zrnje?
3. Kdo bi tudi rad dobil kako zrnce?
4. Kdo gre po pobočju? — Kje gre stara žena?
5. Odkod prihaja?
6. Kaj nese na hrbtu? — Kje nese butaro sehljadi?
7. Kje jo je nabrala?
8. Kaj si bo doma kurila?

2. naloga: Povej, kar si si zapomnil!

3. naloga: Povej vse, kar vidiš na tej sliki!

4. naloga: Vprašaj v nastopnih stavkih po samostalnikih in določi vsakemu sklon: Mlinarica potresa golobom zrnje. Vran bi rad dobil kako zrnce. Žena nese butaro. Kurila bo peč.

14.

Mlinar — mlinarica.

Naloga: Tvorí samostalnike ženskega spola iz nastopnih samostalnikov moškega spola: vrtnar, kovač, mesar, učitelj, kralj, krojač, berač.

15.

Pri kom ali pri čem stoji deklica.

Deklica stoji pri dečku.

Deklica stoji pri (dveh) dečkih.

Deklica stoji pri (treh) dečkih.

Deklica stoji pri mizi.

Deklica stoji pri (2) mizah.

Deklica stoji pri (3) mizah.

Deklica stoji pri kokoši.

Deklica stoji pri (2) kokoših.

Deklica stoji pri (3) kokoših.

Deklica stoji pri gosi.

Deklica stoji pri (2) goséh.

Deklica stoji pri (3) goséh.

Deklica stoji pri oknu.

Deklica stoji pri (2) oknih.

Deklica stoji pri (3) oknih.

Pomni: Kadar vprašamo z vprašanjem: pri kom? ali pri čem?, stoji samostalnik v petem sklonu ali mestniku. Mestnik dvojine je enak mestniku množine.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem v ednini: Pri kom ali pri čem stoji stol (miza)? Pri kom ali pri čem je učenec (učitelj)? Pri kom ali pri čem stoji mati (ognjišče)? Pri kom ali pri čem računa učenka (računalo)? Pri kom ali pri čem plete deklica (mati)? Pri kom ali pri čem stanuje ded (sosed)? Pri kom ali pri čem stoji koš (drevo)? Pri kom ali pri čem visi slika (tabla)?

2. naloga: Povej in napiši stavke 1. naloge tudi v dvojini in množini!

3. naloga: Vprašaj v nastopnih stavkih z vprašanjem: pri kom? ali pri čem?: Tabla stoji pri steni. Otroci se igrajo pri mlinu. Ormovje raste pri plotu. Učitelj je pri učencih. Gospodar je pri delavcih. Vrč je pri hiši. Petelin je pri kokoših. Učenke stoje pri klopeh. Mati sedi pri oknu. Peč je pri steni.

16.

Ptički pozimi.

Zimski dan. Sneg naletava na zemljo. Oče vzame iz drvarnice ptičjo krmilnico. Nese jo na vrč in jo zasadi v zemljo. Otroci nanosijo zrnja in drobtinic. Ptički prilete in zobljejo hrano.

Posebno mrzlega jutra naidejo otroci v krmilnici napol zmrzlega ptička. Nesejo ga v sobo. Dobro de toplota ptičku in kmalu ozdravi. Vesel skače po hiši in pobira drobtinice. Posebno rad ima otroke. Zleti jim na rame in jim zoblje iz rok.

Spomladi pa odpre oče okno in ptiček zleti veselo prepevaje pod milo nebo.

1. naloga: Vprašaj v nastopnih stavkih po samostalnikih in določi vsakemu sklon: Oče prinese ptičjo krmilnico. Otroci nosijo zrnje. Ptički zobljejo hrano. Zjutraj najdejo napol zmrzlega ptička. Toplota ptičku dobro de. Vesel pobira drobtinice. Posebno rad ima otroke. Oče odpre ptičku okno.

2. naloga: Spregaj: Iz drvarnice vzamem ptičjo krmilnico. Nese jo na vrč in zasadam v zemljo. Nanosim zrnja in drobtinic. Posebno rad imam otroke. Spomladi odprem ptičku okno.

17.

Vran.

Kdo berač je vendar ta?
Črno suknjico ima;
zdaj ko sneg leži povsodi,
k vsaki hiši prosil hodi,
žalostno kričeč: „Kra, kra,
kdo mi vendar kruha da?“

Prišla pa je pomlad čez noč,
beraču prija to na moč;
krila je svoja široko razpel,
zletel visoko nad hiše vesel,
doli hripavo kričal nam:
„Lepa, lepa hvala vam!“

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

18.

Božič gre.

Čez sneženo polje
Božič gre v deželo,
vseokrog počiva
pod odejo belo.

Božič pa po polju
in po vasi hodi
in s seboj veselje
v dar otrokom vodi . . .

Jaslice po kočah
nežna deca dela,
očka jo in mati
gledata vesela.

Z deco veselita
ta večer oba se,
zbujata spomine
na nekdanje čase . . .

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

IV. Pomlad.

(Janskega slika št. 6.)

1.

Na tej sliki vidimo vrt, njivo in igrišče. Okoli vrta je plot. Plot je spredaj lesen, zadaj pa zidan. Vrtna vratca

so odprta. Zadnja večja vrata so zaprta. Na vrtu je mnogo gredic. Med gredicami so pota. Po gredicah rasto drevesa, grmi, cvetice in trava. Na vrtu je tudi vodnjak. Zadaj stoji čebelnjak. Pred čebelnjakom sta dve gnojni gredi.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kaj vidimo na tej sliki?
2. Kaj je okoli vrta? — Kje je plot?
3. Kakšen je plot spredaj? — Kakšen je zadaj?
4. Kaj je odprto?
5. Kaj je zaprto? — Katera vrata so zaprta?
6. Kaj je na vrtu? — Kje je mnogo gredic?
7. Kaj je med gredicami? — Kje so pota?
8. Kaj raste po gredicah? — Kje rasto drevesa? — Kje rasto cvetice?
9. Kaj je še na vrtu? — Kje je vodnjak?
10. Kaj stoji zadaj? — Kje stoji čebelnjak?
11. Kaj je pred čebelnjakom? — Kje sta gnojni gredi?

2. naloga: Povej vse, kar si si zapomnil!

3. naloga: Poišči v 1. vaji vse samostalnike in povej, kakšne so dolične reči!

2.

a)

Kje stoji čebelnjak? — Čebelnjak stoji pri hiši.

Pomni: Namesto pri kom? ali pri čem? vprašamo lahko tudi kje?

1. naloga: Postavi v 1. nalogi 15. vaje namesto vprašanja pri kom? ali pri čem? vprašanje kje? in odgovori!

2. naloga: Vprašaj v stavkih 3. naloge 15. vaje z vprašanjem: kje?

b)

Kje vidimo vrt?

Vrt vidimo na sliki.

Kje so čebele?

Čebele so v čebelnjaku.

Kje slonita droga?

Droga slonita ob drevesu.

Kje pobira deklica jabolka? Deklica pobira jabolka po travi.

Pomni: Za besedicami: na, ob, po, v stoji samostalnik
na vprašanje: kje? v mestniku.

Besedice: na, ob, po, pri, v so predlogi.

1. naloga: Vprašaj in odgovori!

Kje

raste grmovje?
stoji jerbas?
bere deklica?
leži koš?
stoji stol?
stoji omara?
je goba?
stoji učenc?
je vrt?
je peč?

pri

plot, hiša
lestva, drevo
okno, miza
drevo
miza, stena
zid, vrata
tabla
klop, součenc
hiša
vrata (mn.)

2. naloga: Vprašaj in odgovori!

Kje

vidimo vrt?
raste drevje?
vise jabolka?
stoji mož?
leže knjige?
stoji miza?
rasto cvetice?
sedi vran?
nese žena butaro?
se drsajo dečki?

na

slika
vrt, travnik (ed., dv., mn.)
veja (ed., dv., mn.)
lestva
klop, miza (ed., dv., mn.)
oder
gredica, vrt (ed., dv., mn.)
streha, drevo
hrbet, glava
led

3. naloga: Vprašaj in odgovori!

Kje

stoji tabla?
raslo grmi?
sloni lestva?
leže vreče?
je drvarnica?
sloni deček?
se ovija fižol?
visi slika?
je pritrjen žleb?
se izprehaja učitelj?

ob

zid, stena
plot, potok (ed., dv., mn.)
jablana
voz (ed., dv., mn.)
hiša
okno
palica (ed., dv., mn.)
ura
streha
voda, njiva

4. naloga: Vprašaj in odgovori!

Kje	po
hodi otrok?	vt, soba
pospravlja deklica?	soba, kuhinja (ed., dv., mn.)
se suče mati?	kuhinja
lezejo muhe?	okno, strop (ed., dv., mn.)
skačejo dečki?	sneg, travnik
gre učenec?	cesta, steza
je črnilo polito?	miza, klop
ne smemo pisati?	zid (ed., dv., mn.)
skačejo ptički?	drevo (ed., dv., mn.)
hodijo kokoši?	dvorišče (ed., dv., mn.)
letajo otroci?	vas

5. naloga: Vprašaj in odgovori!

Kje	v
je učenec?	šola, cerkev
šo jabolka?	jerbas, škleda (ed., dv., mn.)
so pečke?	jabolko, hruška (ed., dv., mn.)
sedi deklica?	trava
bo mati shranila jabolka?	klet, shramba
stanujemo?	hiša (ed., dv., mn.)
so zvezki?	omara (ed., dv., mn.)
so konji?	hlev (ed., dv., mn.)
mati kuha?	kuhinja
je voda?	vodnjak, steklenica (ed., dv., mn.)

6. naloga: Povej, kaj je pri omari, na omari, ob omari, v omari? — Kaj je pri hiši, na hiši, ob hiši, v hiši? — Kaj je na drevesu, pri drevesu, ob drevesu? — Kaj je pri zvezku, v zvezku, na zvezku?

3.

Kje si doma? — Doma sem v Kočevju.

Kje si že bil? — Bil sem že v Ljubljani.

1. naloga: Povej vsak, kje je doma?

2. naloga: Povej vsak, kje je že bil?

Vrtec.

Kako je moj vrtec
ves živozelen!
Krasnejši od njega
ni kraj mi noben.

Tu klije po gredah
vse polno cvetic,
na vejah glasi se
roj pisanih ptic.

Zelenje in cvetje
ž njim petje sladkó —
oj božje stvarjenje,
kako si lepó!

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

Pomlad.

Minila je zima. Solnce ogreva zemljo, sneg je skopnel. Trava zeleni, prve pomladanske cvetice cveto. Prikažejo se zvončki, trobentice, vijolice. Ptički prepevajo po drevju in delajo gnezda. Vse je ozelenelo in oživeló.

Ljudje zapuščajo hiše in hodijo pod mílo nebo. Kmet orje in seje. Starček sedi na solncu in se greje.

In kaj šele otroci? Igrajo se na vrtu, trgajo cvetice, iz vrbovih mladik si majijo piščali.

Pride tudi vesela Velika noč, ki prinese otrokom pisane pirhe.

1. naloga: Vprašaj po samostalnikih in določi vsakemu sklon: Solnce ogreva zemljo. Ptički prepevajo po drevju in delajo gnezda. Ljudje zapuščajo hiše. Starček sedi na solncu. Otroci se igrajo na vrtu in trgajo cvetice. Velika noč prinese otrokom pirhe.

2. naloga: Povej, kaj delajo: solnce, trava, cvetice, ptički, ljudje, kmet, starček, otroci.

Vstajenje.

Kot bi peli	Viri vstajajo
angelci	iz ledenih skal,
vstajenja dan,	cveti vstajajo
trobijo trobentice	iz spočitih tal,
čez mlado plan.	ptice vstajajo
Zvončki jih	izza tujih dalj,
poprašajo:	vsí mi kličejo:
„A kdo je vstal?“	„Tudi ti boš vstal,
„Ej, nevedni zvončki vi,	ko boš v grobu mir,
Nebeški kralj!“	zimski mir prespal.“

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

7.

Blizu vrtnih vratic koplje delavec jamo z lopato. Poleg delavca stoji gospodar in drži drevesce v roki. Drevesce bodeta vsadila v zemljo. Drug delavec privezuje vsajeno drevesce h kolu. Ob drevesu pri zidu stoji lestva. Na lestvi stoji mož in žaga z majhno žagico suho vejo. Iz vodnjaka vleče delavec vodo. Voda teče v škropilnico. Delavec zaliva posajene rastline.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kaj dela delavec? — Kje koplje delavec?
2. Kdo stoji poleg delavca? — Kaj drži v roki?
3. Kaj bodeta vsadila? — Kam bodeta vsadila drevesce?
4. Kaj dela drug delavec? — Kam privezuje drevesce?
5. Kje stoji lestva?
6. Kdo stoji na lestvi? — Kaj dela mož?
7. Kaj vleče delavec iz vodnjaka?
8. Kam teče voda? — Kaj teče v škropilnico?
9. Kdo zaliva? — Kaj zaliva delavec?

2. naloga: Povej vse, kar si si zapomnil!

3. naloga: Vprašaj po samostalnikih in določi vsakemu sklon. Delavec koplje jamo. Gospodar drži drevesce v roki. Delavec

privezuje drevesce. Ob drevesu stoji lestva. Drevo je pri zidu. Na lestvi stoji mož in žaga vejo. Delavec zaliva rastline.

4. naloga: Tvori manjšalne besede iz nastopnih samostalnikov: vrata, jama, lopata, drevo, zemlja, kol, lestva, mož, žaga, veja, voda, rastlina.

8.

Kam deva mož jabolka?

Mož deva jabolka v jerbas.

Kam si položil knjigo?

Knjigo sem položil na mizo.

Kam si prislonil lestvo?

Lestvo sem prislonil ob drevo.

Kam gre sin?

Sin gre po očeta.

Pomni: Za predlogi na, ob, po, v stoji samostalniik na vprašanje: kam? v tožilniku.

1. naloga: Vprašaj in odgovori!

Kam	na
gre deklica?	vrt, njiva
devamo klobuk?	glava
sedajo pfiice?	drevo, streha (ed., dv., mn.)
gre starček?	solnce
položi učenec zvezek?	klop, miza
gredo hlapci?	njiva (ed., dv., mn.)
sede učitelj?	stol
obesimo uro?	stena
je sedel vran?	streha
je zlezal mož?	lestva, drevo

2. naloga: Vprašaj in odgovori!

Kam	ob
stopi učenec?	klop, miza
se drgne krava?	drevo, plot
prislonimo lestvo?	stena, drevo
si posadil grmovje?	plot
si se spotalnil?	kamen

3. naloga: Vprašaj in odgovori!

Kam	po
gre učenec?	zvezek, svinčnik (ed., dv., mn.)
gre deklica?	voda, oče
gre oče?	konj, krava (ed., dv., mn.)
gre hlapec?	drva, krompir
gre mesar?	živina, vol
gre učenka?	knjiga, pero (ed., dv., mn.)
gre krčmar?	vino
gre hči?	mati, brat
gre deček?	pero (ed., dv., mn.)

4. naloga: Vprašaj in odgovori!

Kam	v
je šel učenec?	šola, cerkev
teče voda?	škropilnica, vrč (ed., dv., mn.)
deva hlapec krompir?	vreča (ed., dv., mn.)
deva deklica jabolka?	jerbas, koš (ed., dv., mn.)
sedejo učenske?	klop (ed., dv., mn.)
pomakamo pero?	črnilo
vlivamo mleko?	skodelica (ed., dv., mn.)
gre lovec?	gozd
dene učitelj zvezke?	omara

5. naloga: Odgovori temle vprašanjem: Kam gre oče? Kje je oče? — Kam vlivamo vodo? Kje je voda? — Kam deneš knjigo? Kje je knjiga? — Kam hodijo učenci? Kje se učenci uče? — Kam stresajo delavci krompir? Kje je krompir?

6. naloga: Postavi besede v oklepajih v tožilnik ali mestnik: Naša hiša stoji ob (cesta). Skozi vrata pridemo v (veža). V (veža) vidimo več vrat. Skozi prve duri pridemo v (soba), skozi druge duri v (kuhinja). V (soba) vidimo mizo, stole in drugo opravo. Pri (stena) stoji postelja. Na (stena) vise podobe in ura. V (kuhinja) je ognjišče in kuhinjska posoda. Dekla nosi v (kuhinja) drva. Mati kuha na (ognjišče). Po (stopnica) gremo v (podstrešje) ali v (klet). V (podstrešje) hranimo zaboje in skrinje. V (klet) imamo vino, krompir, zelje in repo. Ob (stopnica) so držaji.

9.

Kam greš? — Grem v Ribnico.

1. naloga: Odgovori vprašanju: kam greš? z imeni tebi znanih krajev!

2. naloga: Odgovori z istimi imeni vprašanju: kje si bil?

10.

Ivan.

Oče kupi Ivanu nov nožek. Ivan gre z njim na vrt, da se prepriča, kako je oster. Ne da bi mislil kaj slabega, začne rezati debelca mladih dreves.

O mraku sedi mati z Ivanom v sobi. Oče pride z vrta.

Oče: „Kaj sem videl na vrtu! Mlada drevesca mi je nekdo poškodoval.“

Mati: „Kdo je li to storil?“

Oče: „Ivan, ali si ti koga videl na vrtu?“

Ivan: „Oh, ljubi oče! jaz sem bil na vrtu in sem naredil to škodo. Hotel sem se prepričati, kako oster je novi nožek. Odpustite mi, saj ne bom nikoli več storil kaj takega!“

Oče: „Bodi za zdaj, ker si odkritosrčno povedal, da si to storil!“

1. naloga: Spregaj: Kupim nov nožek. Grem z njim na vrt. Sedim v sobi. Pridem z vrta. Kaj sem videl na vrtu! Jaz sem bil na vrtu. Hotel sem se prepričati. Saj ne bom nikoli več storil kaj takega! Ker sem odkritosrčno povedal.

2. naloga: Vprašaj po samostalnikih in določi vsakemu sklon: Oče kupi Ivanu nov nožek. Ivan gre na vrt in začne rezati debelca. Mati sedi v sobi. Kaj sem videl na vrtu! Drevesca mi je nekdo poškodoval. Jaz sem naredil to škodo. Kako oster je nožek.

11.

Nož, nožek. — Vrt, vrtec.

Naloga: Tvorí manjšalne besede iz nastopnih samostalnikov: koš, mož, ptič, sin, prst, vol, kovač, nos, dom, rep, dež, klobuk (klobuček), stric (striček) — brat, sod, zvon, kos, kol, sneg (snežec).

Drevesce.

Pri mojem drevescu
zmer vetrič pihljà
in z listjem šaljivo
po vejah igra.

Veseli se ptički
med cvetje zberó,
in pesemce lepe
izbrane pojo.

Živalce tam drobne
se zgodaj glasé,
Očeta v nebesih
po svoje časté.

In jaz navsezgodaj
k drevesu hitim,
da z drobnimi ptički
Očeta častim.

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

Na drevescu vidimo valilnico. Poleg valilnice sedita dva škorca. Pred drevesom stoji mati. Na roki drži otroka. Otroku kaže ptiča. Druga valilnica je na drevescu pri zadnjih vratih.

Lopata, grablje, žaga in škropilnica so vrtno orodje.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kaj vidimo na drevesu? — Kje vidimo valilnico?
2. Kdo sedi poleg valilnice? — Kje sedita dva škorca?
3. Kdo stoji pred drevesom? — Kje stoji mati?
4. Koga drži na roki?
5. Komu kaže ptiča? — Koga kaže otroku?
6. Kje je druga valilnica?
7. Kaj je lopata? — Kaj so grablje? — Kaj je žaga? — Kaj je škropilnica?

2. naloga: Povej vse, kar si si zapomnil!

3. naloga: Vprašaj po samostalniki in določi vsakemu sklon: Na drevesu vidimo valilnico. Mati drži otroka na roki. Otroku kaže ptiča. Deni valilnico na drevo! Nesi delavcem žago in škropilnico!

S kom ali s čim gre deček?

Deček gre z bratom — z bratoma — z brati.

Deček gre s stricem — s stricema — s strici.

S kom ali s čim šiva mati?

Mati šiva z iglo — z iglama — z iglami.

Mati šiva z nitjo — z nitma — z nitmi.

S kom ali s čim se igra deklica?

Deklica se igra z jabolkom — z jabolkoma — z jabolki.

Deklica se igra z detetom — z detetoma — z deteti.

Pomni: Kadar vprašamo z vprašanjem: s kom? ali s čim?, stoji samostalnik v šestem sklonu ali orodniku.

Pomni: Pred samoglasniki in soglasniki b, d, g, j, l, m, n, r, v, z, ž pišemo „z“ namesto „s“.

1. naloga: Vprašaj v nastopnih slavkih z vprašanjem: s kom? ali s čim?: Deblo je pokrito z lubom. Delavke kopljejo krompir z motikami. Z Bogom začni vsako delo! Igramo se z detetoma. Deklica krmi kuretino z zrnjem. Oče gre s sinoma na vrt. Učenci pišejo s peresi. Učenke rišejo s svinčniki. Mati gre s hčerama v cerkev. Hiša je pokrita z opeko.

2. naloga: Odgovori temle vprašanjem: S kom ali s čim piše učitelj (svinčnik, kreda, pero)? S kom ali s čim orje kmet (konj, vol, krava, plug)? S kom ali s čim koplje delavec (lopata, motika)? S kom ali s čim jemo (žlica, vilice)? S kom ali s čim briše učenka (goba, cunjca)? S kom ali s čim tolče kovač (kladivo)?

Ptičje gnezdo.

Kadar nima Kovačev Tinček šole, se igra na vrtu. Seveda se prej nauči in spiše nalogo.

Nekdaj je lazil po grmovju. Tu zagleda gnezdece. V njem so štirje goli mladiči. Široko odpirajo kljunčke in glasno čivkajo. Gotovo so lačni.

V tem prileti stara ptica, njih mamica. V kljunčku ima črvička. Ne upa si blizu, boji se dečka. „Nič se ne boj,“ pravi ta, „grem že proč. Le daj črvičke pličkom, glej, kako so lačni.“

Odmakne se od grmovja in vesel opazuje od daleč gnezdece.

1. naloga: Vprašaj po samostalnikih in določi vsakemu sklon: Tinček se igra na vrtu. Prej spiše nalogo. Nekdaj je lazil po grmovju. Tu zagleda gnezdece. V gnezdecu so mladiči. Odpirajo kljunčke. Stara ptica prileti. V kljunčku ima črvička. Daj črvičke pličkom!

2. naloga: Spregaj: Kadar nimam šole, se igram na vrtu. Prej se naučim in spišem nalogo. Lazim po grmovju in zagledam gnezdece. Grem že proč. Odmaknem se od grmovja. Od daleč opazujem gnezdece.

16

Kako bo Janko ptice lovil?

Ste li čuli, ste li čuli,
kaj je mali Janko rekel?
„Nikdar več ne bom na paši
za nobeno ptico tekkel.

Vsak dan bom soli prgišče
v robcu si na pašo nesel,
in ko plica pride blizu,
sol ji bom na rep potresel.

Plic vse polno bom nalovil,
a prav nič ne bom se mučil,
saj tako sosedov hlapec
me sinoči je naučil.“

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

Škorec.

Star gozdar je imel škorca, ki je prav razločno izgovarjal nekatere besede. Če je gozdar rekel: „Škorec, kje si?“ je vselej odgovoril prav gladko in glasno: „Tukaj sem!“ Nobenega ptiča ni imel tako rad kakor škorca. Tudi sosedovega Tončka je ta ptič zelo veselil. Zato je pogostoma zahajal h gozdarju.

Ko pride neki dan Tonček h gozdarju, ga ni bilo doma. Tonček željno pogleduje lepega ptiča, ki je skakal semintja po hiši. „Ko bi bil ta ptič moj,“ pravi sam pri sebi, „to bi bilo kaj prijetno!“ Urno stopi za krotkim škorcem, ga ujame in pollači v žep. Zdaj se misli tiho pobrati in odnesti lepega ptiča. Pa mahoma stopi gozdar v hišo. Da bi naredil mlademu dečku veselje, pokliče po stari navadi: „Škorec, kje si?“ In škorec v fantovem žepu odgovori prav krepko: „Tukaj sem!“

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem: Koga ali kaj je imel gozdar (škorec)? Koga ali kaj je izgovarjal škorec (beseda)? Koga ali kaj je ptič veselil (Tonček)? Koga ali kaj pogleduje Tonček (ptič)? — Kje je skakal škorec (soba)? Kje se oglasi škorec (žep)? — Kam je prišel Tonček (hiša)? Kam je deček pollačil škorca (žep)?

2. naloga: Spregaj: Nobenega ptiča nisem imel tako rad kakor škorca. Zato sem pogostoma zahajal h gozdarju. Urno stopim za krotkim škorcem in ga ujamem. Zdaj se mislim tiho pobrati in odnesti lepega ptiča.

Za vrtom je njiva. Hlapec orje s plugom. Plug vlečeta dva konja. Gospodar seje. Seme ima v predpasniku. Drug hlapec vlačí brano po njivi. Brano vleče le en konj. Ob robu njive stoji vreča. V vreči je seme. Tam leži tudi valj. Plug, brana in valj so poljsko orodje.

Za njivo vidimo vas. Med hišami stoje drevesa. V vasi vidimo tudi cerkev.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kje je njiva? — Kaj je za vrtom?
2. Kdo orje? — S čim orje hlapec? — Kaj dela hlapec?
3. Kaj vlečeta konja? — Kdo vleče plug?
4. Kaj dela gospodar? — Kdo seje?
5. Kje ima seme? — Kaj ima v predpasniku?
6. Kaj dela drug hlapec? — Kdo vlačí? — S čim vlačí? — Kje vlačí?
7. Kaj vleče konj? — Kdo vleče brano?
8. Kaj stoji ob robu njive? — Kje stoji vreča?
9. Kje je seme? — Kaj je v vreči?
10. Kaj še leži tam?
11. Kaj je plug? — Kaj je brana? — Kaj je valj?
12. Kaj vidimo za njivo? — Kje vidimo vas?
13. Kje stoje drevesa? — Kaj stoji med hišami?
14. Kaj še vidimo v vasi? — Kje vidimo cerkev?

2. naloga: Povej vse, kar si si zapomnil!

3. naloga: Vprašaj po samostalnikih in določi vsakemu sklon: Hlapec orje s plugom. Plug vlečeta konja. Gospodar ima seme v predpasniku. Hlapec vlačí z brano po njivi. Brano vleče konj. Ob robu stoji vreča. V vreči je seme. V vasi vidimo cerkev.

4. naloga: Odgovori s samostalnikoma: hlapec, dekla nastopnim vprašanjem: Kdo ali kaj dela? Komu ali čemu nese deklica kosilo? Koga ali kaj hvali gospodar? Pri kom ali pri čem stoji deklica? S kom ali s čim je kmet zadovoljen?

19.

Kje stoje drevesa?	Drevesa stoje med hišami.
Kje leta ptica?	Ptica leta nad drevesom.
Kje leži knjiga?	Knjiga leži pod klopjo.
Kje stoji voziček?	Voziček stoji pred hlevom.
Kje je njiva?	Njiva je za vrtom.

Pomni: Za predlogi: med, nad, pod, pred, za stoji samostalnik na vprašanje: kje? v orodniku.

1. naloga: Vprašaj in odgovori!

Kje	med
je nekaj lenuhov?	učenec, delavec (mn.)
vlada ljubezen?	brat, sestra (dv. in mn.)
je vrt?	hiša (dv.)
je miza?	stol, okno (dv.)
je pivnik?	papir (ed.)
raste plevel?	žito (ed.)

2. naloga: Vprašaj in odgovori!

Kje	nad
letajo ptice?	vas, mesto
se vali dim?	hiša (ed., dv., mn.)
visi svetilnica?	miza
je dimnik?	ognjišče
visi slika?	postelja

3. naloga: Vprašaj in odgovori:

Kje	pod
plavajo ribe?	voda
počivajo rastline?	sneg
je gorko?	odeja
plavajo oblaki?	nebo
leži zvezek?	stol, miza

4. naloga: Vprašaj in odgovori!

Kje	pred
stoji učenec?	tabla, učitelj
stoji drevo?	hiša, hlev
stoji rešeto?	skedenj, kolnica
stoji mati?	drevo, vrt
se igrajo učenci?	šola

5. naloga: Vprašaj in odgovori!

Kje	za
sedi učitelj?	miza
je hlev?	hiša
so njive?	vas
je vas?	gora (ed. in mn.)
se skriva solnce?	oblak (ed. in mn.)

6. naloga: Postavi namesto črtic samostalnik hiša v primernih sklonih: — je poslopje. Zidar zida —. V — prebivamo. Na — je dimnik. Pod — je klet. Pred — stoji drevo. Za — je hlev. Ob — je drvarnica. Pri — je vrh. Mati hodi po —. Oče gre v —. Nad — pláva oblak. Med — je cesta. Ptič je sedel na —.

20.

Uganka.

Črn kakor kovač,
orje kakor orač;
pa ni kovač
pa ni orač.
Kdo je to?

21.

Kovati, kovač.

Naloga: Tvorí samostalnike iz nastopnih glagolov: kopati, jahati, krojiti, orati, pomagati, veslati, bahati, nositi, voziti, brati (berem, berač).

22.

Na njivi.

V ravnini si je napravil kmetovalec rodovitne njive. Na dolgo in široko se ziblje rumeno žitno klasje: tu pšenica, tam rž, tu zopet oves, ondi ječmen. Na drugih njivah raste turšica, ajda, proso, krompir, zelje, repa, korenje. A tudi nadležni plevel je med bilkami. Tu je rdeči kokolj, tam modra plavica. Med goslo žito in poljske cvetice se je naselila prepelica in poje svoj „pet pedi, pet pedi!“ Tudi škrjanček si je napravil gnezdece v razoru žilnega polja.

Kmet na njivi orje, seje, sadi, vlačí, pleve, okopava in žanje.

1. naloga: Postavi samostalnice v oklepajih v primerne sklone: Rodovitne (njiva) so v (ravnina). Na (njiva) raste (žito). Med (bilka) je nadležni (plevel). Med (žito) poje (prepelica). Tudi (škrjanček) ima svoje (gnezdo) v (razor). (Kmet) na (njiva) orjejo in sejejo.

2. naloga: Spregaj nastopne glagole v sedanjem, preteklem in prihodnjem času: napraviti, zibati se, rasti, naseliti se, peti, orati, sejati, saditi, vlačiti, pleti, okopavati, žeti.

23.

Pluga.

Pred hišo ležal
je plug pri plugi;
rjav je prvi,
světál je drugi.

Kako da rjá
obeh ni snela?
Branila menda
so pridna dela!

Naloga: Nauči se to pesemco na pamet!

24.

Na desni je igrišče. Pokrito je s travo. Tu vidimo šestero otrok; tri dečke in tri dekllice. En deček piska na piščalko. Drugi otroci se drže za roke in se vrte v krogu. Ti otroci so veseli. Poleg njih sedi bel pes in jih gleda. Pes je zvesta žival. Na igrišču vidimo tudi voziček, žogo in druge igrače.

Nad vrtom in poljem je modro nebo. Na nebu plavajo beli oblaki.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kaj je na desni? — Kje je igrišče?
2. S čim je pokrito?
3. Koga vidimo tu? — Koliko dečkov vidimo? — Koliko vidimo dekllic?
4. Kaj dela en deček? — Kdo piska?
5. Kaj delajo drugi otroci? — Kdo se drži za roke? — Kdo se vrti v krogu?
6. Kakšni so ti otroci? — Kdo je vesel?
7. Kdo sedi poleg njih? — Kakšen je pes? — Kaj dela pes?

8. Kakšna žival je pes?
 9. Kaj še vidimo na igrišču?
 10. Kaj je nad vrtom in poljem? — Kakšno je nebo?
 11. Kaj plava na nebu? — Kakšni so oblaki? — Kje plavajo oblaki?

2. naloga: Povej vse, kar si si zapomnil!

3. naloga: Povej vse, kar vidiš na tej sliki!

4. naloga: Postavi samostalnike v oklepajih v primerne sklone:
 Pri (vrt) je (igrišče). Na (igrišče) so (otrok). En (deček) ima (piščalka). (Deček) in (deklica) se vrte v (krog). (Pes) gleda (otrok). Na (voziček) so (igrača).

25.

Igra, igrišče.

Naloga: Tvoril samostalnike iz nastopnih besed: ogenj, dvor, smet, grob, gnoj, boj, sirn.

26.

Kam je stresla deklica zrnje?

Deklica je stresla zrnje med piščeta.

Kam je zletel ptič?

Ptič je zletel nad drevo.

Kam je padla knjiga?

Knjiga je padla pod klop.

Kam je stopil učenec?

Učenec je stopil pred učitelja.

Kam je stekel deček?

Deček je stekel za hlev.

Pomni: Za predlogi: med, nad, pod, pred, za stoji samostalnik na vprašanje: kam? v tožilniku.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

Kam	med
je prislomil mož lestvo?	veja (mn.)
gre deče?	otrok (mn.)
postavimo mizo?	okno (dv.)
se greš izprehajati?	njiva (mn.)
položi učenec pivnik?	list (mn.)

2. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

Kam	nad
si obesil svetilko?	miza
so šli vojaki?	sovražnik (ed., mn.)
obeša mesar meso?	dim
je prišel črn oblak?	vas
je obesila mati sliko?	omara, postelja

3. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

Kam	pod
je legel pes?	miza, stol
je skočila mačka?	peč, ognjišče
so zagrebli mrliča?	zemlja
poroži učenec zvezek?	klop
je sedla deklica?	drevo

4. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

Kam	pred
stopi hlapec?	konj, vol (ed., dv., mn.)
gre ded?	hiša
gre oče?	čebelnjak
stopi učenka?	tabla, računalo
poklekne otrok?	oltar

5. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

Kam	za
je sedel učitelj?	miza
se je skrilo sonce?	oblak (ed., mn.)
se je skrila deček?	hiša, drevo
so šle kokoši?	hlev
je stopil učenec?	učenec

6. naloga: Postavi namesto črtic samostalniki konj v primernih sklonih: Oče je kupil —. Sin gre po —. — je domača žival. Hlapec poklada — krmo. S — vozimo. Oče je med —. Jezdec sede na —. Na — jezdim. Pri — stoji žrebe. Za — ni varno stati. Pazi, da ne padeš pod —! — te lahko udari s kopitom.

27.

Kolo.

Kolo, kolo, kolovrat
vsakdo pleše z nami rad;

kar nas zbranih je otrok,
vsi vrtimo se okrog;
kolo, kolo, kolovrat,
vsakdo pleše z nami rad.

Naloga: Nauči se to na pamet!

28.

Matej.

Matej se igra pomladanskega dne z drugimi otroki na travniku. Veseli skačejo po trati, dokler se ne razgrejejo. Tedaj pa slečejo suknjice, da bi se ohladili.

Mimo pride star mož in opominja otroke, naj ne bodo slečeni, da se ne premrazijo in ne zbole. Svoje-glavni otroci se ne zmenijo za dobri svet in se igrajo do večera na trati. Samo Matej hitro sluša, obleče suknjico in gre domov.

Kmalu nato zboli več teh otrok; dolgo morajo bolni ležati. Matej pa je zdrav in vesel kakor poprej.

1. naloga: Vprašaj po samostalnikih in določi vsakemu sklon: Matej se igra z otroki na travniku. Otroci skačejo po travniku. Tedaj slečejo suknjice. Mož opominja otroke. Otroci se igrajo na trati. Matej obleče suknjico.

2. naloga: Spregaj: Igram se na travniku. Skačem po travniku. Slečem suknjico. Opominjam otroke. Ne zmenim se za dobri svet. Slušam in oblečem suknjico. Grem domov. Moram bolan ležati.

3. naloga: Postavi namesto črtic primerne predloge: Otroci se igrajo — travniku. — šoli se učimo. Popotnik gre — cesti. — hiši je vrt. Ptič se skriva — vejami. Knjige so — klopjo. Stopi — učitelja! Delavec koplje — lopato. Učenec gre — pero. Učenka hiti — šolo. — hišami je cesta. — vrati je okno. Hlapec vozi — konjema. Kmet gre — njivo. Stopnice so — hišo.

Poskočnica.

Brzih nog
naokrog,
semintja,
kar se da!

V lice kri
zakipi,
Milan zna —
hopsasa!

Eh, ti spak!
Pa je vznak
legel v prah:
„Ih, oh, ah!“

Naloga: Nauči se to pesemco na pamet!

V. Vas.

(Janskega slika št. 16.)

1.

Na tej sliki vidimo vas. V vasi je več hiš. Med hišami je cesta. Po cesti se pride na nizek griček. Vrh griča je cerkev. Na desni je šola. Mimo šole teče potok. Črez potok drži most. Poleg potoka je kamenit vodnjak. Pri hišah rasto lipe, topoli, bezeg in druga drevesa.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kaj vidimo na tej sliki? — Kje vidimo vas?
2. Kaj je v vasi? — Kje je več hiš?
3. Kaj je med hišami? — Kje je cesta?
4. Kam se pride po cesti? — Kakšen je griček?
5. Kaj je vrhu griča? — Kje je cerkev?
6. Kaj je na desni? — Kje je šola?
7. Kaj teče mimo šole? — Kje teče potok?
8. Kaj drži črez potok?
9. Kaj je poleg potoka? — Kje je vodnjak? — Kakšen je vodnjak?
10. Kaj raste pri hišah? — Kje rasto lipe? — Kaj je topol?

2. naloga: Povej vse, kar si si zapomnil!

3. naloga: Vprašaj po samostalnikih in določi vsakemu sklon: Na sliki vidimo vas. V vasi so hiše. Med hišami je cesta. Po cesti se pride na griček. Na griču je cerkev. Pri hišah rasto lipe. Šola stoji ob potoku.

2.

a)

Koga ali česa se boji otrok?

Otrok se boji vola .	Otrok se boji (2, 3) volov .
Otrok se boji krave .	Otrok se boji (2, 3) krav .
Otrok se boji gosi .	Otrok se boji (2, 3) gosi .
Otrok se boji žrebeta .	Otrok se boji (2, 3) žrebet .

Pomni: Kadar vprašamo z vprašanjem: koga? ali česa?, stoji samostalnik v drugem sklonu ali roditeljski.

b)

Koga ali česa nima deklica?

Deklica nima **noža**. Deklica nima (2, 3) **nožev**.

Pomni: Tudi v nikalnih stavkih stoji samostalnik na vprašanje: koga? ali česa? v roditeljski.

Pomni: Za soglasniki c, č, j, (lj, nj), š (šč) in ž se končujejo moški samostalniki v roditeljski na ev namesto na ov.

1. naloga: Vprašaj v nastopnih stavkih z vprašanjem: koga? ali česa?: Otrok se boji psa. Ne draži psov! Danes ne kopljemo krompirja. Deklica ne je jabolk. Usmili se siromaka! Njiva nima ograje. Sin se spominja očeta. Sestre jutri ne bo doma. Nekateri otroci ne poslušajo učiteljev. Dete še ni videlo mesta. Ne odpirajte oken! Ne daj detetu noža! Žena nima rac in gosi. Otroci se vesele igrač.

2. naloga: Prepiši stavke 1. naloge in podčrtaj samostalnike v roditeljski!

3.

Koliko velja knjiga?

Knjiga velja en dinar — dva dinarja — tri dinarje — štiri dinarje — pet dinarjev — šest dinarjev — i. t. d.

Koliko velja pero?

Pero velja eno paro — dve pari — tri pare — štiri pare — pet par — šest par — i. t. d.

Pomni: Za števnik od pet naprej stoji samostalnik v roditeljski.

Naloga: Postavi besede v oklepajih v primerne sklone: Zvezek velja 25 (para). Njiva velja 1000 (dinar). Naša šolska soba je dolga 7 (meter) in široka 4 (meter). Mati kupi 1 (kilogram) kave, 5 (kilogram) sladkorja, 12 (kilogram) moke in 2 (kilogram) mila. Gostilničar je prodal 70 (liter) vina. Oče ga je kupil 1 (liter), sosed pa 2 (liter). Dete je staro 1 (leto), deček je star 2 (leto), deklica je stara 4 (leto), oče je star 28 (leto), mati pa 25 (leto.)

4.

Požar.

Utrujeni se vračajo vaščani z dela na svoj dom. Kar se jim zavalj gost dim nasproti. Rdeč plamen švigne sredi vasi proti nebu. „Gori! Pri Tomažu gori!“ se čuje vseprek. V stolpu bije plaf zvona. Od vseh strani hite vaščani na pomoč. Kdor le more, pomaga. Tudi brizgalnica meče vodo na goreče poslopje. A vse zaman. Razen hišne oprave je vse izgubljeno. Le gole stene kažejo, kje je stal lepi Tomažev dom. — Tomaževi so ostali brez strehe. Pomagali so jim v prvi sili njih dobri sosede. — Pravijo, da sta zanelila ogenj Tomaževa otroka, igraje se z vžigalicami. Oj, kako neprevidni so nekateri otroci!

1. naloga: Vprašaj po samostalnikih in določi vsakemu sklon: Vaščani se vračajo na dom. Vaščani hite na pomoč. Brizgalnica meče vodo na poslopje. Tomaževim so pomagali v prvi sili sosede. Ogenj sta zanelila otroka. Igrala sta se z vžigalicami.

2. naloga: Spregaj: Vračam se z dela na svoj dom. Hitim na pomoč. Ostal sem brez strehe. Pomagam v prvi sili. Ne igram se z vžigalicami.

Na potoku.

Tiho po logu
potok šumlja,
solnčece zlato
v valih igra.

Rožice mile
tamkaj cvetó,
pličice drobne
sladko pojó.

Potok napaja
rožam glavé,
pličicam daje
hladne vodé.

Hiti, oj hiti,
potok, naprej,
moje pozdrave
mami povej!

Naloga: Nauči se to pesemco na pamet!

Šola je enonadstropna. Pred šolo je majhen vrt. Okoli vrta je ograja iz lat. Poleg šole vidimo tudi bradlo in drog. Bradla in drog sta telovadno orodje. Skozi vežna vrata prihajajo učenci. Pouk je končan.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kolikonadstropna je šola?
2. Kaj je pred šolo? — Kje je vrt? — Kakšen je vrt?
3. Kaj je okoli vrta? — Iz česa je ograja? — Kje je ograja?
4. Kaj vidimo poleg šole? — Kje je bradla? — Kje je drog?
5. Kaj je bradla? — Kaj je drog?
6. Kdo prihaja skozi vežna vrata?
7. Kaj je končano?

2. naloga: Povej vse, kar si si zapomnil!

3. naloga: Odgovori s samostalniki: učenec, učenka, deček, deklica v ednini, dvojini in množini: Kdo ali kaj hodi v šolo? Koga ali česa ne grajamo? Komu ali čemu kupi oče zvezek? Koga ali kaj hvali učitelj? Pri kom ali pri čem stoji učiteljica? S kom ali s čim je katehet zadovoljen?

Učenec ne gre brez knjige v šolo.

Porini klop do okna!

Deček gre iz šole.
Odmaknite omaro od stene!
Okoli vrta je ograja.
Poleg droga je bradla.

Pomni: Za predlogi: brez, do, iz, od, okoli, poleg, z (s) i. dr. stoji samostalnik v roditeljski.

1. naloga: Postavi samostalnike v oklepajih v primeren sklon: Hlapec orje krompir iz (zemlja). Poleg (njiva) je vrt. Marsikatera hiša je brez (vrt). Od (cerkev) do (šola) ni daleč. Otroci letajo okrog (hiša). Mimo (šola) teče potok. Vrhu (grič) je cerkev. Zraven (polok) je vodnjak. Vzemí knjigo z (odkod?) (miza)!

2. naloga: Postavi namesto črtic samostalnik šola v primernih sklonih: Učenci gredo iz —. Ptič je zletel nad —. Deček hiti v —. Pred — je vrt. Na — visi zastava. Med — in cerkvijo je potok. Katera vas je brez —? Učenka je v — poslušna. Pri — je telovadišče. Pod — je klet.

8.

Odkod si? — Iz Celja sem.

1. naloga: Povej vsak, odkod je?

2. naloga: Odgovori vprašanju: odkod je kdo? še z drugimi imeni tebi znanih krajev!

9.

V šolo!

Kaj me briga strma cesta,
kaj mi hoče dolga pot!
Če sem zdaj še majhen šolar,
pa pozneje bom gospod.

Ves neuk nameril v šolo
prvi plahi sem korak,
poln sem danes učenosti,
od glavé do pet junak.

Naloga: Nauči se to pesemco na pamet!

Pridna Rozika.

Pridno Roziko hoče mati doma imeti, da bi ji kaj pomagala. Rozika pa je žalostna. Jokaje pravi materi: „Drugi otroci se bodo učili, jaz pa zaostanem. Drugi bodo veliko znali, jaz pa ne.“ Potem prime mater za roko in pravi: „Ljuba mati moja, lepo vas prosim, pustite me, naj grem v šolo! Saj pridem iz šole hitro domov in bom potem še pridnejša.“

Mati ji prijazno reče: „Le pojdi, ljuba moja, ker se tako rada učiš; zato mi boš potem tem bolj pomagala. Vidim, da se v šoli več naučiš, kakor mi doma pomagaš.“

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem: Koga ali kaj hoče mati doma imeti? Kdo ali kaj je žalosten? Komu ali čemu pravi Rozika? Kdo ali kaj se bo naučil? Koga ali kaj prime za roko? Kam naj grem? Kje se več naučiš?

2. naloga: Spregaj: Primem mater za roko in pravim. Saj pridem iz šole hitro domov. V šoli se več naučim, kakor doma pomagam.

11.

Pametnice.

Dasi majhen sem in mlad,
hodim vendar v šolo rad.

Miren moram v šoli biti,
pridno moram se učiti.

Uči pridno se, pobožno moli,
lepo vedi se doma in v šoli!

Pridni otroci učijo se radi,
vsakdo jih rad ima, stari in mladi.

12.

Cerkev je hiša božja. Poleg cerkve je zvonik. Vrhu zvonika vidimo jabolko in križ. Na zvoniku je ura. V

zvoniku so zvonovi. V cerkvi so oltarji, prižnica in klopi. Okoli cerkve je pokopališče. Pred cerkvijo je košata lipa. Okoli lipe je klop. Na klopi sedi star mož. Pred možem stoji gospod župnik in se pogovarja z njim.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kaj je cerkev?
2. Kaj je poleg cerkve? — Kje je zvonik?
3. Kaj vidimo vrhu zvonika? Kje je križ? — Kje je jabolko?
4. Kaj je na zvoniku? — Kje je ura?
5. Kje so zvonovi? — Kaj je v zvoniku?
6. Kaj je v cerkvi? — Kje so oltarji. — Kje je prižnica? — Kje so klopi?
7. Kaj je okoli cerkve? — Kje je pokopališče?
8. Kaj je pred cerkvijo? — Kakšna je lipa? — Kje je lipa?
9. Kaj je okoli lipe? — Kje je klop?
10. Kdo sedi na klopi? — Kje sedi mož? — Kakšen je mož?
11. Kdo stoji pred možem? Kje stoji gospod župnik? — S kom se pogovarja?

2. naloga: Povej vse, kar si si zapomnil!

3. naloga: Določi sklone samostalnikom 12. vaje!

4. naloga: Povej, kakšne so naslopné osebe in reči: mož, župnik, gospod, zvonik, križ, zvon, oltar, cerkev, hiša, ura, prižnica, klop, lipa, jabolko, pokopališče.

5. Postavi stavke 4. naloge tudi v dvojino in množino!

13.

K cerkvi drži ozka cesta.

Žena gre proti cerkvi.

Pomni: Za predlogoma k (h pred g in k) in proti stoji samostalnik v dajalniku.

1. naloga: Postavi samostalnike v oklepajih v primeren sklon: Hlapec gre h (konj). Žena gre k (maša). Mati pristavi lonec k (ogenj). Kmet pelje konja h (kovač). Zvon opominja k (molitev). Poglej proti (nebo)! Učenec gre proti (šola). Žena gre proti (most). Pliči lele proti (jug).

2. naloga: Postavi namesto črtic samostalnik cerkev v primernih sklonih: Pri — raste košata lipa. Okoli — je zid. Nekatere vasi so brez —. — je velika. Pliči letajo nad —. Do

— je pot strma. Ljudje gredo iz —. Darujte —, kolikor morete!
Kristjan ljubi svojo —. V — molimo. Ne ogiblji se —! V —
radi hodimo.

14.

Večerni zvon.

Ko solnce gre za goro spat,
zapoje zvon v večerni hlad.

Takole pravi, govori:

„Molite, otročiči vi!

Marija gleda iz nebá,

Marija rada Vas imá;

pošljite k nji pobožen klic
na čast kraljici vseh kraljic!

Molite za roditelje,
dobrotnike, učitelje!

Molite, otročiči vi!

Marija milosti deli.“

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

15.

Božje oko.

Janko: „Oče, kaj pomeni oko na cerkvenih vratih?“

Oče: To kaže, da Bog vse vidi in vse ve. Gleda nas doma in v cerkvi, ponoči in podnevi, v temi in na svetlem. V zemljo, v globoko jamo vidi božje oko. Tudi v postelji, kjer ležiš, se ne moreš skriti Bogu. Bog nam je dal dušo in telo, torej nam vidi v srce. On ve, kaj mislimo in želimo.“

1. naloga: Postavi namesto črtic samostalniki oko v primernih sklonih: Človek ima dve —. — je del glave. Nad — so obrvi. Med — je nos. Z — gledamo. Odpri obe —! Zapri levo —! Ded ima slabe —. Pazi na svoje —! Otroku je padla smet v —. Ne kviri si —. Iz — tečejo solze. Prehuda svetloba škoduje —.

2. naloga : Postavi namesto črtic samostalnik *Bog* v primernih sklonih : — vse vidi. *Z* — začni vsako delo ! V cerkvi častimo —. *Zaupaj* v — ! *Od* — imamo vse dobro. — se ne moremo skriti. Ne zabi — ! *Pri* — je vse mogoče. *Pred* — smo vsi enaki. *Brez* — ni prave sreče.

16.

Izrek.

Kdor pobožno v cerkvi moli,
Bog mu svojo milost dá,
dobro odgovarja v šoli
in poslušen je doma.

Naloga : Nauči se to na pamet !

17.

Po klancu gre stara mamica. Morebiti gre v cerkev. Proti mostu hili mlada žena. Na glavi nese težek jerbas. Poleg žene gre koza. Na mostu sedi deček. On pase gosi. Gosi rade plavajo. Iz vodnjaka zajema dekla vodo.

1. naloga : Odgovori temle vprašanjem :

1. Kdo gre po klancu? — Kakšna je mamica?
2. Kam gre?
3. Kdo hili proti mostu? — Kakšna je žena?
4. Kaj nese na glavi? — Kje nese jerbas? — Kakšen je jerbas?
5. Kdo gre poleg žene? — Kje gre koza?
6. Kdo sedi na mostu? — Kje sedi deček?
7. Kaj dela deček? — Koga pase deček?
8. Kaj delajo gosi? — Kdo rad plava?
9. Kdo zajema vodo? — Kaj zajema dekla? — Odkod zajema dekla vodo?

2. naloga : Povej vse, kar si si zapomnil!

3. naloga : Povej vse, kar vidiš na tej sliki!

4. naloga : Postavi namesto črtic samostalnik *gos* v primernih sklonih : Po vodi plavajo —. — je domača žival. Na sliki vidimo deset —. Mati je spekla —. *Z* — plavajo tudi race. Race so podobne —. Deček pase —. Med — in raco ni mnogo razlike. — nam daje mehko perje.

Črez potok drži most. Skoz vežo se pride v sobo.

Pomni: Za predlogi črez, skoz, (raz, zoper) stoji samostalnik v tožilniku.

1. naloga: Postavi besede v oklepajih v primeren sklon: Žena gre proli (most). Ona pojde črez (most). Deček sedi na (most). Pod (most) teče voda. — Deklica gre črez (cesta). Ob (cesta) rasto drevesa. Ljudje hodijo po (cesta). Delavec popravlja (cesta). — Solnce sije skoz (okno). Pri (okno) so zavese. Med (okno, mn.) nad (okno, mn.) in pod (okno, mn.) je zid. — Na vrt gremo skoz (vrata). Delavec koplje blizu (vrata). Stopi k (vrata)! Ne butaj z (vrata)!

2. naloga: Postavi besede v oklepajih v primeren sklon: Svinčnik je padel raz (miza). Vzemi klobuk raz (glava)! Jezdec skoči raz (konj). Ne ravnajte zoper (postava)! Brat je zoper (brat). Vojaki gredo zoper (sovražnik).

Deček in kozel.

Bil je deček, ki je rajši jedel, kakor se učil. Zato so ga ljudje imenovali lenuha.

To ga je jezilo in mislil si je: „Čakajte, pokazati vam hočem, da znam tudi priden biti.“ Vzame knjigo in gre na ceslo. Sede na hlod in vzame knjigo v roke. „Tu me vidijo vsi ljudjé,“ si misli. Ker pa ne zna brati, drži knjigo narobe. Tu sedi, maha z nogami in gleda v knjigo. Kmalu pa začne kimati in zaspi.

Okrog hišnega vogla pride kozel. Gleda in gleda, kje bi dobil kaj za svoje trdo čelo in močne roge. Zazgleda spečega dečka. „Ej,“ si misli, „ali se greš ti z mano? Le dajva se!“ Kozel stopi nekaj korakov nazaj. Deček kima dalje. „Že grem, čakaj!“ meni kozel, se zaleti, poskoči na zadnje noge in — tresk! — se požene v dečka. Deček se prevrne s hloda, knjiga mu zleti v zrak. Jokaje zbeži v hišo.

Kozel pa čaka na cesti, da dobi zopet dečka, ki se ne uči in na cesti zaspi.

1. naloga: Postavi namesto črtic samostalnik deček v primernih sklonih: — se ne uči. Učitelj ne hvali —. — se približa kozel. Kozel se zaleti v —. Z — odleti tudi knjiga. Ne posnemajte tega —! —, bodite pridni! Pridne — ljubi učitelj. Bodite zgled drugim —!

2. naloga: Spregaj: Vzamem knjigo in grem na cesto. Sedim in maham z nogami. Začnem kimati in zaspi.

20.

Minka in račice.

Račice ljube, pridite sem!
Kruhka vam nadrobiti čem.
Daleč po vodi plavate,
z valčki se poigravate,
trudne ste in lačne močno,
kruhek v slast vam pojde tako!

Račice brž priveslale so,
Minki v pozdrav začebljale so,
kljunčke so odpirale,
hvaležno se vanjo ozirale.
Potem so odplavale daleč drugam
praviti: „Minka je dobra nam!“

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

21.

Raca je majhna. — Majhna raca je račica.

Naloga: Tvorí enake slavke z nastopnimi besedami: val, kljun, kruh, gos, vrata, postelja, zvon, cerkev, ura, oltar, klop, knjiga, okno, potok, solnce, roža, ptica, voda, hiša, grič, pero, suknja, voz, oblak, ravnilo, stojalo.

a)

Ednina.	Dvojina.	Množina.
1. brat	brata	brati
2. brata	bratov	bratov
3. bratu	bratoma	bratom
4. brata	brata	brate
5. pri bratu	pri bratih	pri bratih
6. z bratom	z bratoma	z brati
1. vrč	vrča	vrči
2. vrča	vrčev	vrčev
3. vrču	vrčema	vrčem
4. vrč	vrča	vrče
5. pri vrču	pri vrčih	pri vrčih
6. z vrčem	z vrčema	z vrči

1. naloga: Sklanjaj nastopne samostalnike: konj, mož, iravnik, vrt, deček, vol, oltar, potok, učenec, grič.

2. naloga: Odgovori s samostalnikom p e s v ednini, dvojnini in množini: Kdo ali kaj je domača žival? Koga ali česa se boji deklica? Komu ali čemu je treba hrane? Koga ali kaj ima rad gospodar? Pri kom ali pri čem stoji deček? S kom ali s čim gre lovec na lov?

3. naloga: Odgovori s samostalnikom n o ž v ednini, dvojnini in množini: Kdo ali kaj je jedilno orodje? Koga ali česa nima učenec? Komu ali čemu si se čudil? Koga ali kaj je kupil deček? Pri kom ali pri čem leži žlica? S kom ali s čim režemo?

b)

Ednina.	Dvojina.	Množina.
1. miza	mizi	mize
2. mize	miz	miz
3. mizi	mizama	mizam
4. mizo	mizi	mize
5. pri mizi	pri mizah	pri mizah
6. z mizo	z mizama	z mizami

1. kokoš	kokoši	kokoši
2. kokoši	kokoši	kokoši
3. kokoši	kokošima	kokošim
4. kokoš	kokoši	kokoši
5. pri kokoši	pri kokoših	pri kokoših
6. s kokošjo	s kokošima	s kokošimi
1. klop	klopí	klopí
2. klopí	klopí	klopí
3. klopi	klopéma	klopém
4. klop	klopí	klopí
5. pri klopi	pri klopéh	pri klopéh
6. s klopjo	s klopéma	s klopmi

1. naloga: Sklanjaj nastopne samostalnike: hiša, deklica, miš, žival, gos, peč, tabla, nit, vas, noč.

2. naloga: Odgovori s samostalnikom: raca, gos, v ednjini, dvojini in množini: Kdo ali kaj plava po vodi? Koga ali česa ne pozna dete? Komu ali čemu drobi deklica kruh? Koga ali kaj je prodala mati? O kom ali o čem se učimo? S kom ali s čim ne zamenjaj gosi (race)?

c)

Ednina.	Dvojina.	Množina.
1. leto	leti	leta
2. leta	let	let
3. letu	letoma	letom
4. leto	leti	leta
5. pri letu	pri letih	pri letih
6. z letom	z letoma	z leti
1. drevo	drevesi	drevesa
2. drevesa	dreves	dreves
3. drevesu	drevesoma	drevesom
4. drevo	drevesi	drevesa
5. pri drevesu	pri drevesih	pri drevesih
6. z drevesom	z drevesoma	z drevesi

1. naloga: Sklanjaj naslopnje samostalnice: jabolko, okno, deblo, gnezdo, pero, dete, piščice, ime, oko (očesa), uho (ušesa).

2. naloga: Odgovori s samostalniki: oreh, hruška, jabolko v ednini, dvojini in množini: Kdo ali kaj je sad? Koga ali česa se veseli otrok? Komu ali čemu se smeje dete? Koga ali kaj ima deklica? V kom ali v čem je črv? S kom ali s čim se igra deček?

3. naloga: Odgovori s samostalniki: vol, krava, jagnje v ednini, dvojini in množini: Kdo ali kaj je domača žival? Koga ali česa nima siromak? Komu ali čemu dajemo hrane? Koga ali kaj pase pastir? Pri kom ali pri čem stoji gospodar? S kom ali s čim moramo lepo ravnati?

VI. Poletje.

(Janskega slika št. 7.)

1.

Na sliki vidimo polje. Na polju je raslo žito. Žito je že požeto. Ostalo je le še strnje. Imenuje se zato strnišče.

Na njivi stoji voz z lestvami. Vprežena sta dva konja. Več dekel in hlapcev naklada žito na voz. Dva hlapca podajata snope z vilami. En hlapec in ena dekla jih urejata. Druga dekla grabi raztresene klase vkup. Na njivi je le še nekaj razstavkov.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kaj vidimo na sliki? — Kje vidimo polje?
2. Kaj je raslo na polju? — Kje je raslo žito?
3. Kaj je požeto?
4. Kaj je še ostalo?
5. Kako imenujemo to njivo?
6. Kaj stoji na njivi? — Kje stoji voz?
7. Kdo je vprežen?
8. Kdo naklada žito na voz? — Kam nakladajo žito? — Kaj nakladajo na voz?

9. Kdo podaja snope? — S čim podajala snope? — Kaj podajala hlapca?
10. Kdo ureja snope?
11. Kaj dela druga dekla?
12. Kaj je še na njivi?

2. naloga: Povej vse, kar si si zapomnil!

3. naloga: Postavi namesto črtic samostalnike: voz, njiva, žito v primernih sklonih: Na — raste —. Dekla stoji na —. Kmet ima več —. Ženjice so nažele mnogo —. Dekla nosi — k —. Hlapec naklada — na —. Z — vozimo — z —. — se šibi pod —. — je rodovitna.

2.

Konj je močen. — Močen konj vozi.

Konja sta močna. — Močna konja vozita.

Konji so močni. — Močni konji vozijo.

1. naloga: Tvoril slične stavke v ednini iz nastopnih besed: Krava, koristen; daje mleko. — Učenec, marljiv; se rad uči. — Dete, majhen; se igra. — Lipa, kôšat; stoji pred cerkvijo. — Kolo, star; škriplje. — Njiva, rodoviten; veseli kmeta. — Pes, zvest; čuva hišo. — Jabolko, rdeč; visi na drevesu. — Klop, lesen; je dolga. — Voz, nov; je močen.

2. naloga: Postavi stavke 1. naloge v dvojino in množino!

3.

Ednina.

1. lep vol	lep vrt
2. lepega vola	lepega vrta
3. lepemu volu	lepemu vrtu
4. lepega vola	lep vrt
5. pri lepem volu	pri lepem vrtu
6. z lepim volom	z lepim vrtom

Dvojina.

1. lepa vola	lepa vrta
2. lepih volov	lepih vrtov
3. lepima voloma	lepima vrtoma
4. lepa vola	lepa vrta
5. pri lepih volih	pri lepih vrtih
6. z lepima voloma	z lepima vrtoma

Množina.

1. lepi voli	lepi vrti
2. lepih volov	lepih vrtov
3. lepim volom	lepim vrtom
4. lepe vole	lepe vrte
5. pri lepih volih	pri lepih vrtih
6. z lepimi voli	z lepimi vrti

Pomni: Tožilnik ednine je pri samostalnikih, ki pomenijo žive stvari, enak roditelju, pri samostalnikih, ki pomenijo nežive stvari, enak imenovalniku.

1. naloga: Postavi pridevnike v oklepajih v primeren sklon: Na koncu (sadni) vrta stoji hiša. Ob plotu rasto (nizek) grmi. Drevo ima (košat) vrh. Na drevo sta prislonjena dva (dolg) droga. Jablana je polna (bel) cvetov. V (zelen) gozdu rasto drevesa. Okrog posestva je (dolg) zid. Delavci rabijo (težek) krampe. Gospodar ima dva (zvest) psa. Mlatiči mlatijo z (lesen) cepci. Nad (prostoren) skednjem je mrva. (Darovan) konju ne glej na zobe! Kmet orje z (lep) konjema. Pozimi potresamo (koristen) ptičem zrnje. Vodo zajemamo iz (globok) vodnjakov. Po (bister) potokih plavajo race in gosi.

2. naloga: Postavi namesto črtice besedi hiter konj v primernih sklonih: Jezdec sedi na — — — — ni treba biča. Gospodar ne proda — — — — se daleč pride. — — — — je mnogo vreden. Hlapec napreza — — — —.

3. naloga: Postavi stavke 2. naloge v dvojino in množino!

Dva brata.

V neki vasi sta živela dva brata. Vsak je imel svojo hišo in svoje polje. Starejši brat je bil oženjen in je imel mnogo otrok. Mlajši je bil sam. Nekega leta sta imela žito na polju, a vsako polje je bilo na drugem kraju vasi.

Ko je žito dozorelo, sta rekla brata drug drugemu: „Jutri bom žel.“

Ponoči pa si misli mlajši brat: „Moj brat je oženjen, ima mnogo otrok, mnogo skrbi in obilo drugega dela. Jaz grem na njegovo polje, mu požanjem žita, kolikor ga največ morem, in mu ga znosim na kup, da bode imel zjutraj manj dela.“

Kakor je mislil, tako je storil.

Ob istem času pa vstane tudi njegov starejši brat, zbudi ženo in otroke ter jim reče: „Moj brat je sam, nimā nikogar, da bi mu pomagal pri delu; pojdimo torej mi na njegovo njivo. Požanjemo mu žita, kolikor bo mogoče, ga povežemo v snope in znosimo na kup. Zjutraj bode imel manj dela.“

In šli so in storili tako.

Ko pa prideta drugo jutro vsak na svoje polje, vidita, da je že nekdo pospravil dober kos žita, in se temu zelo čudita.

1. naloga: Postavi namesto črtic besedi dober brat v primernih sklonih: Deklica ima — —, Sestra pomaga — —, Deček biva pri — —, — — ljubi svojo sestro. Ona ne žali — —, Z — — se rad pogovarjam.

2. naloga: Postavi stavke 1. naloge v dvojino in množino!

3. naloga: Spregaj: Imel sem svojo hišo in svoje polje. Jutri bom žel. Jaz grem na njegovo polje. Bodem imel zjutraj manj dela. Kakor sem mislil, tako sem storil. Temu se zelo čudim.

Ženjica.

Pšenica je zrela
in klasje polno,
jaz srp bom vihtela
z veselo rokó.

Pod srpom podira
se klasje težkó,
zastonj se upira
in maje z glavó.

Ko srp moj zapoje,
mi reže kol strup
in pesemca moja
oživlja mi up.

Ženjica sem pridna,
za klasje skrbim,
in ko je požeto,
Boga počastim.

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

Žitno klasje.

Kmet je šel s svojim sinom Andrejčkom na polje pogledat, ali žito skoraj dozori.

„Oče, kako je to,“ vpraša Andrejček, „da se nekaj klasja tako nizko k tlom pripogiba, nekatero pa stoji tako lepo pokonci? Ali klasje, ki se pripogiba, ni dobro?“

Oče utrga dvoje klasov ter reče: „Glej! ta klas, ki je bil ponižno pripognjen, je poln najlepšega zrnja; ta pa, ki se je držal ošabno pokonci, je ves snetljiv in prazen.“

1. naloga: Spregaj: Grem na polje pogledat, ali žito skoraj dozori. Utrgam dvoje klasov in rečem.

2. naloga: Postavi namesto črtic besedi priden kmet v primernih sklonih: — gre na polje. S — se radi pogovarjamo. Vsakdo spoštuje — da Bog svoj blagoslov. Pri — ni pomanjkanja. Ne zaničuj —!

3. naloga: Postavi stavke 2. naloge v dvojino in množino!

Na cesti vidimo še drug voz. Z njim peljejo žito domov. Črez potok drži most. Onostran potoka je vas.

Spredaj vidimo revno ženico. Ona pobira zaostalo klasje in ga deva v predpasnik. Tudi njena hčerka ji pomaga pobirati. Na hrbtu ima majhen košek. V košku in predpasniku ima polno klasov. V vozičku leži dete in se igra.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. Kaj vidimo na cesti? — Kje vidimo drug voz?
2. Kaj peljejo z njim? — Kam peljejo žito?
3. Kam drži most?
4. Kaj je onostran potoka? — Kje je vas?
5. Kaj vidimo spredaj? — Kje vidimo ženico? — Kakšna je ženica?
6. Kaj pobira ženica? — Kam deva ženica klasje? — Kaj deva v predpasnik?
7. Kdo pomaga pobirati? — Kaj dela hčerka?
8. Kaj ima na hrbtu? — Kakšen je košek? — Kje ima košek?
9. Kaj ima v košku in predpasniku?
10. Kje leži dete? — Kdo leži v vozičku? — Kaj dela dete?

2. naloga: Povej vse, kar si si zapomnil!

3. naloga: Postavi namesto črtic besedi močen voz v primernih sklonih: Kmet rabi — —. Sosed nima — —. Hlapec pripelje konja k — —. Žito je na — —. Na njivi stoji — —. Z — — vozimo žito domov.

4. naloga: Postavi stavke 2. naloge v dvojino in množino!

7.

Ednina.

Dvojina.

1. dolga njiva	dolgi njivi
2. dolge njive	dolgih njiv
3. dolgi njivi	dolgima njivama
4. dolgo njivo	dolgi njivi
5. pri dolgi njivi	pri dolgih njivah
6. z dolgo njivo	z dolgima njivama

Množina.

1. dolge njive
2. dolgih njiv
3. dolgim njivam
4. dolge njive
5. pri dolgih njivah
6. z dolgimi njivami

1. naloga: Postavi pridevnike v oklepajih v primeren sklon: Na (širok) cesti stoji (težek) voz. (Reven) ženica pobira klasje. Kmet ima več (lep) njiv. Pozimi ne moremo biti brez (gorek) peči. (Ubožen) ljudje nimajo (topel) obleke. Deček se driča na (majhen) saneh. Umivamo se z (mrzel) vodo. (Vesel) otroci mečejo (snežen) kepe v (snežen) moža. Na (visok) strehah stoje (črn) dimniki. (Star) žena nese (težek) butaro iz gozda. Učenec je dobil dve (nov) knjigi. (Marljiv) učenki pišeta (domač) nalogi. Med (zelen) gredicami so (bel) steze. Deklica nese (priden) deklama kosilo. Mati kupi (poslušen) hčeri (nov) obleko. Med (miroljuben) sestrama ni prepira.

2. naloga: Postavi namesto črtic besedi uboga žena v primernih sklonih: Daj — — kruha! Z — — moramo imeti usmiljenje. — — pobira klasje. Podpiraj — —! Pri — — stoji njena hčerka. Ne žali — —!

3. naloga: Postavi stavke 2. naloge v dvojino in množino!

8.

Rž.

Rž spada med žita. Ima nitkasto koreninico. Steblce je okroglo, votlo in ima več kolenc. Iz vsakega kolenca poganja podolgasto peresce. Na vrhu stebila je klas. V klasu so zrna. V zrnih je moka. Iz moke pečemo kruh. Rženi kruh je tečnejši nego pšenični. Posušena ržena stebila imenujemo slamo. Rženo slamo rabimo za klajo, nastiljo in za slamnato streho.

1. naloga: Postavi namesto črtic besedi zrela pšenica (zrela rž) v primeren sklon: Na polju se ziblje — —. Med — — je tudi plevel. — — je toča pogubna. Ženjice žanjejo — —. V — — se skrivajo prepelice. Iz — — meljejo moko.

2. naloga: Povej, kakšne so nastopne reči: Korenica, stebelce, kolence, peresce, klas, zrno, kruh, slama, streha — nitkast, voteč, okrogel, podolgast, poln, trd, okusen, dolg, slamnat.

9.

Mlin.

Mlin nam pravi: klip, klip, klop!

Deca pravi: top, top, top!

Žito vozi kmet skoz duri,
pek pa dobro v peč zakuri.

Mlin nam pravi: klip, klip, klop!

Deca pravi: top, top, top!

Mlin nam pravi: klip, klip, klop!

Deca pravi: top, top, top!

Moko v vreče zdaj denite,
kruh, kolače nam pecite!

Mlin nam pravi: klip, klip, klop!

Deca pravi: top, top, top!

Naloga: Nauči se to pesem na pamet!

10.

Nebo je s sivimi in črnimi oblaki pokrito. Piha tudi močen veter. To spoznamo po dimu, ki se kadi iz dimnika. V oblakih se bliska. Kadar se bliska, tudi grmi. Ravnokar je treščilo za vozom v zemljo. Nevihta je. Da bi le toča ne padala! Toča napravi kmetu mnogo škode.

1. naloga: Odgovori temle vprašanjem:

1. S čim je pokrito nebo? — Kakšni so oblaki?
2. Kaj piha?
3. Po čem spoznamo to? — Odkod se kadi dim?
4. Kje se bliska?
5. Kdaj grmi?
6. Kdaj je treščilo? — Kam je treščilo? — Kje je treščilo v zemljo?
7. Kaj je?
8. Kaj naj bi ne padalo?
9. Kaj napravi mnogo škode? — Komu napravi toča mnogo škode? — Kaj napravi toča?

2. naloga: Povej vse, kar si si zapomnil!

3. naloga: Povej vse, kar vidiš na tej sliki!

4. naloga: Postavi pridevnike v sklepajih v primerne sklone: Nebo je pokrito s (siv) oblaki. V zraku piha (močen) veter. To spoznamo po (črn) dimu. Dim se kadi iz (visok) dimnika. V (temen) oblakih se bliska. Treščilo je za (naložen) vozom v (rodoviten) zemljo. (Leden) toča napravi (ubog) kmetu (velik) škodo.

11.

Ednina.

Dvojina.

1. visoko okno	visoki okni
2. visokega okna	visokih oken
3. visokemu oknu	visokima oknoma
4. visoko okno	visoki okni
5. pri visokem oknu	pri visokih oknih
6. z visokim oknom	z visokima oknoma

Množina.

1. visoka okna
2. visokih oken
3. visokim oknom

4. visoka okna
5. pri visokih oknih
6. z visokimi okni

1. naloga: Postavi pridevnike v oklepajih v primeren sklon: Pri mlinu vidimo (velik) kolo. (Mlad) žrebe se pase na (zelen) travniku. Soba ima štiri (visok) okna. (Priden) delavci so vredni (dober) plačila. Deklica potresa (majhen) piščetom. Učenka piše z (nov) peresom. (Rdeč) jabolka so okusna. Cvetice se obračajo k (svetel) solncu. Na (rodoviten) polju raste (lep) žito. Učenec je dobil dve (nov) držali. Pastir se igra z (mlad) jagnjetí. Na vrtu je deset (visok) dreves. Voz ima eno (nov) kolo in tri (star) kolesa. Brat še ni videl (velik) mesta. Dekla nese krmo (mlad) teletoma.

2. naloga Postavi namesto črtic besedi lepo jezero v primernih sklonih: Jutri bomo obiskali — —. Bližamo se — —. Marsikdo še ni videl — —. Vozimo se po — —. Nad — — kroži velik orel. Vsakoga razveseljuje — —.

3. naloga: Postavi stavke 2. naloge v dvojino in množino!

12.

Veter.

Veter sem veter,	Z glave klobuke
naglo letim,	mečem po tleh,
drevje podiram,	hodim ter piham
strašno bučim.	kakor star meh.

Ceste pometam	Vrata zaprite,
listja, prahú,	okna in hram,
deci narejam	da ne pripiham
dosti strahú.	v hišo še k vam!

Naloga: Nauči se tó pesem na pamet!

Nevihta.

Nekega poletnega dne gre več otrok v gozd. Otroci pridno iščejo jagod in ne zapazijo, kako se približuje nevihta. Kmalu začne grmeti. Otroci se prestrašijo in hite proti domu. Niso še iz gozda, ko se ulije ploha. Da bi se ne zmočili, stopijo pod visok hrast, ki stoji ob poti. Jožek pa se domisli besed, ki jih je slišal v šoli; zato pravi: „Ali še pomnite, da nam je gospod učitelj pravil, naj ne hodimo ob nevihti pod visoka drevesa, ker rado trešči vanje? Pojdimo rajši naprej, če se tudi zmočimo!“

Otroci slušajo in gredo proti domu. Kar trešči v hrast, ki so prej stali pod njim, in ga razkolje od vrha do tal.

1. naloga: Postavi pridevnike v oklepajih v primeren sklon: Nekega (poletni) dne gre več (majhen) otrok v (zelen) gozd. (Dober) otroci pridno iščejo (zrel) jagod in ne zapazijo, kako se približuje (hud) nevihta. (Boječ) otroci se prestrašijo in hite proti (ljub) domu. Niso še iz (velik) gozda, ko se ulije (silen) ploha. Stopijo pod (visok) hrast, ki stoji ob (ozek) poti. (Bistro-umen) Jožek pa si domisli (poučen) besed, ki jih je slišal v (domač) šoli. Ali še pomnite, da nam je (dober) gospod učitelj pravil, naj ne hodimo ob (hud) nevihti pod (visok) drevesa?

2. naloga: Postavi namesto črtice besedi novo kolo v primernih sklonih: Kmet je kupil — —. Kolar še ni naredil — —. — — je okovano. Z — — se dobro vozi. Pri — — vidimo pesto. — — manjka obroča.

3. naloga: Postavi stavke 2. naloge v dvojino in množino!

Lepa naša domovina.

Lepa naša domovina,
oj junaška zemlja mila,
stare slave dedovina,
da bi vedno častna bila!
Mila, kakor si nam slavna,
mila si nam ti edina,
mila, koder si nam ravna,
mila, koder si planina!

Blagoslov naj se razliva
v tvojih poljih in lesovih:
Bog ljubezni naj prebiva
v tvojih selih in domovih!
V božjem dihu, v božjem varstvu
tvoja ladja varno plava.
Mir s teboj po vsem vladarstvu,
tvojim sinom večna slava!

Slovensko-nemški slovarček.

A

a, *aber, hingegen*

ah, *ah!*

ajda, *ž. der Buchweizen*

ako, *wenn, wofern*

Aleš, *Alex*

ali, *oder, doch, aber; in direkten*

Fragen bleibt es unübersetzt

Andrejček, *der kleine Andreas*

angelec, *m. das Engelchen*

apno, *s. der Kalk*

B

babica, *ž. die Großmutter*

bahati, *prahlen*

bati se, bojim se, *Furcht haben, fürchten*

baviti se, *sich mit etwas beschäftigen*

bedak, *m. der Dummkopf*

bel, *weiß*

berač, *m. der Bettler*

berilo, *s. das Lesebuch, das Lesestück*

beseda, *ž. das Wort*

beseden, *Wort-, besedna skupina, die Wortgruppe*

besedica, *ž. das Wörtchen*

bezeg, *m. der Holunder*

bič, *m. die Peitsche*

bilka, *ž. der Halm*

bister, *schnell, munter sich bewegend; bistra voda, ein*

schnell fließendes Wasser;

bistro oko, *ein munteres, lebhaftes Auge*

bistroumen, *scharfsinnig*

biti, sem, *sein*

biti, bijem, *schlagen; biti plat zvona, die Feuerglocke läuten*

bivati, *sich aufhalten; wohnen*

blagoslov, *m. der Segen*

Blažek, *der kleine Blasius*

bleketati, blekečem, *blöken*

bleščati se, bleščim se, *glänzen, strahlen*

blisk, *m. der Blitz*

bliskati se, *blitzen, bliska se, es blitzt*

blizu, *nahe*

bližati, se, *sich nähern, nahen*

Bog, *m. Gott; zbogom, adieu! lebe wohl!*

bogat, *reich*

boj, *m. der Kampf*

boječ, *furchtsam, schüchtern*

bok, *m. die Seite des Körpers*

bolen — bolan, *krank*

bolje; *besser; boljši, besser*

božič, *m. Weihnachten*

božji, *Gottes-, göttlich; hiša*

božja, Gotteshaus

bradla, *ž. der Barren*

bran, ž. die Verteidigung
brana, ž. die Egge
braniti, verteidigen
brat, m. der Bruder
bratec, m. das Brüderchen
brati, berem, lesen, sammeln
breskev, ž. der Pfirsichbaum,
die Pfirsich

brez, ohne
brhek, stattlich, schmuck, hübsch
bridek, scharf, bitter
brigati, kümmern, angehen
brisati, brišem, wischen
brizgalnica, ž. die Spritze
broj, m. die Zahl
bruno, s. der Balken
brz, schnell, hurtig
brž, schnell, unverzüglich
bučati, bučim, dumpf tönen,
brausen, sausen
butara, ž. ein Bündel Reiser,
Stöcke u. dgl.
butati, stoßen; butati z vrati,
die Tür zuwerfen

C

car, m. der Zar; nebni car, der
Himmelskönig
cel, ganz; cel dan, einen ganzen
Tag
Celje, Celje
cepec, m. der Dreschflegel
cepič, m. der Dreschflegel
cerkev, ž. die Kirche
cerkven, Kirchen-, cerkvena
vrata, die Kirchentür
cesta, ž. die Straße
cev, ž. die Röhre
cunja, ž. der Fetzen
cvesti, cvetem, blühen

cvet, m. die Blüte
cvetica, ž. die Blume
cvetičen, Blumen-; cvetični
vrt, der Blumengarten
cvetje, -s. die Blüten

Č

čakati, warten
čas, m. die Zeit
čast, ž. die Ehre; na čast, zur
Ehre
časten, ehrenvoll
častiti, ehren, verehren
če, wenn, ob
čebelnjak, m. das Bienenhaus
čelo, s. die Stirn
čemu, wem?
česa, wessen?
češplja, ž. die Pflaume, die
Zwetschke
četrti, der vierte
čez — črez
čigav, wessen? wem gehörig?
čist, rein
čitati, lesen
čivkati, piepen, zwitschern
človek, m. der Mensch
črepinja, ž. die Scherbe
črešnja, ž. die Kirsche, der
Kirschbaum
črevelj, m. der Schuh
črevljar, m. der Schuhmacher
črez —, čez, über
črka, ž. der Buchstabe
črn, schwarz
črnilo, s. die Tinte
črtica, ž. das Strichchen
črv, m. der Wurm
črviček, m. das Würmchen
čuditi se, sich wundern, staunen

čuti, čujem, hören; čujte, čujte!
hört! hört! — wachen
čuvati, wachen, bewachen

D

da, daß
dajalnik, m. der Dativ
dajati, dajem, geben
daleč, weit, ferne
dalja, ž. die weite Entfernung
dalje, weiter, fort
dan, m. der Tag
danes, heute
dar, m. die Gabe, das Geschenk
darovati, darujem, spenden,
schenken; darovan, geschenkt
dasi, wenn auch, obgleich
dati, geben
debel, dick; debelejši, dicker
debelce, s. das Stämmchen
deblo, s. der Baumstamm
deca, ž. die Kinder
deček, m. der Knabe
ded, m. der Großvater
dedovina, ž. der Erbbesitz, das
Stammhaus
dekla, ž. die Magd
deklica, ž. das Mädchen
del, m. der Teil; del glave, ein
Teil des Kopfes
delati, arbeiten; gnezdo delati,
ein Nest bauen
delavec, m. der Arbeiter
delaven, arbeitsam
delavka, ž. die Arbeiterin
deliti, teilen; milosti deliti,
Gnaden spenden
delo, s. die Arbeit, die Beschäf-
tigung
desen, recht, rechts befindlich;
desna roka, die rechte Hand;

na desni, auf der rechten
Seite
deset, zehn
dete, das Kind
deti, dem, stellen, tun; to mi
dobro de, das tut mir wohl,
sagen
deti, denem, legen, stellen; v žep
deti, in den Sack stecken
devati, devam, legen, stellen
dež, m. der Regen
dežela, ž. das Land
dih, m. der Hauch
dim, m. der Rauch
dimnik, der Rauchfang
dimnikar, m. der Kaminfeger
dinar, m. der Dinar
dišati, dišim, riechen
divji, wild
dlaka, ž. das (tierische) Haar
do, bis, zu
doba, ž. eine bestimmte Zeit,
mlada doba, die Jugendzeit
dober, gut
dobiti, bekommen, gewinnen
dobrotnik, m. der Wohltäter
dokler, solange, bis
dolg, lang; dolgo časa, lange
Zeit
doli, hinunter
dolina, ž. das Tal
določiti, bestimmen, festsetzen
dom, m. das Heim, die Heim-
stätte
doma, zuhause, daheim; ga ni
doma, er ist nicht zuhause,
kje si doma, wo bist du zu-
hause?
domač, Haus-; domača žival,
das Haustier; domača naloga,
die Hausaufgabe

domisliti se, *sich besinnen, sich erinnern*
domov, *nachhause*
domovina, ž. *die Heimat, das Vaterland*
dopoldan, m. *der Vormittag*
dopoldne, *vormittags*
doseči, dosežem, *langen, erreichen*
dosti, *genug*
dovolj, *genug*
dozoreti, dozorim, *reif werden*
dražiti, *reizen, necken, hetzen*
drčati, drčim, *rutschen, gleiten, glitschen*
drevesce, s. *das Bäumchen*
drevje, s. *die Bäume*
drevo, s. *der Baum*
drgniti drgnem, *reiben, wetzen, kratzen*
drgniti se, drgnem se, *sich reiben an etwas*
dričati se, *auf dem Eise schleifen, rutschen*
droben, *klein, winzig*; drobna ptičica, *ein kleines Vöglein*
drobiti, *bröckeln*
droblinica, ž. *das Brösel*
drog, m. *die Stange, das Reck*
drsalica, ž. *der Schlittschuh*
drsališče, s. *die Eisbahn*
drsati se, *schleifen, gleiten, glitschen, rutschen,*
drug, *ein anderer*
drugam, *anderswohin*
drugi, *der zweite*
družina, ž. *die Familie*
drva, s. *das Brennholz*
drvarnica, ž. *die Holzlege*
držaj, m. *das Geländer*

držalo, s. *der Halter, peresno držalo, der Federhalter*
držati, držim, *halten*; pot drži, *der Weg führt*
držati se, *eine Haltung beobachten*; držati se pokonci, *sich aufrecht halten*; na jok se držati, *eine weinerliche Miene machen*
duh, m. *der Geruch*
duri, ž. *die Türe, das Tor*
duša, ž. *die Seele*
dvigniti se, dvignem se, *sich erheben*
dvoj, *zwei*
dvojina, ž. *die Zweizahl*
dvor, m. *der Hof*
dvorišče, s. *der Hofraum, der Hof*
dvozložen, *zweisilbig*

E

edin, *einzig*
ednina, ž. *die Einzahl*
eh, *ei!*
ej, *ei!*
enak, *einerlei, gleich*; enako, *auf gleiche Weise*
enonadstropen, *einstöckig*
enzložzen, *einsilbig*

F

fant, m. *der Bursche, der Knabe*
fantov, *des Knaben*; v fantov žep, *in die Tasche des Knaben*
fižol, m. *die Fiole*

G

ga, *ihn, es*
gagati, *schmatlern*
gasiti, *löschen*

gibek, *leicht beweglich, gelenksam*
gladek, *glatt*
gladiti, *glätten, bügeln, streicheln*
glagol, m. *das Zeitwort*
glasiti se, *Laute von sich geben, sich melden, klingen, tönen; zvon se glasi, die Glocke tönt*
glaskovati, glaskujem, *lautieren*
glasnik, m. *das Lautzeichen*
glasno, *laut*
glava, ž. *der Kopf, das Haupt*
gledati, *schauen*
gleženj, m. *der Fußknöchel, der Handknöchel*
globok, *tief*
gnezdo, s. *das Nest*
gnezdece, s. *das Nestchen*
gnoj, m. *der Mist, der Dünger*
gnojen, *Mist-; gnojna greda, das Mistbeet*
goba, ž. *der Schwamm*
goditi se, *ergehen, gehen; dobro se mu godi, es geht ihm gut*
gol, *kahl, nackt, unbewachsen*
golob, m. *die Taube*
golobnjak, m. *der Taubenschlag*
gologlav, *unbedeckten Hauptes*
golorok, *mit bloßen, entblößten Händen*
goniti, *treiben*
gora, ž. *der Berg*
goreč, *brennend; goreča hiša, ein brennendes Haus*
gorek, *warm*
gorenji, *der obere*
goreti, gorim, *brennen*
gos, ž. *die Gans*
goska, ž. *das Gänslein*
gospod, m. *der Herr*

gospodar, m. *der Hauswirt, der Dienstgeber, der Besitzer, der Eigentümer*
gospodarski, *Wirtschafts-;*
gospodarsko poslopje, *das Wirtschaftsgebäude*
gost, *dicht, dick*
gostilničar, m. *der Gastwirt*
gostiti se, *schmausen, sich etwas wohl schmecken lassen*
gotovo, *sicher, bestimmt, gewiß*
govoriti, *reden, sprechen*
gozd, m. *der Wald*
gozdar, m. *der Förster*
gozden, *Wald-; gozdno drevo, der Waldbaum*
grabiti, *raffen, harken, rechen*
grablje, ž. *der Rechen*
gradba, ž. *der Bau*
grajati, *tadeln*
greda, ž. *das Gartenbeet; gnojna greda, das Mistbeet*
gredica, ž. *das Gartenbeetchen*
greti se, grejem se, *sich wärmen*
griček, m. *das Hügelchen*
griva, ž. *die Mähne*
grm, m. *der Strauch, der Busch*
grmei, grmim, *donnern*
grmovje, s. *das Gesträuch, das Gebüsch*
grob, m. *das Grab*
gruliti, *girren*
gumb, m. *der Knopf*

H

h — k, zu
hajd — hajdi, *auf! wohlan!*
hčerka, ž. *das Töchterchen*
hči, ž. *die Tochter*
hej, *he!*

hip, m. *der Augenblick*
hiša, ž. *das Haus*
hišica, ž. *das Häuschen*
hišen, *Haus-*; hišna vrata, *das Haustor*; hišna oprava, *das Hausgerät*
hiter, *schnell, rasch*
hiteti, hitim, *eilen, sich beeilen*
hlad, m. *die Kühle*; na hladu, *in der kühlen Luft, im Freien*
hladen, *kühl*; hladna voda, *frisches Wasser*
hladiti, *kühlen, abkühlen*
hlap, m. *der Dunst, der Dampf*
hlapec, m. *der Knecht*
hlev, m. *der Viehstall*
hlod, m. *abgesägter dicker Baumstamm, der Sägeblock*
hoditi, *gehen*
hopsasa, *hopsasa*
hoteti, hočem, *wollen*
hram, m. *das Zimmer, die Kammer*
hrana, ž. *die Nahrung, die Kost*
hraniti, *aufbewahren, sparen — ernähren, beköstigen, erhalten*
hrast, m. *die Eiche*
hrbet, m. *der Rücken*
hrib, m. *die Anhöhe, ein mäßiger Berg*
hribovje, s. *die Berge, die Berggruppe*
hripav, *heiser, krächzend*
hruška, ž. *die Birne, der Birnbaum*
hrzati, hržem, *wiehern*
hud, *böse, schlimm, arg*; hudo storiti, *Böses tun*; huda nevihta, *ein heftiges Ungewitter*; prehuda svetloba, *ein zu grelles Licht*

hudobija, ž. *die Bosheit*
hvala, ž. *das Lob, der Dank*;
hvala! *ich danke!* hvala lepa! *schönen Dank!*
hvaležen, *dankbar*
hvaliti, *loben, rühmen, preisen*
hvaljen, *gelobt*

|

igla, ž. *die Nadel*
igra, ž. *das Spiel*
igrača, ž. *das Spielzeug*
igrati se, *spielen*
igrišče, s. *der Spielplatz*
ime, s. *der Name*; kako li je ime, *wie heißt du?*
imenovalnik, m. *der Nominativ*
imenovati, imenujem, *nennen, benennen*; imenovan, *benannt*
imeti, imam, *haben*
in, *und*
iskati, iščem, *suchen*
isti, *derselbe, ebenderselbe*
iti, grem, *gehen*
lvan, m. *Johann*
iz, *aus*; iz česa? *woraus?*
izbrati, izberem, *auswählen, aussuchen*
izgovarjati, *aussprechen*
izgubiti, *verlieren*; izgubljen, *verloren*
izkopati, izkopljem, *herausgraben, ausgraben*
izpisati, izpišem, *heraus-schreiben*
izpodleteti, izpodletim, *ausgleiten, abgleiten*
izprehajati se, *spazieren*
izpreminjati, *verändern, verwandeln*

izrek, m. *der Sinnspruch*
izruvati, izrujem, *ausraufen*
izza, *hinter* — *hervor*

J

jablan, ž. *der Apfelbaum*
jablana, ž. *der Apfelbaum*
jabolko, s. *der Apfel*
jagnje, s. *das Lamm*
jagoda, ž. *die Beere*
jahati, *reiten*
Jakec, m. *der kleine Jakob*
jako, *sehr*
Janko, m. *Johann*
jasen, *heiter, hell, licht*
jaslice, ž. *das Weihnachts-*
krippchen
jata, ž. *der Schwarm, die Schar*
jaz, *ich*
ječmen, m. *die Gerste*
jedilen, *Speise-*; jedilno orodje,
das Eßgerät
jervas, m. *der Korb*
jesen, m. *der Herbst*; jeseni, *im*
Herbste
jesti, jem, *essen*
jezdec, m. *der Reiter*
jezditi, *reiten*
jeziti, *ärgern*
Jezus, *Jesus*
jok, m. *das Weinen*; na jok se
držati, eine weinerliche Miene
machen
jokati, *weinen*; jokaje, *weinend*
Jožef, *Josef*
Jožek, *der kleine Josef*
jug, m. *der Süden*
junak, m. *der Held, der Recke*
junaški, *heldenmäßig, Helden-*
lutri, morgen

jutro, s. *der Morgen*
južen, *südlich*

K

k, — h, *zu*
kadar, *wann, wenn*
kaditi se, *rauchen*
kaj, *was, kaj? was? — če kaj*
vzamem, wenn ich was
nehme; kaj rad, *sehr gern*
kak, *irgendein*
kako, *wie? — kako lepo, wie*
schön!
kakor, *wie, als*
kakšen, *wie beschaffen? was*
für ein?
kam, *wohin?*
kamen, m. *der Stein*
kamenit, *steinig, Stein-*
steinern
kapljica, ž. *das Tröpfchen*
kar, *was; als (da) plötzlich*
katehet, m. *der Katechet*
kateri, *welcher?*
kava, ž. *der Kaffee*
kazati, kažem, *zeigen,*
bedeuten
kaznovati, *kaznujem, strafen*
kdaj, *wann? — jemals*
kdo, *wer?*
kdor, *wer*
kepa, ž. *der Klumpen, der*
Schneeball
ker, *weil, da, denn*
ki, *der, welcher*
kilogram, m. *das Kilogramm*
kimati, *nicken*
kis, m. *der Essig*
kisel, *sauer*
kitica, ž. *die Strophe*

- kje, wo?
 kjer, wo
 kladivo, s. der Hammer
 klaja, ž. das Viehfutter
 klanec, m. der Hohlweg, die bergauf führende Straße
 klanjati se, sich bücken
 klas, m. die Ähre
 klasje, s. die Ähren
 klej, m. der Leim
 klešče, ž. die Zange
 klet, ž. der Keller
 klic, m. der Ruf
 klicaj, m. das Ausrufungszeichen
 klicati, kličem, rufen
 kliti, klujem, keimen, hervorsproßen
 ključalničar, m. der Schlosser
 kljuka, ž. der Wandhacken
 kljun, m. der Schnabel
 kljunček, m. das Schnäbelchen
 klobuk, m. der Hut
 klobuček, m. das Hütchen
 klop, ž. die Bank
 kmalu, bald
 kmet, m. der Bauer, der Landmann
 kmetovalec, m. der Landbauer, der Landwirt
 knjiga, ž. das Buch
 knjigovez, m. der Buchbinder
 ko, wie, als, nachdem
 koča, ž. die Bauernhütte
 Kočevje, s. Kočevje
 koder, wo-herum
 kodrast, kraus, lockig
 koga, wenn?
 kokolj, m. der Kornraden
 kokla, ž. die Gluckhenne
 kokoš, ž. die Henne
 kokotati, gackern
 kol, m. der Pfahl, der Stecken
 kolač, m. radförmiges Osterbrot
 kolar, m. der Wagner
 kolec, m. der Pflöck
 kolence, s. der Halmknoten
 koleno, s. das Knie
 koliko, wie viel?
 kolikor, so viel, kolikor je mogoče, so viel als möglich
 kolnica, ž. der Wagenschuppen
 kolo, s. das Rad
 kolo, s. ein südslawischer Tanz
 komaj, kaum
 komolec, m. der Ellbogen
 komu, wem?
 končati, beenden
 končnica, ž. die Endung
 konec, m. das Ende; pokonci, aufrecht
 konj, m. das Pferd
 konva, ž. die Kanne
 kopanje, s. das Graben, das Hauen
 kopati, kopljem, graben, hauen
 kopito, s. der Huf
 korak, m. der Schritt
 korenina, ž. die Wurzel
 koreninica, ž. das Wurzelchen
 korenje, s. Möhren, gelbe Rüben
 koristen, nützlich
 korito, s. der Trog
 kos, m. das Stück
 kosilo, s. das Mittagmahl
 koš, m. der Rückenkorb
 košara, ž. runder Handkorb
 košarica, ž. kleines Handkörbchen
 košat, breitästig
 košek, m. das Rückenkörbchen
 kot — kakor, wie
 kovač, m. der Schmied

kovati, *kujem, schmieden*
 koza, *ž. die Ziege*
 kozel, *m. der Ziegenbock*
 koža, *ž. die Haut*
 kraj, *m. das Äußerste, der Rand, das Ende*
 krajina, *ž. die Gegend, die Landschaft*
 kralj, *m. der König*
 kraljica, *ž. die Königin*
 kramp, *m. der Karst*
 krasen, *herrlich, prächtig, schön;*
 krasnejši, *herrlicher, prächtiger, schöner*
 krasti, *kradem, stehen*
 kratek, *kurz*
 krava, *ž. die Kuh*
 krčmar, *m. der Wirtshausbesitzer, der Schenkwirt*
 kreda, *ž. die Kreide*
 krepek, *kräftig, rüstig, fest*
 kri, *ž. das Blut*
 kričati, kričim, *schreien; kričeč, schreiend*
 krilo, *s. der Flügel*
 kristjan, *m. der Christ*
 kriv, *krumm; schuld, schuldig;*
 on je kriv, *er ist schuld daran*
 križ, *m. das Kreuz*
 krma, *ž. das Viehfutter*
 krog, *m. der Kreis; v krog se vrteči, im Kreise herumgehen*
 krojač, *m. der Schneider, der Kleidermacher*
 krojiti, *zuschneiden*
 krokar, *m. der eigentliche oder Kolkkrabe*
 krompir, *m. die Kartoffel, der Erdapfel*
 krompirjevka, *ž. das Kartoffelkraut*

krotek, *zahn, sanft, sanftmütig*
 krovec, *m. der Dachdecker*
 krožiti, *sich im Kreise bewegen, kreisen*
 krpati, *flicken*
 kruh, *m. das Brot*
 kruhek, *m. das Brötchen, das liebe Brot*
 kruliti, *grunzen*
 kuhati, *kochen*
 kuhinja, *ž. die Küche*
 kuhinjski, *Küchen-; kuhinjska posoda, das Küchengeschirr*
 kup, *m. der Haufe*
 kupiti, *kaufen*
 kura, *ž. das Huhn; kure, die Hühner*
 kuretina, *ž. das Federvieh, das Geflügel*
 kuriti, *heizen*
 kvariti, *beschädigen, verderben*
 kvišku, *in die Höhe, empor, nach aufwärts*

L

lačen, *hungrig*
 ladja, *ž. das Schiff*
 lahek, *leicht*
 lajati, *bellen*
 lastovička, *ž. eine kleine Schwalbe*
 lastovka, *ž. die Schwalbe*
 lata, *ž. die Latte; ograja iz lat, der Lattenzaun*
 laziti, *kriechen, schleichen*
 le, *nur*
 leči, ležem, *sich legen; brüten, hecken*
 led, *m. das Eis*
 leden, *aus Eis, eisig, Eis-; ledena sveča, der Eiszapfen*

lenuh, m. *der Faulenzer, der Fautpelz*
 lep; schön; najlepši, *der schönste*
 les, m. *das Holz; der Wald*
 lesen, *hölzern, aus Holz*
 lesti, *lezem, kriechen*
 lestva, ž. *die Leiter*
 letati, *fliegen, hinundherlaufen*
 leteti, letim, *fliegen; iskre letijo, Funken sprühen; laufen*
 leto, s. *das Jahr*
 lev; link; levo oko, *das linke Auge*
 ležati, ležim, *liegen*
 lice, s. *die Wange, die Backe*
 ličce, s. *das Gesichtchen*
 lipa, ž. *die Linde*
 list, m. *das Blatt*
 listje, s. *das Laub, die Blätter*
 liter, m. *das Liter*
 ljub, *lieb, wert, teuer*
 ljubek, *lieblich*
 ljubezen, ž. *die Liebe*
 ljubezniv, *liebenswürdig*
 ljubiti, *lieben*
 Ljubljana, ž. *Ljubljana*
 ljudje, m. *die Menschen, die Leute*
 log, m. *der Hain, der niedere Wald*
 lončen, *tönern, irden*
 lonec, m. *der Topf*
 lopata, ž. *die Schaufel, der Spaten*
 lov, m. *die Jagd*
 lovec, m. *der Jäger*
 loviti, *fangen, jagen*
 lub, m. *die Baumrinde*

M

mačka, ž. *die Katze*
 mahati, *schwingen; z nogami mahati, mit den Füßen schlenkern; zappeln*

mahoma, *sogleich, auf einmal*
 majati, majem, *hin und her bewegen*
 majhen, *klein; manjši, kleiner*
 majiti, *schälen, abrinden; piščali majiti, Schalmeeien machen*
 mal, *klein; malo, wenig*
 malokateri, *selten einer, wenige*
 malta, ž. *der Mörtel*
 mama, ž. *die Mutter*
 mamica, ž. *das Mütterchen*
 manj, *weniger*
 manjkati, *mangeln, fehlen*
 manjšalen, *verkleinernd; manjšalna beseda, das Verkleinerungswort*
 mar, ni mu mar, *er kümmert sich nicht*
 marelica, ž. *der Marillen- oder Aprikosenbaum; die Marille, die Aprikose*
 Marica, ž. *die kleine Maria*
 Marija, ž. *Maria*
 marljiv, *emsig, eifrig, beflissen*
 marsikaj, *so manches*
 marsikdo, *so mancher*
 Martinek, m. *der kleine Martin*
 marveč, *vielmehr, sondern vielmehr*
 maša, ž. *die Messe*
 Matej, m. *Matthäus*
 mati, ž. *die Mutter*
 med, *zwischen, unter*
 meh, m. *der Balg, der Blasebalg*
 mehek, *weich*
 meketati, mekečem, *meckern*
 menda, *vermutlich*
 meniti, menim, *meinen, glauben, dafürhalten*
 mesar, m. *der Fleischhauer, der Metzger*

meso, s. *das Fleisch*
 mestnik, m. *der Local*
 mesto, ž. *die Stadt*
 metati, mečem, *werfen*
 meter, m. *das Meter*
 mijavkati, *miauen*
 mil, *barmherzig, lieb*; pod milim
 nebom, *unter freiem Himmel*;
 zemlja mila, *mein liebes*
Heimatland; milo vzdihati,
bitterlich seufzen
 Milan, m. *Emil*
 milo, s. *die Seife*
 milost, ž. *die Gnade*
 mimo, *vorüber, vorbei*
 miniti, minem, *vergehen, ein*
Ende nehmen
 Minka, ž. *die kleine Maria*
 mir, m. *der Friede*
 miren, *ruhig, friedsam*
 Mirko, m. *Friedrich*
 miroljuben, *friedliebend*
 misliti, *denken, sinnen*; misliti
 si, *bei sich denken*; misli se
 pobrati, *er beabsichtigt sich*
zu entfernen
 miš, ž. *die Maus*
 miza, ž. *der Tisch*
 mizar, m. *der Tischler*
 mlad, *jung*; mlajši, *jünger*
 mladič, *m. das Junge von einem*
Tiere
 mladika, ž. *der Zweig*
 mlatič, m. *der Drescher*
 mlatiti, *dreschen*
 mleko, s. *die Milch*
 mleti, meljem, *mahlen*
 mlin, m. *die Mühle*
 mlinar, m. *der Müller*
 mlinarica ž. *die Müllerin*
 mlinarjev, *des Müllers*

mnog, *so mancher*; mnogi,
viele; mnogo, *viel*
 množina, ž. *die Mehrzahl*
 moč, ž. *die Kraft, die Stärke*;
 na moč, *sehr stark, aus*
allen Kräften
 močen, *kräftig, stark*; močno
 lačen, *sehr hungrig*
 moči, morem, *können, vermö-*
gen, imstande sein
 močiti, močim, *naß machen,*
näßen
 moder, *blau*
 mogoč, *vermögend, imstande*;
 mogoče, *möglich, ni mogoče,*
unmöglich
 mogočen, *mächtig*
 moj, *mein*
 mojster, m. *der Meister*
 moka, ž. *das Mehl*; ržena moka,
das Roggenmehl
 moleti, molim, *ragen, hervor-*
ragen; kvišku moleti, *empor-*
ragen
 molitev, ž. *das Gebet*
 moliti, mólim, *beten*
 morati, *müssen*
 most, m. *die Brücke*
 mostovž, m. *der Gang, die*
Gallerie
 moški, *männlich*; moški spol,
männliches Geschlecht;
 moško, *stolz*
 motika, ž. *die Haue*
 mož, m. *der Mann*
 mrak, m. *die Dämmerung*;
 mrak se dela, *es wird dunkel*
 mraz, m. *die Kälte, der Frost*;
 mraz je, *es ist kalt*
 mrlič, m. *die Leiche, der Leich-*
nam

mrva, ž. *das Heu*
mrzel, *kalt*
mucek, m. *der Kater*
mučiti se, *sich plagen, sich abmühen*
mukati, *muhen, brüllen (vom Rindeich)*

N

na, *auf, gegen, zu, in*
nabijati, *anschlagen, bereifen; prügeln*
nabrati, *naberem, sammeln, zusammenlesen*
načrt, m. *der Umriss, die Skizze, der Entwurf, der Plan*
nad, *über — hinauf; nad drevo vzleteti, über den Baum hinauf fliegen;*
nadležen, *lästig*
nadrobiti, *zerbröckeln*
nadstropje, s. *das Stockwerk*
nagajivka, *ein neckisches Lied*
nagel, *jäh, plötzlich; naglo, schnell*
nagnetati se, *sich zusammendrängen*
najti, *najdem, finden*
največ, *am meisten, meistens, größtenteils*
nakladati, *aufladen*
nakopati, *nakopljem, aufgraben*
naletavati, *in Menge heranfliegen; sneg naletava, es fängt an zu schneien*
naloga, ž. *die Aufgabe*
naloviti, *zusammenfängen*
naložiti, *auflegen, aufladen;*
naložen voz, *ein beladener Wagen*
nameriti, *seine Richtung nehmen*

namesto, *anstatt, statt*
nanositi, *zusammentragen*
napajati, *tränken, zu trinken geben*
napisati, *napišem, aufschreiben*
napiti se, *napijem se, sich satt trinken, sich voll trinken*
napraviti, *machen, zustande bringen; škodo napraviti, Schaden bereiten*
naprej, *vorwärts*
naprezati, *anspannen, einspannen*
naramen, *auf den Schultern befindlich; naramni koš, der Rückenkorb*
narediti, *machen*
narejati, *machen*
narisati, *narišem, eine Zeichnung machen*
narobe, *verkehrt, umgekehrt*
naseliti se, *sich ansiedeln*
nasproti, *gegenüber, dagegen*
nastaviti, *aufstellen*
nastavljati, *aufstellen*
nastil, m. *die Streu*
naslopen, *nachfolgend, folgend*
nastreči, *nastrežem, auffangen; vodo nastreči, Wasser auffangen*
naš, *unser*
našteti, *naštejem, aufzählen*
nato, *hierauf, hernach*
naučiti, *erlernen machen, mit Erfolg lehren, naučiti se, erlernen*
navada ž. *die Gewohnheit; po stari navadi, wie gewöhnlich*
navadno, *gewöhnlich*
navzdol, *bergab, abwärts*
naza, *zurück*

naznaniti, *anzeigen*
nažeti, nažanjem, *eine gewisse Menge (Getreide) schneiden*
ne, *nicht*; ne da bi, *ohne daß*
neben, *Himmels-*
nebesa, *s. der Himmel*
nebeški, *Himmels-, himmlisch*
nebo, *s. der Himmel, das Himmelsgewölbe*
nedelja, *ž. der Sonntag*
nego, *als, sondern*
nekaj, *etwas, ein wenig, einige*
nekateri, *mancher, einige*
nekdaj, *ehemals, einst*
nekdanji, *ehemalig, einstig*
nekdo, *jemand*
neki, *ein gewisser, ein*; v neki vasi, *in einem Dorfe*; zakaj neki? *warum denn?*
nekoč, *einmal, einst*
neločljiv, *unzertrennlich*
nepazljiv, *unachtsam, unaufmerksam*
nepreviden, *unvorsichtig*
neprijeten, *unangenehm*
nеспameten, *unvernünftig, unbesonnen, unklug, töricht*
nesti, *nesem, tragen*; jajca nesti, *Eier legen*
neuk, *unerfahren, unwissend*
neumen, *unvernünftig, dumm*
neveden, *unwissend, unkundig*
nevihta, *ž. das Gewitter, der Sturm*
nezgoda, *ž. der Unglücksfall, der Unfall, das Unglück*
nezrel, *unreif, unzeitig*
nežen, *zart*
neživ, *leblos, unbelebt*
nič, *nichts*; ničesar, *nichts*

nikalen, *Verneinungs-*; nikalen stavek, *Verneinungssatz*; nikalno, *verneinend*
nikdar, *niemals, nikdar več, nie mehr*
nikogar, *niemanden*
nikoli, *niemals*
nit, *ž. der Faden, der Zwirn*
niti, *auch nicht, nicht einmal*; niti — niti, *weder — noch*
nitkast, *fadenartig*
nizek, *niedrig, nieder*; nizko se pripogibati, *sich tief neigen*
njegov, *sein*
njen, *ihr gehörig, ihr*
njiva, *ž. der Acker*
no, *aber, doch*
nobeden (noben), *keiner, kein*
noč, *ž. die Nacht*
nočem, *ich will nicht*
noga, *ž. der Fuß, das Bein*
nos, *m. die Nase*
nositi, *tragen*
nov, *neu*
nož, *m. das Messer*
nožek, *m. das Messerchen*

O

o, o! oh!
o = ob
ob, *an, auf, um, zu*
oba, *beide*
obdajati, *umgeben*
obdelovati, *obdelujem, bearbeiten*
obed, *m. das Mahl, das Essen, das Mittagmahl*
obedovati, *obedujem, (zu Mittag) speisen*
obesiti, *hängen, aufhängen*
obešati, *aufhängen*

- obilo, *in Fülle*
 obiskati, obiščem, *besuchen*
 oblaček, m. *das Wölkchen*
 oblačiti se, *sich ankleiden, sich anziehen; sich umwölken;*
 oblači se, *der Himmel umwölkt sich*
 oblak, m. *die Wolke*
 obleči, oblečem, *anziehen, ankleiden, bekleiden*
 obleka, ž. *die Kleidung, der Anzug*
 oblika, ž. *die Form, die Gestalt*
 obračati se, *sich drehen*
 obraz, m. *das Antlitz, das Gesicht*
 obroč, *der Reif; die Radschiene*
 obrv, ž. *die Augenbraue*
 obžalovati, obžalujem, *bedauern, bereuen*
 oče, m. *der Vater*
 očka, m. *das Väterchen*
 od, *von*
 odcvesti, odcvetem, *aufhören zu blühen, abblühen*
 oddaleč, *von fern, aus der Ferne*
 odeja, ž. *die Hülle, die Kleidung, die Decke, die Bettdecke*
 oder, m. *das Podium*
 odgovarjati, *antworten*
 odgovoriti, *antworten, erwidern*
 odkleniti, odklenem, *aufsperrn, aufschließen; odklenjen, unverschloßen, unversperrt;*
 pes je bil odklenjen, *der Hund war nicht an der Kette*
 odkod, *woher?*
 odkritosrčen, *offenherzig, aufrichtig*
 odleteti, odletim, *wegfliegen, fortfliegen*
 odmakniti; odmaknem, *wegrücken; odmakniti se, auf die Seite treten, sich zurückziehen*
 odnesti, odnesem, *wegtragen, forttragen*
 odpirati, *öffnen*
 odplavati, *wegschwimmen, davonschwimmen*
 odpoditi, *wegjagen, davonjagen, fortjagen; verscheuchen*
 odpreti, odprem, *öffnen, odprt, offen*
 odpustiti, *nachlassen, verzeihen, vergeben*
 odstavek, m. *der Absatz (als Teil einer Schrift)*
 odvrniti, odvrnem, *entgegenen, erwidern*
 ogel, m. *die Kohle*
 ogenj, m. *das Feuer, die Feuersbrunst*
 ogibati se, ogibljem se, *ausweichen, meiden*
 oglasiti se, *sich vernehmen lassen, sich melden*
 oglje, s. *die Kohle*
 ognjišče, s. *der Feuerherd, der Sparherd*
 ograja, ž. *die Umzäunung, der Zaun*
 ograditi, *umzäunen; ograjen, umzäunt*
 ogrevati, *erwärmen*
 oh, *ach!*
 ohladiti se, *sich abkühlen, erkalten*
 oj, o! *ach!*

oje, ojesa, s. die Deichsel
oklepaj, m. das Einschließungs-
zeichen, die Klammer
okno, s. das Fenster
oko, s. das Auge
okoli, herum; okoli in okoli,
ringsherum, um — herum,
okoli vrta, um den Garten
herum
okopavati, um etwas herum
graben, umgraben
okov, m. der Beschlag, das
Beschlüge
okovati, okujem, beschlagen;
okovan, beschlagen
okrog, herum
okrogel, rund
okusen, schmackhaft, ge-
schmackvoll
okvir, m. der Rahmen
oltar, m. der Altar
omara, ž. der Schrank, der
Kasten
ometati, abfegen; dimnik ome-
tati, den Schornstein fegen
on, er; ona, sie; ono, es
ondi, dort, an jener Stelle
onostran, jenseits
opazovati, opazujem, bemerken,
beobachten
opeka, ž. der Ziegel
opekar, m. der Ziegelbrenner
opoldne, mittags
opominjati, mahnen, erinnern,
ermahnen
opora, ž. die Stütze
oprava, ž. das Gerät
orač, m. der Ackersmann
orati, orjem, ackern
oreh, m. die Nuß, der Nuß-
baum

orel, m. der Adler
orodje, s. das Werkzeug; vrtno
orodje, das Gartengerät
orodnik, m. der Instrumental
oseba, ž. die Person
osel, m. der Esel
ostati, ostanem, bleiben, zu-
rückbleiben; ostalo klasje,
die zurückgebliebenen Ähren
ostavljati, verlassen
oster, scharf, rauh
ostrešje, s. das Dachwerk
ošaben, hochmütig, stolz
oteti, otmem, retten
otročič, m. das Kindlein
otrok, m. das Kind
ovca, ž. das Schaf
oves, m. der Hafer
ovijati se, sich um etwas win-
den oder schlingen, um-
schlingen, umranken
ozdraveli, ozdravim, gesund
werden, genesen
ozek, schmal
ozeleneti, ozelenim, grün werden
ozirati se, sich umsehen, sich
umschauen, berücksichtigen
oženjen, verheiratet
oživeti, oživim, lebendig wer-
den, wieder aufleben
oživljati, lebendig machen, be-
leben

P

pa, aber, und
pač, wohl
padati, fallen, sinken
paglavec, m. der Knirps
palec, m. der Daumen
palica, ž. der Stock, der Stab

- pamet, ž. *das Gedächtnis*; na pamet učiti se, *auswendig lernen*
- pametnica, ž. *der Sinnspruch*
- papir, m. *das Papier*
- para, ž. *die Para*
- pasji, *Hunds-*, pasja hišica, *der Hundestall*
- past, ž. *die Falle*
- pasti, padem, *fallen, stürzen, sinken*
- pasti, pasem, *Vieh hüten, weiden*; pasti se, *weiden*
- pastir, m. *der Hirt*
- paša, ž. *die Weide*
- patron, m. *der Schutzheilige, der Patron*
- pav, m. *der Pfau*
- paziti, *achtgeben, aufmerksam sein*; pazi! *aufgeschaut!*
- pazljiv, *aufmerksam*
- pecelj, m. *der Obststengel, der Blattstiel*
- peč, m. *der Ofen*
- pečar, m. *der Ofensetzer*
- pečí, pečem, *backen, braten*
- pečka, ž. *der Obstkern*
- pek, m. *der Bäcker*
- peljati, peljem, *führen, fahren*; peljati se, peljem se, *fahren*
- peresce, s. *das Federchen, das Blättchen*
- perje, s. *Federn*; gosje perje, *Gansfedern*
- pero, s. *die Feder*
- perut, ž. *der Flügel*
- perutnička, *ein kleiner Flügel*
- perutnina, ž. *das Geflügel, das Federvieh*
- pes, m. *der Hund*
- pesem, ž. *das Lied, das Gedicht*; pesem nagajivka, *ein nekisches Lied*
- pesemca, ž. *das Liedchen, das Gedichtchen*
- pesta, ž. *die Radnabe, die Radbüchse*
- pester, *bunt*
- peta, ž. *die Ferse*
- petelin, m. *der Hahn*
- Peter, m. *Peter*
- peti, pojem, *singen*; petelin poje, *der Hahn kräht*; zvon poje, *die Glocke tönt*
- peti, *der fünfte*
- petje, s. *das Singen, der Gesang*
- petpedi, *wipperwipp*
- piča, ž. *die Nahrung, das Viehfutter*
- pihati, *blasen*; veter piha, *der Wind weht*
- pihljati, *schwach blasen, sanft wehen*
- pika, ž. *der Punkt*
- pikapoka, pikapok, *Nachahmung des Schalles beim Dreschen*
- pirh, m. *das gefärbte Osterei*
- pisan, *bunt, buntfärbig, gefleckt*
- pisati, pišem, *schreiben*
- piskati, *pfeifen*
- pismo, s. *der Brief*
- piščal, ž. *die Pfeife*
- piščalka, ž. *das Pfeifchen*
- pišče, s. *ein junges Huhn, das Küchlein*
- pivnik, m. *das Fließpapier*
- plačilo, s. *der Lohn*
- plah, *schü, schüchtern, furchtsam*

plamen, m. *die Flamme*
plan, ž. *offene, waldfreie*
Gegend, die Ebene
planina, ž. *das Bergland*
plat zvona bitii, *die eine Seite*
der Glocke anschlagen, die
Feuerglocke ziehen
plavati, *schwimmen; po zraku*
plavati, *in der Luft schweben*
plavica, ž. *die Kornblume*
plesati, plešem, *tanzen*
plesti, pletem, *flechten, stricken*
pleteti, *geflochten, gestrickt*
pletenka, ž. *die Stricknadel*
pleti, plevem, *jäten, ausjäten*
plevel, m. *das Unkraut*
ploha, ž. *der Gußregen, der*
Platzregen
plot, m. *der Zaun*
plug, m. *der Pflug*
po, *zu, je, in, auf, nach*
pobeliti; *weiß machen, aus-*
weißen
pobirati, *auflesen*
pobočje, s. *der Abhang*
poboljšati se, *sich bessern*
pobožen, *fromm, andächtig;*
pobožno moliti, andächtig
beten
pobratiti se, *poberem se, sich*
davon machen
počasen, *langsam, säumig*
počasi, *langsam*
počastiti, *Ehre erweisen,*
beehren
počivati, *rasten, ausruhen*
pod, *unter*
podajati, *reichen, darreichen,*
zureichen
podariti, *schenken*
podčrtati, *unterstreichen*

podirati, *stürzen machen,*
niederreißen
podnevi, *bei Tage*
podoba, ž. *das Bild*
podoben, *ähnlich*
podolgast, *länglich*
podpirati, *unterstemmen,*
stützen, unterstützen
podstrešje, s. *der Dachboden*
poganjati, *antreiben*
poginiti, poginem, *zugrunde*
gehen, umkommen
pogledati, *die Augen aufsun,*
anblicken, ansehen
pogledovati, pogledujem, *Blicke*
werfen, wiederholt ansehen
pognati se, poženem se, *sich*
beeilen
pogostoma, *häufig, oft*
pogovarjati se, *sich besprechen,*
ein Gespräch führen
poguben, *verderblich*
pogumen, *mutig*
poigravati se, *wiederholt spielen*
poiskati, poiščem, *aufsuchen;*
poiskati v knjigi, nach-
schlagen
pojdem, *ich werde gehen;*
pojdi, geh!
pojesti pojem, *aufessen, ver-*
zehren
pojutrišnjem, *übermorgen*
pok, m. *der Knall*
pokazati, pokažem, *zeigen; pot*
pokazati, den Weg weisen
pokladati, *legen; pokladati*
živini, dem Vieh Futter vorle-
gen, es füttern
poklekniti, poklekнем, *nieder-*
knien
poklicati, pokličem, *rufen*

pokonci, *aufrecht*
 pokopališče, *s. der Friedhof*
 pokoren, *gehorsam*
 pokriti, pokrijem, *bedecken*;
 pokrit, *bedeckt*; z opeko
 pokrit, *mit Ziegeln gedeckt*
 pokrivati, *bedecken*
 pol, *m. die Hälfte, halb*; na pol,
zur Hälfte, halb
 poldan, *m. der Mittag*
 poleg, *daneben, dabei, neben*
 poleten, *Sommer-*; poletnega
 dne, *eines Sommertages*
 poleti, *im Sommer, zur Som-*
merszeit
 poletje, *s. der Sommer*
 politi, polijem, *begießen, über-*
gießen
 polje, *s. das Feld*
 poljski, *Feld-*; poljsko orodje,
das Ackergerät; poljska
 cvetica, *die Feldblume*
 poljub, *m. der Kuß*
 poln, *voll*
 polniti, *füllen*
 polovica, *ž. die Hälfte*
 položiti, *legen, hinlegen*
 pomagati, *helfen*
 pomakati, *eintunken*
 pomanjkanje, *s. der Mangel*;
 pomanjkanje trpeti, *Mangel*
leiden, darben
 pomeniti, *bedeuten*
 pometati, *kehren, fegen*
 pomlad, *ž. der Frühling*
 pomladanski, *Frühlings-*
 pomniti, *sich merken, sich*
erinnern; pomni, *merke dir!*
 pomniv, *gelehrig*
 pomoč, *ž. die Hilfe*; na pomoč
 priti, *zu Hilfe kommen*

ponekod, *an einigen Orten*
 ponižen, *demütig, bescheiden*
 ponoči, *in der Nacht, nachts*
 popek, *m. die Knospe*
 popiti, popijem, *austrinken*
 poplačati, *bezahlen*
 popoldan, *m. der Nachmittag*
 popoldne, *nachmittags*
 popotnik, *m. der Reisende, der*
Wanderer
 poprašati, *fragen, anfragen*
 popravljati, *ausbessern, ver-*
bessern
 poprej, *vorher, vormals,*
früher
 porasti, porastem, *bewachsen*;
 porastel, *bewachsen*
 poriniti, porinem, *hinschieben,*
stoßen
 posaditi, *setzen, pflanzen*;
 posajen, *gepflanzt*
 posebno, *besonders, insbeson-*
dere
 posel, *m. das Geschäft, die*
Arbeit
 posestvo, *s. das Besitztum,*
das Gut
 poskočiti, *aufspringen*
 poskočnica, *ž. ein Tanzlied*
 poslati, pošljem, *schicken,*
senden
 poslopje, *s. das Gebäude*
 poslušen, *gehorsam*
 posmehovati se, *posmehujem*
se, spöttlich lachen, höhnen
 posnemati, *nachbilden, nach-*
ahmen
 posoda, *ž. das Gefäß*
 posoditi, *leihen*
 pospraviti, *aufräumen, einbrin-*
gen

pospravljati, <i>aufräumen, einbringen</i>	požar, <i>der Brand, die Feuersbrunst</i>
postati, postanem, <i>werden</i>	požeti, požanjem, <i>mit der Sichel abschneiden, absicheln, abern-ten; požet, geschnitten</i>
postaviti, <i>stellen</i>	prah, <i>m. der Staub</i>
postavljati se, <i>stolz auftreten</i>	prasič, <i>m. das Schwein</i>
postelja, <i>ž. das Bett</i>	prav, <i>recht; prav razločno, recht deutlich; prav hud, sehr schlimm; prava sreča, wahres Glück</i>
postopač, <i>m. der Müßiggänger</i>	praviti, <i>sagen, erzählen</i>
posušiti, <i>trocknen; posušen, getrocknet</i>	prazen, <i>leer</i>
poševen, <i>schräg, schief</i>	praznik, <i>m. der Feiertag, der Festtag</i>
pošiljati, <i>schicken, senden</i>	prebivati, <i>sich aufhalten, wohnen</i>
poškiliti, <i>einen schielenden Blick werfen, hinschielen</i>	pred, <i>vor</i>
poškodovati, <i>poškodujem, beschädigen</i>	predlog, <i>m. das Vorwort</i>
pošten, <i>ehrlich, redlich</i>	predpasnik, <i>m. die Schürze</i>
pot, <i>m. der Weg</i>	predvčerašnjim, <i>vorgestern</i>
potem, <i>darauf, hernach, nachdem, sodann, ferner</i>	pregrešek, <i>m. das Vergehen, ein begangener Fehler</i>
potlačiti, <i>niederdrücken; v žep potlačiti, in den Sack stecken</i>	prehud, <i>zu schlimm; prehuda svetloba, zu grelles Licht</i>
potok, <i>m. der Bach</i>	prej, <i>vorher, früher</i>
potreben, <i>bedürftig, nötig, notwendig</i>	prekrasen, <i>zu herrlich, überaus herrlich, prachtvoll, wunderschön</i>
potresati, <i>streuen</i>	prekucniti se, <i>prekucnem se, sich überstürzen, überschlagen, burzeln</i>
poučen, <i>belehrend</i>	prelep, <i>zu schön, überaus schön, wunderschön</i>
pouk, <i>m. der Unterricht</i>	preljub, <i>zu lieb, überaus lieb; preljuba mati, liebste Mutter</i>
povedati, <i>povem, sagen, erzählen</i>	premrziti se, <i>sich erkälten</i>
povest, <i>ž. die Erzählung</i>	prepelica, <i>ž. die Wachtel</i>
povezati, <i>povežem, zusammenbinden</i>	prepevati, <i>singen; prepevaje, singend</i>
povsod — povsodi, <i>überall</i>	prepir, <i>m. der Streit, der Zank</i>
pozdrav, <i>m. die Begrüßung, der Gruß</i>	prepisati, <i>prepišem, abschreiben</i>
pozebsti, <i>pozebem, durch Frost schaden leiden</i>	
pozimi, <i>im Winter</i>	
poznati, <i>poznam, kennen</i>	
pozneje, <i>später</i>	

- prepričati se, *sich überzeugen*
 prespati, prespim, *durchschlafen, ausschlafen*
 prestrašiti se, *erschrecken*
 pretakati, *übergießen*; solze
 pretakati, *Tränen vergießen*;
 pretakajoč, *übergießend, vergießend*
 pretekkel, *vergangen*; pretekli
 čas, *die Vergangenheit*
 pretresati, *erschüttern*
 prevelik, *zu groß, überaus groß*
 prežaren, *zu glühend*
 prgišče, *s. die Handvoll*
 pri, *bei*
 približevati se, približujem se,
sich nähern, nahen
 pričakovati, pričakujem, *erwarten*
 priden, *brav, fleißig, emsig*;
 pridnejši, *braver, fleißiger*
 pridevnik, *m. das Eigenschaftswort*
 prihajati, *kommen, ankommen, herankommen*
 prihodnji, *künftig*; prihodnji
 čas, *die Zukunft*
 prijati, *günstig sein, zusagen, wohl tun*
 prijazno, *freundlich*
 prijeti, primem, *erfassen, ergreifen*
 prijetno, *angenehm*
 prikazati se, prikažem se, *zum Vorschein kommen, erscheinen*
 priklenjen, *angekettet*
 prileteti, priletim, *herangeflogen kommen*
 primeren, *entsprechend*
 primešati, *dazumischen, beimischen, beimengen*
- prinesiti, prinesem, *bringen*; s
 sabo prinesiti, *mitbringen*
 pripeljati, pripeljem, *herbeiführen, hinzuführen*
 pripihati, *wehend herankommen*
 pripogibati se, *sich bücken*
 pripognjen, *gebeugt*
 pripovedovati, pripovedujem,
erzählen
 priroda, *ž. die Natur*
 prisloniti, *anlehnen*; prislonjen,
angelehnt
 prislov, *m. das Umstandswort*
 pristaviti, *hinzustellen*
 pristojati, *passen*; pristoji mu,
es steht ihm gut
 priteči, pritečem, *herangelaufen kommen, heranfließen*
 priti, pridem, *kommen, ankommen*
 pritiskati, *drücken, darauf drücken*; pritiskati s cepcem,
mit dem Dreschflegel niederschlagen
 pritrđiti, *befestigen*; pritrjen,
befestigt
 priveslati, *angerudert kommen, anrudern*
 privezati, privežem, *anbinden*
 privezovati, privezujem, *anbinden*
 prižnica, *ž. die Kanzel*
 proč, *weg*
 prodati, *verkaufen*
 prositi, *bitten*; proseč, *bittena*
 proso, *s. die Hirse*
 prost, *frei*
 prostor, *m. der Raum, der Platz*
 prostoren, *räumlich, geräumig*
 prošnja, *ž. die Bitte, das Bitten*

proti, *gegen*; proti domu lii,
heimwärts gehen
 prst, m. *der Finger*
 prt, m. *das Tisch Tuch*; vesne
 prt, **die Frühlingmatte*
 prvi, *der erste*
 psiček, m. *das Hündchen*
 pšenica, ž. *der Weizen*
 pšeničen, *Weizen-*; pšenični
 kruh, *das Weizenbrot*
 ptica, ž. *der Vogel*; ptica selilka,
der Zugvogel
 ptič, m. *der Vogel*
 ptiček, m. *das Vöglein*
 ptičica, ž. *das Vöglein*
 ptička, ž. *das Vöglein*
 ptičji, *Vogel-*; ptičje gnezdo,
das Vogelneest
 ptička, ž. *das Vöglein*
 puran, m. *der Truthahn*
 pustiti, *lassen*
 putka, ž. *eine kleine Henne*

R

rabiti, *gebrauchen, benützen,*
dienen
 raca, ž. *die Ente*
 račica, ž. *das Entchen*
 računalo, s. *die Rechenmaschine*
 računati, *rechnen*
 rad, *gern*; kaj rad, *sehr gern*;
 rajši, *lieber*
 raj, m. *das Paradies*
 rajati, *tanzen*
 rama, ž. *die Schulter*
 rast, ž. *das Wachsen, das*
Wachstum
 rasti, *rastem, wachsen*
 rastlina, ž. *die Pflanze*
 raven, *eben*; ravno, *gerade*

ravnati, *ebnen, in Ordnung*
bringen; lepo ravnati, *schön*
umgehen
 ravnilo, s. *das Lineal*
 ravnina, ž. *die Ebene*
 ravnokar, *soeben*
 raz, *von — herab*
 razbiti, *razbijem, zerschlagen*;
 razbit vrč, *ein zerbrochener*
Krug
 razdeliti, *zerteilen*; razdeljen,
geteilt
 razen, *außer*; razen tega, *außer-*
dem
 razgreti, *razgrejem, erwärmen,*
erhitzen
 razgreti se, *razgrejem se, sich*
erwärmen, sich erhitzen
 različn, *verschieden*
 razlika, ž. *der Unterschied*
 razlivati se, *sich ergießen*
 razločno, *deutlich*
 razor, m. *die Ackerfurche*
 razpelo, s. *das Kreuz*
 razpeti, *razpnem, auseinander-*
spannen
 razpoloviti, *halbieren*
 razprostr, *ausgebreitet*; razprio
 tiskano, *gesperrt gedruckt*
 razstavek, m. *die Mandel*
 razstaviti, *auseinanderstellen,*
zerlegen, trennen
 raztresen, *zerstreut*
 raztrgati, *zerreißen*
 razumen, *verständlich, einsichts-*
voll
 razzlogovati, *razzlogujem, nach*
Silben trennen
 rdeč, *rot*
 rdečkast, *rötlich*
 reč, ž. *die Sache, das Ding*

reči, rečem, sagen; rekoč, sagen
 rediti, nähren
 rednik, m. der Ernährer, der
 Nährvater
 rep, m. der Schweif, der Schwanz
 repa, ž. die Röhre
 res, wahr; res je, es ist wahr,
 in der Tat, wirklich
 rešeto, s. die Reiter, das Sieb
 reven, arm, elend
 revež, m. der Arme, der Elende
 rezati, režem, schneiden
 riba, ž. der Fisch
 Ribnica, ž. Ribnica
 ribnik, m. der Teich
 rigati, schreien wie der Esel
 risati, rišem, zeichnen
 rja, ž. der Rost
 rjav, rostig
 rjavček, m. ein braunes Tier-
 chen
 rob, m. der Rand
 robec, m. das Tüchel
 ročica, ž. das Händchen; die
 Wagenränge, die Wagenkipfe
 rodilnik, m. der Genetiv
 roditelji, m. die Eltern
 rodoviten, fruchtbar
 rog, m. das Horn
 roj, m. der Schwarm, der Bie-
 nenschwarm
 roka, ž. die Hana
 rokodelec, m. der Handwerker
 Rozika, ž. Rosalie
 roža, ž. die Blume, die Rose
 rožica, ž. das Blümlein
 rudar, m. der Bergarbeiter
 rumen, gelb
 rž, ž. der Roggen
 ržen, Roggen-; ržena moka,
 das Roggenmehl

S

s = z, mit, vom
 sad, m. die Frucht
 saden, Obst-; sadni vrt, der
 Obstgarten; sadno drevje,
 Obstbäume
 saditi, pflanzen, setzen
 saj, ja, doch
 sam, allein, selbst, selber;
 mislil je sam pri sebi, er
 dachte bei sich selbst
 sam, nur; kar samo gre, es
 geht von sich selbst
 samoglasnik, m. der Selbstlaut
 samostalnik, m. das Hauptwort
 sani, ž. der Schlitten
 sanjati, träumen
 sankati se, zu Schlitten fahren
 sapica, ž. das Lüftchen
 seči, sežem, langem; seči po
 nož, nach dem Messer greifen
 sedaj, jetzt
 sedanji, jetzig, gegenwärtig;
 sedanji čas, die Gegenwart
 sedati, sich setzen; sich nieder-
 lassen
 sedeti, sedim, sitzen
 sejati, sejem, säen
 selilka, ž. das Wandertier;
 ptica selilka, der Zugvogel
 selo, s. die Ansiedelei, der
 Wohnsitz, die Ortschaft, der
 Weiler
 sem, her, hieher
 seme, s. der Same
 semintja = semtertja, hin und her
 sence, s. die Schläfe
 sestati, sestojim, bestehen
 sestti, sedem, sich setzen
 sestra, ž. die Schwester
 sestrica, ž. das Schwesterchen

sejev, ž. *die Saat*
seveda, *freilich, natürlich*
shraniti, *aufbewahren*
sijati, sijem, *scheinen*
sila, ž. *die Gewalt, die Not*
silen, *ungestüm, heftig*
siliti, *zwingen, nötigen*
sin, m. *der Sohn*
sinoči, *gestern abends*
siromak, m. *der Arme*
siv, *grau*
skakati, skačem, *springen, herumspringen, hüpfen*
skala, ž. *der Fels, der Felsblock*
skedenj, m. *die Scheune, die Scheuer, der Dreschboden, die Tenne*
skleda, ž. *die Schüssel*
sklon, m. *der Fall; prvi sklon, erster Fall*
skočen, *gut springend, flink, schnell*
skočiti, *springen, raz konja skočiti, vom Pferde abspringen*
skodelica, ž. *eine kleine Schale*
skopneti, skopnim, *zertauen, vergehen,*
skoraj, *bald*
skorja, ž. *die Rinde, die Kruste; ledena skorja, die Eiskruste*
skoz = skozi, *hindurch, durch*
skrb, ž. *die Sorge*
skrbeti, skrbim, *sorgen, besorgt sein*
skrinja, ž. *die Truhe, die Lade*
skriti, skrijem, *verstecken, verbergen; skriti se, skrijem se, sich verstecken, sich verbergen*

skrivati se, *sich verstecken, sich verbergen*
skupina, ž. *die Gruppe*
slab, *schwach; slabe oči, schwache Augen; slabò, schlecht*
sladek, *süß*
sladkor, m. *der Zucker*
slama, ž. *das Stroh*
slamnat, *aus Stroh, Strohlast, ž. der Wohlgeschmack, der Geschmack; v slast mi gre, es schmeckt mir*
slava, ž. *der Ruhm*
sleči, slečem, *ausziehen; slečen, ausgezogen (ohne Rock sein)*
sličn, *ähnlich*
slika, ž. *das Bild*
slikar, m. *der Maler*
slikati, *abbilden, malen*
slišati, slišim, *hören*
sliva, ž. *die Pflaume*
sloneti, slonim, *lehnen*
slovo, s. *der Abschied*
slušati, *hören, folgen, befolgen*
smeh, m. *das Lachen, das Gelächter*
smehljati se, *lächeln*
smejati se, smejem se, *lachen*
smet, ž. *ein einzelnes Stückchen des Auskehrichtes*
smeti, smem, *dürfen*
smrtinobled, *totenblaß*
sneg, m. *der Schnee*
snești, snem, *aufessen, verzehren*
snetljiv, *brandig*
snežec, m. *ein kleiner Schnee, eine kleine Schneeflocke*
snežiti, *schneien*

- snop, m. *die Garbe*
 soba, ž. *das Zimmer*
 sod, m. *der Faß*
 soglasnik, m. *der Miltlaut*
 sol, ž. *das Salz*
 solnce, s. *die Sonne*
 solnčece, s. *liebe Sonne*
 solza, ž. *die Träne*
 sošed, m. *der Nachbar*
 sošeda, ž. *die Nachbarin*
 sošedov, *des Nachbars*
 součenec, m. *der Mitschüler*
 součenka, ž. *die Mitschülerin*
 sovrážnik, m. *der Feind*
 spadati, *gehören*
 spak, m. *etwas Mißgestaltetes*
 spati, spim, *schlafen; speč,*
schlafend
 speči, spečem, *backen, braten*
 spis, m. *die Schrift, der Auf-*
satz
 spisati, spisem, *zusammen-*
schreiben, schriftlich ausar-
beiten
 spočiti se, spočijem se, *ausruhen*
 spodaj, *unterhalb*
 spoditi, *wegjagen*
 spol, m. *das Geschlecht*
 spomin, m. *das Gedächtnis,*
die Erinnerung, das Andenken
 spominjati se, *sich erinnern,*
gedenken
 spomladi, *im Frühlinge*
 spošтовati, spoštujem, *in Ehren*
halten, achten
 spotekniti se, spotaknem se,
stolpern, über etwas stolpern
 spoznati, *erkennen*
 spredaj, *vorne*
 spregati, *abwandeln*
 srce, s. *das Herz*
- srdit, *zornig*
 sreča, ž. *das Glück*
 srečen, *glücklich; srečnejši,*
glücklicher
 sredi, *mitten*
 srednji spol, *das sächliche*
Geschlecht
 srp, m. *die Sichel*
 stalen, *beständig, bleibend;*
stalna ptica, der Standvogel
 Stanko, *Stanislaus*
 stanovanje, s. *die Wohnung*
 stanovati, stanujem, *wohnen*
 star, *alt; starejši, älter*
 starček, m. *der Greis*
 starost, ž. *das Alter*
 stati, stojim, *stehen*
 stavbišče, s. *der Bauplatz*
 stavbnik, *der Baumeister*
 stavek, m. *der Satz*
 staviti, stavim, *stellen, setzen;*
hišo staviti, bauen
 stebelce, s. *das Halmchen, das*
Stengelchen
 steblo, *der Stengel*
 steči, stečem, *zu laufen an-*
fangen
 stegno, s. *der Oberschenkel*
 steklar, m. *der Glaser*
 steklo, s. *das Glas*
 stena, ž. *die Wand*
 steza, ž. *der Fußweg*
 stojalo, s. *das Gestell*
 stol, m. *der Stuhl*
 stolp, m. *der Turm*
 stopalo, s. *der Fußballen, der*
Mittelfuß
 stopiti, *treten; v sobo stopiti,*
eintreten
 stopnica, ž. *die Stufe, die*
Staffel

storiti, *tun, verrichten, machen*
 stožer, m. *die Türangel*
 stradati, *darben, hungern*
 strah, m. *der Schrecken, die Angst*
 stran, ž. *die Seite*; od vseh strani, *von allen Seiten*
 strašen, *schrecklich, furchtbar*; strašno, *fürchterlich*
 streha, ž. *das Dach*
 stresati, *rütteln, schütteln, erschüttern*
 stresavati, *rütteln, schütteln*
 stresiti, *stresem, herabschütteln*
 sirešica, ž. *das Dächlein*
 stric, m. *der Oheim, der Onkel*
 striček, m. *das Onkelchen*
 strm, *steil, jäh, abschüssig*
 strn, ž. *die aufgewachsene Halmsaat, die Stoppel*
 strnišče, s. *das Stoppelfeld*
 strnje, s. *die Getreidestoppeln*
 strojiti, *gerben*
 sirop, m. *die Zimmerdecke*
 strup, m. *das Gift*; reže kot strup, *schneidet wie Gift*
 stružec, m. *der Hobel*
 stvar, ž. *das Ding*
 stvarjenje, s. *die Erschaffung, die Schöpfung*
 suh, *trocken, dürr, mager*
 suhljad, ž. *trockene Reiser*
 sukati se, *sich drehen*
 suknja, ž. *der Rock*
 suknjica, ž. *das Röckchen*
 sveča, ž. *die Kerze*; ledena sveča, *der Eiszapfen*
 svet, m. *der Rat*
 svet, *heilig*
 svetel = svetel, *glänzend, hell, licht*

svetiljka, ž. *die Lampe*
 svetilnica, ž. *die Lampe*
 svetloba, ž. *das Licht*
 svinčnik, m. *der Bleistift*
 svoj, *mein, dein, sein, ihr, unser, euer, ihr*
 svojeglaven, *eigensinnig*
 svojilen zaimek, *besitzanzeigendes Fürwort*

Š

šaljiv, *scherzhaft, spaßhaft*
 ščebetati, *zwitchern*; ščebetaje, *zwitchernd*
 še, *noch*
 šele, *erst*
 šesti, *der sechste*
 šibiti se, *sich biegen*
 šipa, ž. *die Fensterscheibe*
 širok, *breit, weit*
 šivanka, ž. *die Nähnadel*
 šivati, *nähen*
 škoda, ž. *der Schaden*
 škodovati, *škodujem, schaden*
 škorec, m. *der Star*
 škripati, *škrpiljem, knarren*
 škrjanček, m. *die Lerche*
 škropilnica, ž. *die Spritzkanne*
 šola, ž. *die Schule*
 šolar, m. *der Schüler*
 šolski, *Schul-*; šolska soba, *das Schulzimmer*
 šopek, m. *das Sträuchlein, das Büschel*
 šteti, *štejem, zählen*
 številka, ž. *die Ziffer*
 število, s. *die Zahl*
 števnik, m. *das Zahlwort*
 štoklja, ž. *der Storch*; štokljino gnezdo, *das Storchnest*
 šumljati, *sanft rauschen, säuseln*

švigati, *sich schnell hin und her bewegen, hin und her fahren*

švigniti, švignem, *dahinschießen, auflodern*

T

ta, ta, to, *dieser, diese, dieses*

tabla, *ž. die Tafel*

tako, *so*

takrat, *damals*

tam, *dort*

tamkaj, *dort*

tat, *m. der Dieb*

tatič, *m. ein kleiner Dieb*

tečen, *nahrhaft; tečnejši, nahrhafter*

teči, tečem, *laufen, fließen*

tedaj, *damals*

teden, *m. die Woche*

tekati, *laufen, fließen*

tekniti, teknem, *gedeihen, wohl bekommen, ausgiebig sein*

tele, *s. das Kalb*

telesce, *s. das Körperchen*

telo, *s. der Körper, der Leib*

telovaden, *Turn-; telovadno orodje, das Turngerät*

telovadišče, *s. der Turnplatz*

tem bolj, *desto besser*

tema, *ž. die Finsternis, das*

Dunkel; tema je, es ist finster

temelj, *m. der Grund, das Fundament*

temen, *dunkel, finster*

tenek, *dünn*

tepsti, tepem, *schlagen, prügeln*

ter, *und*

tesar, *m. der Zimmermann*

tesati, tešem, *behauen, zimmern*

težava, *ž. die Schwierigkeit, s*

težavo, mit Mühe, schwer

težek, *schwer; težko, schwerlich*

težiti, *schwer drücken*

ti, *du*

tiho, *still*

Tinček, *m. der kleine Valentin*

tiskati, *drucken; tiskan, gedruckt*

tisoč, *tausend*

tisti, *derselbe, derjenige*

tja, *dorthin*

tkalec, *m. der Weber*

tkati, tkem, *weben*

tla, *s. der Boden*

toča, *ž. der Hagel*

tolči, tolčem, *schlagen*

Tomaz, *m. Thomas*

Tonček, *m. der kleine Anton*

topel, *warm; toplejši, wärmer*

toplota, *ž. die Wärme*

topol, *m. die Pappel*

torej, *deshalb, darum, daher, also*

tovor, *m. die Last*

tožilnik, *m. der Accusativ*

tožiti, *klagen, jammern*

trata, *ž. der Rasenplatz, der Rasen*

trava, *ž. das Gras*

trčiti, *anstößen*

trd, *hart*

irden, *fest*

treba, *notwendig; treba mi je*

česa, ich bedarf einer Sache,

ich brauche etwas

tresk, *krach!*

treščiti, *einschlagen*

trejji, *der dritte*

trgati, *reißen, zerreißen;*

pflücken

tri, *drei*
 trmast, *starrsinnig, eigensinnig*
 trobentica, *ž. die Frühlings-
 schlüsselblume*
 trobiti, *auf einem Horn blasen*
 trojen, *dreifach*
 trpeti, *irpim, leiden*
 truden, *müde*
 truditi se, *sich abmühen, sich-
 bemühen*
 trup, *m. der Rumpf*
 truplo, *s. der Rumpf, der Leib*
 tu, *hier, da*
 tudi, *auch*
 tuj, *fremd*
 tukaj, *hier, da*
 turščica, *ž. der Mais, der Ku-
 kuruz*
 tvoj, *dein*
 tvoriti, *bilden*

U

ubog, *arm*
 ubogati, *folgen, gehorchen*
 ubogljiv, *folgsam, gehorsam*
 uboren, *arm*
 ubožec, *m. der Arme*
 ubožen, *arm*
 učenic, *m. der Schüler*
 učenka, *ž. die Schülerin*
 učenosť, *ž. die Gelehrtheit, die
 Gelehrsamkeit*
 učitelj, *m. der Lehrer*
 učiteljica, *ž. die Lehrerin*
 učiti, *lehren, unterrichten*
 učiti se, *lernen*
 udariti, *schlagen*
 uganka, *ž. das Rätsel*
 uho, *s. das Ohr*
 ujeti, *ujamem, fangen, auffangen*
 ukazovati, *ukazujem, befehlen*

ulica, *ž. die Gasse*
 uliti se, *ulljem se, sich ergie-
 ßen; ploha se je ulila, es
 kam ein Regenguß*
 umazan, *schmutzig*
 umiti, *umijem, waschen, ab-
 waschen*
 umivati, *waschen; umivati se,
 sich waschen*
 up, *m. die Hoffnung, die Er-
 wartung*
 upati si, *sich trauen, sich ge-
 trauen*
 upirati se, *sich anstrengen;*
 uporabiti, *anwenden, verwen-
 den*
 ura, *ž. die Uhr, die Stunde*
 urejati, *ordnen, zurechtlegen*
 urno, *schnell*
 usmiliti se, *sich erbarmen*
 usmiljen, *barmherzig*
 usmiljenje, *s. die Erbarmung,
 das Mitleid*
 usta, *ž. der Mund*
 utrgati, *abreißen, pflücken*
 utrujen, *müde, ermüdet*

V

v, *in, nach, gegen*
 vaja, *ž. die Übung*
 val, *m. die Welle*
 valček, *m. eine kleine Welle*
 valilnica, *ž. der Brutkasten*
 valiti se, *sich wälzen*
 valj, *m. die Walze*
 vanj — *v njega, in ihn*
 varno, *sicher, gefahrlos*
 varovati, *varujem, achtgeben,
 schützen, hüten*
 varstvo, *s. der Schutz, die Hut,
 die Obhut*

- vas, ž. *das Dorf*
 vaščan, m. *der Dorfbewohner*
 včeraj, *gestern*
 vdelati, *hineinmachen, einfügen*
 več, *mehr*
 večer, *ewig*
 večer, m. *der Abend*
 večeren, *Abend-*
 večji, *größer*
 večzložen, *mehrsilbig*
 vedeti, vem, *wissen*
 vedno, *immer, immerfort, fort-*
 während
 veja, ž. *der Ast*
 vejica, ž. *das Ästchen, das*
 Zweiglein
 velelnik, m. *die Befehlsart*
 veleti, velim, *befehlen, auf-*
 tragen
 velevati, *befehlen*
 velik, *groß*; velika noč, *Ostern*
 veljati, *gelten, kosten*
 vendar, *dennoch, doch*
 venkaj, *hinaus*
 veriga, ž. *die Kette*
 verjeti, verjamem, *glauben*
 vesel, *froh, fröhlich, lustig*
 veseliti, *freuen, Freude machen;*
 veseliti se, sich freuen
 veselje, ž. *Freude, das Ver-*
 gnügen
 veslati, *rudern*
 vesna, ž. *der Frühling*
 vesti, vedem, *führen; vesti se,*
 vedem se, sich aufführen,
 sich betragen
 veter, m. *der Wind*
 vetrič, m. *das Windchen*
 vezati, vezem, *binden; knjige*
 vezati, Bücher einbinden
- veža, ž. *der Hausflur, das Vor-*
 haus
 vežen, *Hausflur-; vežna vrata,*
 das Haustor
 Vida, ž. *Vida*
 videti, vidim, *sehen*
 vihteti, vihtim, *schwingen*
 vijolica, ž. *das Veilchen*
 vile, ž. *die Gabel, die Heugabel*
 vilice, ž. *die Gabel, die Eß-*
 gabel
 vino, s. *der Wein*
 vir, m. *die Quelle*
 viseti, visim, *hängen*
 visok, *hoch*
 vkup, *zusammen; vkup grabiti,*
 zusammenrechen
 vlačiti, vlačim, *ziehen; eggen*
 vladarstvo, s. *die Regierung,*
 die Herrschaft
 vladati, *herrschen, regieren*
 vleči, vlečem, *ziehen*
 vlivati, *hineingießen*
 vloga, ž. *die Einlage, die Ein-*
 gabe
 voda, ž. *das Wasser*
 voden, *Wasser-; vodna žaga,*
 die Sägemühle
 voditi, *führen*
 vodnjak, m. *der Wasserbrunnen,*
 die Zisterne
 vogel, m. *die Ecke*
 vojak, m. *der Soldat*
 vol, m. *der Ochs*
 volja, ž. *der Wille; dobre volje*
 biti, guter Laune sein, lustig
 sein
 vonjati, *einen Geruch verbreiten,*
 duften
 votel, *hohl*

voz, m. *der Wagen*
 voziček, m. *das Wägelchen*
 voziti, *fahren*; voziti se, *fahren*
 vpadati, *fallen*
 vpiti, *vpijem, schreien*
 vprašaj, m. *das Fragezeichen*
 vprašanje, s. *die Frage*
 vprašati, *fragen*
 vprežen, *eingespannt*
 vrabček, m. *ein kleiner Spatz*
 vrabec, m. *der Sperling, der Spatz*
 vračati se, *umkehren, zurückkehren*
 vran, m. *der Rabe*
 vrat, m. *der Hals*
 vrata, s. *die Tür, das Tor*
 vratca, s. *das Türchen*
 vrba, ž. *die Weide*
 vrbov, *Weiden-*; vrbova mladika, *der Weidenzweig*
 vrč, m. *der Krug*; vrč za mleko, *die Milchkanne*
 vreča, ž. *der Sack*
 vreden, *würdig, wert*
 vrh, m. *das obere Ende*; vrh gore, *der Gipfel*; od vrha do tal, *von oben bis unten*
 vrhu, *auf*
 vrt, m. *der Garten*
 vrtec, m. *das Gärtchen*
 vrten, *Garten-*
 vrteti, *VRTIM, drehen*; vrteti se, *VRTIM se, sich drehen*
 vrtnar, m. *der Gärtner*
 vsaditi, *pflanzen*
 vsak, *jeder*; vsak dan, *täglich*
 vsakdo, *jederman*
 vse, *alles*
 vselej, *jedesmal, immer*
 vseokrog, *überall*

vsevprek, *überall*
 vstajati, *aufstehen*
 vstajenje, s. *die Auferstehung*
 vstati, *vstanem, aufstehen, sich erheben*
 vstaviti, *aufsetzen, einfügen*
 vzdihati, *vzdišem, seufzen*
 vzeti, *vzamem, nehmen*
 vznak, *rücklinks*; vznak pasti, *auf den Rücken fallen*
 vžigalica, ž. *das Zündhölzchen*

Z

z = s, *mit, vom*
 za, *hinter, für*; stavek za stavkom, *einen Satz nach dem andern*
 zabiti, *vergessen*
 zabo, m. *die Kiste*
 začebljati, *verflüstern, zuraunen*
 začeti, *začnem, anfangen, beginnen*
 začvrčati, *začvrčim, anfangen zu kreischen oder zu zirpen*
 zadaj, *hinten, rückwärts*
 zadnji, *der hintere, der letzte*
 zadovoljen, *zufrieden, genügsam*
 zaganjati se, *sich öfters in schnelle Bewegung versetzen*
 zagledati, *erblicken*
 zagrebsti, *zagrebem, verscharren, begraben, beerdigen*
 zahajati, *zu kommen pflegen, besuchen*
 zahvaliti, *danken*
 zahvaljevati, *zahvaljujem, danken*
 zaimek, m. *das Fürwort*
 zajemati, *schöpfen*
 zajeti, *zajamem, schöpfen*
 zakaj, *warum?*

- zakipeti, zakipim, zu wallen
 anfangen
 zaklicati, zakličem, zurufen
 zakuriti, einheizen, Feuer an-
 machen
 zalagati, zulegen, jemanden
 versorgen
 zaleteti se, zaletim se, einen
 Anlauf nehmen, auf jeman-
 den losrennen
 zalivati, begießen; zalit, be-
 gossen
 zalotiti, betreten, ertappen,
 überraschen
 zaman, umsonst, vergebens
 zamenjati, eintauschen, ver-
 tauschen, umtauschen
 zamrzel, zugefroren
 zanečiti, Feuer anmachen, ein-
 heizen
 zaničevati, zaničujem, verach-
 ten, geringschätzen
 zaostati, zaostanem, zurück-
 bleiben; zaostal, zurückge-
 blieben
 zapaziti, bemerken, wahrnehmen
 zapestje, s. die Handwurzel
 zapeti, zapojem, zu singen an-
 fangen; zvon zapoje, die
 Glocke ertönt
 zapisati, zapišem, aufschreiben
 zapomniti, merken
 zaposlen, beschäftigt
 zapraviti, vertun
 zapreti, schließen, zumachen;
 zaprt, verschlossen
 zapustiti, verlassen
 zapuščati, verlassen, hinter-
 lassen
 zasaditi, bepflanzen, einsetzen,
 pflanzen
 zaspati, zaspim, einschlafen,
 verschlafen
 zastava, ž. die Fahne, die
 Flagge
 zastonj, umsonst, unentgeltlich,
 vergebens
 zato, deshalb, darum
 zatorej, deswegen, darum
 zaupati, vertrauen
 zavaliti se, sich wälzend da-
 hinstürzen
 zavesa, ž. der Vorhang
 zavrisniti, zavrisnem, jubelnd
 aufschreien
 za zdaj, vorderhand
 zaznamenovati, zaznamenujem,
 bezeichnen
 zbadati, stechen
 zbežati, zbežim, die Flucht er-
 greifen, zu fliehen anfangen
 zboleti, zbolim, erkranken
 zbrati se, zberem se, sich ver-
 sammeln; zbran, versammelt
 zbuditi, aufwecken, wecken
 zbujati, wecken
 zdaj, jetzt
 zdrav, gesund
 zdravje, s. die Gesundheit
 zdrčati, zdrčim, dahingleiten,
 ausgleiten, ausrutschen
 zelen, grün
 zeleneti, zelenim, grün werden,
 grünen
 zelenje, s. das Grüne
 zelje, s. der Kopfkohl, das
 Kraut
 zelo, sehr
 zemlja, ž. die Erde
 zgled, m. das Beispiel
 zgodaj, frühmorgens, früh,
 frühzeitig

zgoraj, *oberhalb, oben*
zgrabiti, *zusammenrechnen*
zibati se, zibljem se, *sich wiegen*
zid, m. *die Mauer*
zidar, m. *der Maurer*
zidati, *mauern, bauen; zidan, gemauert*
zimski, *winterlich, Winter-*
zjutraj, *am Morgen, des Morgens*
zlat, *golden*
zlatozoren, *goldstrahlend*
zlesti, zlezem, *herabkriechen*
zleteti, zletim, *auffliegen; knjiga zleti v zrak, das Buch fliegt in die Luft*
zlog, m. *die Silbe*
zmeniti se, *etwas beachten, sich an etwas kehren*
zmer = zmeraj, *immer, fortwährend*
zmočiti, *naß machen*
zmrzel, *gefroren, erfroren*
zmrzniti, zmrzmem, *gefrieren, frieren*
znamenje, s. *das Kennzeichen, das Zeichen*
znan, *bekannt*
znaniti, *bekannt machen*
znati, *kennen*
znositi, *zusammentragen*
zob, m. *der Zahn*
zobati, *zobljem, mit dem Schnabel aufspicken*
zoper, *dagegen, wider, gegen*
zopet, *wieder*
zrak, m. *die Luft*
zraven, *daneben, neben*
zrcalo, s. *der Spiegel*
zrel, *reif*

zrnce, s. *das Körnchen*
zrnje, s. *Körner*
zrno, s. *der einzelne Korn*
zvečer, *abends*
zveniti, zvenem, *verwelken*
zvest, *treu*
zvezati, zvezem, *zusammenbinden, verbinden*
zvezdica, ž. *das Sternchen*
zvezek, m. *das Heft*
zvijati, *zusammenwickeln, zusammenrollen*
zvit, *listig, schlau*
zvon, m. *die Glocke*
zvonček, m. *das Glöckchen; das Schneeglöckchen*
zvonik, m. *der Turm*
zvrniti se, zvrnem se, *umkippen, umstürzen, umfallen*

Ž

žaga, ž. *die Säge, die Sägemühle*
žagati, *sägen*
žagica, ž. *das Sägchen*
žaliti, *kränken, beleidigen*
žalosten, *traurig*
žar, m. *die Glut; žar ljubezni, das Feuer der Liebe; večer ni žar, die Abendröte*
že, *schon*
želeti, želim, *wünschen, verlangen*
želesen, *eisern, Eisen-*
željen, *begierig, ein Verlangen habend*
žena, ž. *das Weib, die Frau*
ženica, ž. *das Weibchen; stara ženica, eine alte Frau*
ženjica, ž. *die Schnitterin*

ženski, *weiblich*; ženski spol,
das weibliche Geschlecht
žep, m. *der Sack, die Tasche*
žeti, žanjem, *mit der Sichel*
schneiden
žgati, žgem, *brennen*
žimnat, *roßhären*
žiten, *Getreide-*; žitno polje,
das *Getreidefeld*
žito, s. *das Getreide*
živ, *lebendig, lebend,*
živahen, *lebhaft, munter*
žival, ž. *das Tier*

živalca, ž. *das Tierchen*
živetj, živim, *leben*
živež, m. *die Nahrung, das*
Lebensmittel
živina, ž. *das Vieh*
življenje, s. *das Leben*
živozelen, *hellgrün*
žleb, m. *die Rinne*
žlica, ž. *der Löffel*
žoga, ž. *der Spielball*
žrebe, s. *das Füllen*
župnik, m. *der Pfarrer*

KAZALO.

Stran.

Govorne vaje po Janskega slikah:

I. Jesen	1, 2, 4, 6, 9
II. Kmetija	11, 15, 15, 17, 20
III. Zima	24, 26, 28, 32
IV. Pomlad	35, 40, 44, 47, 51
V. Vas	55, 58, 60, 63
VI. Poletje	68, 73, 75

Slovniške in pravopisne vaje:

Berilo, spis, slavek, pika	2
Pesem, kitica	2
Besede	3
Zlogi	5
Klicaj	6
Glasniki, črke	7
Samoglasniki, soglasniki	8
Neločljivi soglasniki	9
Vprašaj	10
Samostalnik	12
Spol samostalnikov	14
Število samostalnikov	16
Imenovalnik	18
Tožilnik	21, 25
Manjšalne besede	25, 43, 65
Dajalnik	27, 29
Izpeljava samostalnikov	33, 50, 52
Mestnik	33
Predlogi z mestnikom	36, 48
Predlogi s tožilnikom	41, 52, 64
Orodnik	45
Predlogi z orodnikom	48
Rodilnik	56

Predlogi z rodilnikom	58
Predlogi z dajalnikom	61
Sklanjatev samostalnikov	66
Sklanjatev pridevnikov	69, 73, 76

Berila:

*Na vrtu (Iz Majcnovega Nazornega nauka)	2
Jablana	3
*Uganka	4
Stanko in Vida (Po V. Danilovi Početnici)	5
*Jabolko (Fr. Zdravko)	6
Marlinek in Blažek (Iz Gabršek-Razingerjevega Berila, II. del)	8
*Jesen (Iz Majcnovega Nazornega nauka)	9
Vrabc in lastovka (Siluška)	10
*Tja na južni vrt (Bogomil Gorenjko)	11
Kako se stavi hiša	12
*Leni Jakec (R. Löwenstein — A. Funtek)	12
*Pes (Ant. Funtek)	14
Ne draži psov! (Po Miklosičevi Začetnici)	15
*Uganka	15
*Mlailči (Jos. Stritar)	17
Domače živali	19
Konj (Iz Razinger-Žumrovega Prvega berila)	19
*Petelin (A. Funtek)	20
*Tatič iz navade (Borisov)	22
Česa te uči kokoš (J. K.)	23
*Razbili vrč (Eng. Gangl)	23
*Pesem nagajivka (O. Župančič)	25
Zima (Po „Vrtcu“)	26
Na ledu (Stanka Schreiner)	28
*Na saneh (Eng. Gangl)	28
Sneg (Po Josin-Ganglovem Drugem berilu)	31
*Kdo je to? (Lujiza Pesjakova)	31
Plički po zimi (Iz Widrovega Mojega prvega berila)	34
*Vran (V. Hey-A. Funtek)	35
*Božič gre (Borisov)	35
*Vrtec (Prenaredil Ant. Funtek)	39
Pomlad (Iz Widrovega Mojega prvega berila)	39
*Vstajenje (Al. Merhar)	40
Ivan (Iz Gabršek-Razingerjevega Abecednika)	43
*Drevesce (Iz Miklosičeve Začetnice)	44
Pličje gnezdo (Iz Widrovega Mojega prvega berila)	45
*Kako bo Janko ptice lovil? (Smiljan Smiljanič)	46
Škorec (Iv. Tomšič)	47
*Uganka (krt) (Fran Gabršek)	50
Na njivi (Iz „Vrtca“)	50
*Pluga (M. Vilhar)	51
*Kolo (A. Funtek)	53

Matej (Iz Razinger-Žumrovega Abecednika)	54
*Poskočnica (Eng. Gangl)	55
Požar (Iv. Krulec)	57
*Na potoku (Lj. Poljanec)	58
*V šolo! (Eng. Gangl)	59
Pridna Rozika (A. M. Slomšek)	60
*Pametnice	60
*Večerni zvon (Iz Angelčka)	62
Božje oko (Iz Gabršek-Razingerjevega Abecednika)	62
*Izrek (Anton Medved)	65
Deček in kozel (Iz Widrovega Mojega prvega berila)	64
*Minka in račice (Eng. Gangl)	65
Dva brata (Iz „Vrtica“)	71
*Ženjica (Iz Razinger-Žumrovega Abecednika)	72
Žitno klasje (Kr. Šmid)	72
Rž	74
*Mlin (A. Funtek)	75
*Veter	77
Nevihita (Po nemškem)	78
*Lepa naša domovina (Anton Mihanović-Silvin Sardenko)	79
Slovensko-nemški slovarček	81

TISKARNA „SAVA“ KRANJ

342.65 = 863